

ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება
ადგილობრივ დონეზე:

იმერეთი და თბილისი

© ფრიდრიხ ებერტის ფონდი

პუბლიკაცია დაიბეჭდა ფრიდრიხ ებერტის ფონდის მხარდაჭერით.

პუბლიკაციაში გამოთქმული მოსაზრებები შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ფრიდრიხ ებერტის ფონდის მოსაზრებებს.

ფრიდრიხ ებერტის ფონდის მიერ მხარდაჭერილი ნებისმიერი პუბლიკაციის კომერციული მიზნებით გამოყენება, იკრძალება ფონდის წერილობითი ნებართვის გარეშე.

**ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება
ადგილობრივ დონეზე:**

იმერეთი და თბილისი

თბილისი
2020

**ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება ადგილობრივ დონეზე:
იმერეთი და თბილისი**
თბილისი, 2020

გამომცემლები

ფრიდრიხ ებერტის ფონდი
სამხრეთ კავკასიის რეგიონული ოფისი
ნ. რამიშვილის ქუჩის ჩიხი 1, #1, 0179
<http://www.fes-caucasus.org>
თბილისი, საქართველო
ანალიზისა და კონსულტაციის ჯგუფის (ACT)
საირმის გორა №51, 0194, თბილისი, საქართველო

ინფორმაცია გამომცემელთათვის

ფელიქს ჰეთი (FES), სალომე ალანია (FES)

ავტორები

ფლორა (კესო) ესებუა (ACT)
სოფო ჩაჩანიძე (ACT)
გიორგი რუხაძე (ACT)
სოფიო ფოცხვერაშვილი (ACT)

დიზაინი, ბეჭდვა:

LTD PolyGraph, [www.poly .ge](http://www.poly.ge)

დაკაბადონება:

გელა ბაბაკიშვილი

თარგმნა და კორექტურა

ლიკა ლომიძე
ეთერ მაღრაძე
სუზან გრეჰემი

ყდის ფოტო

<https://www.freepik.com/>

ტირაჟი: 200

ISBN 978-9941-8-2017-5

თბილისი, 2020

პუბლიკაციაში გამოთქმული მოსაზრებები შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ფრიდრიხ ებერტის ფონდის მოსაზრებებს. ფრიდრიხ ებერტის ფონდი, არ არის პასუხისმგებელი პუბლიკაციაში მოცემული მონაცემების სიზუსტეზე.

© ფრიდრიხ ებერტის ფონდი

საქართველოს პარლამენტი

act
research

ახალგაზრდები მნიშვნელოვანია, „მომავალ თაობას“ დიდი იმედები უკავშირდება, საზოგადოება ახალგაზრდებს განიხილავს როგორც ადამიანებს, რომლებმაც უნდა შეცვალონ ღირებულებები, თავი დააღწიონ ძველ ჩვევებს და ნებისმიერი ქვეყნის უკეთესი მომავლის შექმნას შეუწყონ ხელი. თუმცა, ჩნდება კითხვები იმასთან დაკავშირებით, ნამდვილად წარმოადგენენ თუ არა ახალგაზრდები ცვლილებების მამოძრავებელ ძალას, თუ მათ გარშემო მიმდინარე სოციალური პროცესებია ახალგაზრდებისთვის ბიძგის მიმცემი? კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია იმის ცოდნა, თუ რა სჭირდება ახალგაზრდა თაობას იმისათვის, რომ გამოიყენოს თავისი პოტენციალი და გახდეს პოზიტიური ტრანსფორმაციული ძალა? რისი გაკეთება შეუძლია და რა უნდა გააკეთოს სახელმწიფომ როგორც ეროვნულ, ასევე ადგილობრივ დონეზე?

ეს კვლევა, რომელიც საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა კომიტეტთან მჭიდრო თანამშრომლობით ფრიდრიხ ებერტის ფონდის ინიციატივით ჩატარდა, სწორედ ზემოაღნიშნულ კითხვებზე პასუხის გაცემას ისახავს მიზნად. იმედია, ინფორმირების გზით, კვლევა წვლილს შეიტანს მომავალში პოლიტიკის განხორციელების პროცესში. ამ თვალსაზრისით საქართველომ ბოლო დროს კრიტიკული ეტაპი გაიარა, რაც ახალგაზრდობის სააგენტოს შექმნით დასრულდა.

ფრიდრიხ ებერტის ფონდი ტრადიციას აგრძელებს და, 2016 წელს საქართველოში ახალგაზრდობის საკითხებთან დაკავშირებული მისი კვლევის - „თაობა გარდამავალ პერიოდში“ შემდეგ, ახალი კვლევის ინიციატორია. წინა კვლევისგან განსხვავებით, ეს კვლევა პოლიტიკის დონეზე, ასევე, თბილისსა და იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებზეა ორიენტირებული.

ახალგაზრდებთან გამართული ფოკუსური დისკუსიებისა და დაინტერესებულ მხარეებთან ჩატარებული ინტერვიუების შედეგად ორი მიგნებაა ხაზგასასმელი: პირველი, სტრატეგიული დოკუმენტების შემუშავება სახელმწიფო დონეზე შეიძლება იყოს მხოლოდ საწყისი

წერტილი ნებისმიერი სახის პოლიტიკისთვის, იმის მიუხედავად, რამდენად კარგია დოკუმენტი. და მეორე, პოლიტიკასთან დაკავშირებული კომუნიკაცია გამოწვევას წარმოადგენს. პოლიტიკის განხორციელებაში ჩართული პირები

აცხადებენ, რომ ეროვნულ და ადგილობრივ მმართველობებს შორის ურთიერთობა მხოლოდ „სიმბოლურია“. ამასთან, მუნიციპალურ დონეზე თვითმმართველობების წარმომადგენლები აცხადებენ, რომ იცნობენ ადგილობრივი ახალგაზრდობის წინაშე არსებულ პრობლემებს, მაგრამ მათი სრულად დასახელება უჭირთ. და ბოლოს, სამიზნე ჯგუფს მიაჩნია, რომ ის არაა სათანადოდ ინფორმირებული უკვე არსებული შესაძლებლობების შესახებ.

ამგვარად, კვლევის ავტორებს დამატებითი არგუმენტები მოჰყავთ მუნიციპალურ ახალგაზრდულ სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებთან დაკავშირებით, რომლებიც მტკიცებულებებზეა დაფუძნებული და გულისხმობს ადგილობრივი ახალგაზრდების რეალურ და, არა მხოლოდ სავარაუდო საჭიროებებს. ახალგაზრდა თაობისათვის რეალური, ფიზიკურად არსებული შეხვედრების სივრცეების მოწყობა და არაფორმალური განათლების შესაძლებლობების შექმნა მნიშვნელოვანი ნაბიჯია იმისათვის, რომ საქართველოს მიეცეს შესაძლებლობა გზა გაიკვლიოს უკეთესი მომავლისაკენ. ნებისმიერ შემთხვევაში, იმედს ვიტოვებთ, რომ ეს კვლევა ამ პროცესს ხელს შეუწყობს.

ფელიქს ჰეთი

დირექტორი

ფრიდრიხ ებერტის ფონდი
სამხრეთ კავკასიის რეგიონული ოფისი

სარჩევი

ტერმინები	6
მოკლე მიმოხილვა.....	7
ძირითადი მიზნები.....	13
1. შესავალი	15
2. მეთოდოლოგია.....	17
3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა	21
ძირითადი მიზნები	23
3.1. სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკა	24
სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი	25
ახალგაზრდობის სააგენტო	31
3.2. მუნიციპალური პოლიტიკა და პროგრამები.....	33
მუნიციპალიტეტის როლი	33
ადამიანური კაპიტალი	36
ბიუჯეტირება.....	37
პროგრამები/პროექტები	46
3.3. ახალგაზრდული პოლიტიკის სამიზნე აუდიტორია.....	50
3.4. დისკუსია.....	51
4. ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება.....	53
ძირითადი მიზნები	53
4.1. განხორციელებული ახალგაზრდული აქტივობები	55
4.2. პოლიტიკის განხორციელებასთან დაკავშირებული გამოწვევები....	63
4.3. პოლიტიკური მონაწილეობა და ჩართულობა	75
ახალგაზრდები და ჩართულობა	75
სამოქალაქო აქტივიზმის პრაქტიკა	79
5. დაინტერესებულ მხარეთა ანალიზი	85
ძირითადი მიზნები	85
5.1. ახალგაზრდული პოლიტიკის სექტორთაშორისო შეფასება	87
5.2. გამოწვევები.....	95
5.3 დისკუსია.....	106
დასკვნა და რეკომენდაციები	118
გამოყენებული ლიტერატურა	122

ბერძენი

ა(ა)იპ	არასამენარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირი
არაფორმალური განათლება	ინდივიდუალური და სოციალური განათლების ნებისმიერი დაგეგმილი პროგრამა, რომელიც არ არის ოფიციალური სასწავლო პროგრამების ნაწილი და რომელიც მიზნად ისახავს ცოდნის, უნარ-ჩვევებისა და კომპეტენციების გაუმჯობესებას. არაფორმალური განათლება მთელი სიცოცხლის მანძილზე გრძელდება და, უნარ-ჩვევებისა და ცოდნის გაუმჯობესებასთან ერთად, დამოკიდებულებებისა და ღირებულებების ჩამოყალიბებას უწყობს ხელს
ეისითი	ანალიზისა და კონსულტაციის ჯგუფი
გაერო	გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია
სსიპ	საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
ფრილანსერი	ადამიანი, რომელიც კონკრეტულ სამუშაოს ასრულებს სხვადასხვა ორგანიზაციისთვის, ნაცვლად იმისა, რომ ერთი კონკრეტული ორგანიზაციისთვის მუშაობას დაუთმოს საკუთარი დროის რესურსი სრულად
ძირითადი ინფორმანტი	პირი, რომელიც სიღრმისეული ინტერვიუსთვის მიზნობრივადაა შერჩეული და წარმოადგენს კვლევის საკითხთან დაკავშირებით ყველაზე გაცნობიერებული ადამიანების ჯგუფს
CENN	კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციათა ქსელი
FES	ფრიდრიხ ებერტის ფონდი
NEET	ადამიანი, რომელიც არ სწავლობს, არ მუშაობს ან არ არის ჩართული საგანმანათლებლო საქმიანობაში

ახალგაზრდობა ნებისმიერი ქვეყნის დემოკრატიული და სოციო-ეკონომიკური განვითარების მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს. ისინი არიან ცვლილებების კატალიზატორები და ამ „პროცესის მთავარი მოთამაშეები. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია მათი მხარდაჭერა და წახალისება როგორც ადგილობრივ, ასევე საერთაშორისო დონეზე. ახალგაზრდების განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს შესაქმნელად და მათ მხარდასაჭერად მნიშვნელოვანია მათი საჭიროებების ცოდნა, აღნიშნულზე მორგებული სამოქმედო გეგმის არსებობა და გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განხორციელება ცენტრალურ და ადგილობრივ დონეზე.

იმის გასარკვევად, თუ როგორ ხდება საქართველოში აღნიშნული საკითხების და ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაცია ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ, ფრიდრიხ ებერტის ფონდის (FES) სამხრეთ კავკასიის ოფისისა და საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა კომიტეტის ინიციატივით ჩატარდა კვლევა, რომლის ფარგლებშიც ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების შესწავლა თბილისისა და იმერეთის რეგიონის მაგალითებზე მოხდა. საქართველოში ადგილობრივ თვითმმართველობებს აქვთ სრული უფლებამოსილება დაგეგმონ, მართონ და განახორციელონ ახალგაზრდული პოლიტიკა ადგილობრივ დონეზე. შესაბამისად, კვლევის მიზანია დაადგინოს, არის თუ არა ახალგაზრდული პოლიტიკა ინკლუზიური და გულისხმობს თუ არა მხარეთა ჩართულობას. ასევე, როგორ ხორციელდება ახალგაზრდული პოლიტიკა მუნიციპალიტეტებში. ანალიტიკური ხედვების ჩამოსაყალიბებლად იმის თაობაზე, თუ როგორ ახორციელებენ ახალგაზრდულ პოლიტიკას ადგილობრივი თვითმმართველობები იმერეთის რეგიონსა და თბილისში, კვლევა ყურადღებას ამახვლებს პოლიტიკის დაგეგმვისა და განხორციელების პროცესსა და მათთან დაკავშირებულ გამოწვევებზე რეგიონის მუნიციპალიტეტებში და გასცემს რეკომენდაციებს.

კვლევის დიზაინი სამაგიდე კვლევისა და თვისებრივი მეთოდის, ორი ტექნიკის - სიღრმისეული ინტერვიუებისა და ფოკუს ჯგუფების დისკუსიების გამოყენებას გულისხმობს. თბილისსა და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში სულ 20 ინტერვიუ და 17 ფოკუსური დისკუსია ჩატარდა.

კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით შეიძლება დავასკვნათ, რომ ახალგაზრდების საჭიროებები ნაკლებად იციან ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებმა. მეტიც, არც სწავლობენ მათ და სამოქმედო გეგმების შედგენისას ხელმძღვანელობენ ძველი გამოცდილებით და/ან კონკრეტული

გადაწყვეტილების მიმღები პირების პირადი გამოვლებით. გარდა იმისა, რომ მუნიციპალიტეტების სამოქმედო გეგმა არ პასუხობს ახალგაზრდების საჭიროებებს, ისინი არც კონკრეტული შედეგის მიღწევას ისახავს მიზნად. აქტივობები ძირითადად თვითმიზნურად, მხოლოდ აქტივობების ჩატარებისთვის იგეგმება; მათი უმრავლესობა არ გადის თითქმის არცერთ იმ კომპეტენციაზე, რომელიც „მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლებისათვისა“ შემუშავებული ევროკავშირის მიერ და არც მდგრად განვითარებაზე ორიენტირებული, გარდა იშვიათი გამონაკლისისა. შესაბამისად, ახალგაზრდულ პროექტებზე დახარჯული თანხა თუ ბენეფიციარების რაოდენობა მხოლოდ ფაქტობრივი მონაცემებია, რომლებიც კონკრეტულ, თვისებრივ შედეგზე არაფერს ამბობს.

ფინანსური რესურსებისა და ბიუჯეტის კონტექსტში, ძირითად ინფორმანტთა კვლევის შედეგების თანახმად, ახალგაზრდულ სფეროში როგორც სახელმწიფო, ასევე საერთაშორისო ფინანსური რესურსი საკმარისადაა მობილიზებული, მაგრამ სერიოზული პრობლემა დასაქმებულთა კვალიფიკაცია. მათ შორის, ფინანსური ათვისების შესაძლო მექანიზმების შესახებ მათი არაინფორმირებულობის თვალსაზრისითაც. ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები, იშვიათი გამონაკლისის გარდა, ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი ადამიანური კაპიტალის პროფესიულ კვალიფიკაციაზე არ საუბრობენ. ისინი აქცენტს მწირ ფინანსურ რესურსებზე აკეთებენ. როგორც სამაგიდე კვლევის შედეგები უჩვენებს, მიუხედავად ზოგიერთ მუნიციპალიტეტში არსებული პოზიტიური ტენდენციისა, რაც ახალგაზრდული აქტივობებისთვის აკუმულირებული თანხის ზრდას გულისხმობს, ახალგაზრდულ აქტივობებზე დახარჯული ფინანსური კაპიტალი როგორც იმერეთში, ასევე თბილისში მუნიციპალური ბიუჯეტის დაახლოებით 1%-ს შეადგენს.

მთავარი არგუმენტების თანახმად, ისინი, ვინც ადამიანურ კაპიტალში ხედავს სერიოზულ გამოწვევას, პრობლემა ის არის, რომ ახალგაზრდულ სამსახურებში დასაქმებული კადრები პროფესიული თვალსაზრისით არ შეესაბამებიან ამ პოზიციას. ხშირ შემთხვევაში, ადგილობრივ დონეზე მუნიციპალიტეტებში, დასაქმების შესაძლებლობებზე გავლენას ახდენს პოლიტიკური გარემო და ფაქტორები; ამასთან, ახალგაზრდულ სამსახურებში არიან არაახალგაზრდა კადრები მობილიზებულნი, რაც პრობლემად კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების მიერაც შეფასდა. თუმცა, ადამიანური რესურსის თვალსაზრისით მთავარ გამოწვევად მაინც შესაბამისი კადრების მიერ ახალგაზრდული პოლიტიკის არსის, სფეროს განვითარების შესაძლებლობების არცოდნა იდენტიფიცირდა.

ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის თვალსაზრისით გამოწვევად დასახელდა ახალგაზრდული სფეროს ნაკლებ სერიოზულად აღქმა. თუმცა, ძირითად ინფორმანტთა შეფასებით, სახელმწიფოს მიერ გადადგმული ნაბიჯები, კერძოდ, ახალგაზრდული პოლიტიკის სახელმწიფო კონცეფციაზე მუშაობის დაწყება, ასევე ახალგაზრდობის სააგენტოს შექმნა, რომელიც უშუალოდ

პრემიერ-მინისტრს ექვემდებარება, პოზიტიურ მოლოდინებს ქმნის. ჩნდება განცდა, რომ ახალგაზრდულმა პოლიტიკამ გარკვეულწილად გადაინაცვლა სახელმწიფოს პრიორიტეტების სიაში, რომ არსებობს პოლიტიკური ნება და ამ მიმართულებით მუშაობაც შედეგების მიღწევაზე იქნება ორიენტირებული. ამ თვალსაზრისით კრიტიკულად მნიშვნელოვნად ჩაითვალა არსებული კურსის შენარჩუნება, პოლიტიკური ვითარების ცვლილების მიუხედავად, რათა არ მოხდეს წყვეტა და ახალგაზრდული სფეროს ეტაპობრივი განვითარების უზრუნველყოფა.

ამასთან, მემკვიდრეობითობის კონტექსტში, მნიშვნელოვნად ჩაითვალა კვლევაზე დაფუძნებული, რეალურ საჭიროებებზე ორიენტირებული სამოქმედო გეგმების შემუშავება თითოეული მუნიციპალიტეტისთვის. მეტიც, სამოქმედო გეგმისთვის აუცილებლად იდენტიფიცირდა იმ შედეგების განსაზღვრა, რომლებზეც უნდა იყოს გათვლილი თითოეული აქტივობა, თავად შედეგები კი გრძელვადიან, მდგრადი განვითარების მიზნებზე იყოს ორიენტირებული.

იმერეთსა და თბილისში ჩატარებული კვლევის შედეგები უჩვენებს, რომ ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციისთვის იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტების მიერ განხორციელებული აქტივობები ერთფეროვანია. ისინი ახალგაზრდებისთვის არაფორმალური განათლების მიწოდებას და მათში კონკრეტული კომპეტენციების განვითარებას ნაკლებად გულისხმობს. აქტივობები უმეტესად მუნიციპალურ ცენტრებში იგეგმება და მათი ბენეფიციარები ძირითადად სასკოლო ასაკის ახალგაზრდები არიან. შედარებით მრავალფეროვანია აქტივობები თბილისში, ამასთან ისინი ქალაქის ცენტრთან ერთად გარეუბნებშიც იგეგმება და მისი ბენეფიციარები უფროსი ასაკის ახალგაზრდებიც არიან.

როგორც ძირითად ინფორმანტებთან ჩატარებული თვისებრივი კვლევის შედეგები მონშობს, აქტივობები, რომლებიც დასახელდა განხორციელებულ პროექტებს შორის, როგორც იმერეთის რეგიონში, ასევე თბილისში, იმეორებს მონაცემებს, რომლებიც სამაგიდე კვლევამ და ახალგაზრდებთან ჩატარებულმა ფოკუსურმა დისკუსიებმა გამოავლინა. განხორციელებული პროექტები და აქტივობები უმეტესად იდენტურია და ისეთ აქტივობებს გულისხმობს, როგორებიცაა ინტელექტუალური თამაში „რა? სად? როდის?“, მხიარული სტარტები, შეჯიბრებები სპორტის სხვადასხვა სახეობაში. მუნიციპალიტეტებიდან გამოთხოვილი ინფორმაციის თანახმად, მუნიციპალიტეტებში, ზემოთ ნახსენებ აქტივობებთან ერთად ასევე იმართება სხვადასხვა ფესტივალი, შეხვედრები ცნობილ ადამიანებთან; იშვითად, მაგრამ ასევე დაგეგმილ ღონისძიებებს შორისაა კინოჩვენებები და ხელნაკეთი ნივთების გამოფენა-გაყიდვა. აგრეთვე, აქტივობებს შორის დასახელდა საზაფხულო ბანაკებისა და ექსკურსიების ორგანიზება და მოხალისეობრივი ღონისძიებები, რომლებიც ძირითადად დასუფთავებასა და საქველმოქმედო აქციებს გულისხმობს. რაც შეეხება თბილისს, იქ აქტივობები ბევრად მრავალფეროვანია და მოიცავს როგორც გასართობ და

სპორტულ აქტივობებს, ასევე განათლებასა და დასაქმებაზე ორიენტირებულ პროექტებს.

კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა შეფასებით, ის ფაქტი, რომ იმერეთის რეგიონში აქტივობები ძირითადად სკოლის ასაკის მოსწავლეებზეა გათვლილი, მიგრაციითაა განპირობებული. რესპონდენტთა ამ ჯგუფის არგუმენტის თანახმად, რადგან მუნიციპალიტეტებიდან სკოლის დასრულების შემდეგ ახალგაზრდების ძირითადი ნაწილი მიდის და აღარ ბრუნდება, არ არსებობს აუდიტორია, ვისთვისაც უნდა დაიგეგმოს აქტივობები. აღნიშნულს განსხვავებულად აფასებენ კვლევის მონაწილე როგორც ცენტრალური ხელისუფლების, ასევე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები. მიუხედავად იმისა, რომ ზუსტი მონაცემები არ არსებობს, თუ 18-29 წლის ასაკის რამდენი ახალგაზრდა ცხოვრობს მუნიციპალიტეტებში, რაიონების ამ ასაკობრივი ჯგუფის წარმომადგენელთა სრულ გადინებაზე საუბარი არ არის მართებული. შესაბამისად, ამ ასაკობრივი სეგმენტისთვის დონისძიებების არდაგეგმვის მიგრაციით გამართლება არარელევანტურია. კვლევის მონაწილე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა შეფასებით, რადგან სკოლაში ახალგაზრდები უკვე ორგანიზებულნი არიან, ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები არ ხარჯავენ ზედმეტ რესურსს ახალგაზრდების სხვა ასაკობრივ ჯგუფებთან სამუშაოდ. ეს კი იმის გათვალისწინებით, რომ მიზანმიმართულად დაგეგმილი ახალგაზრდული საქმიანობისა და უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან ეფექტური მუშაობის ერთ-ერთი გვერდითი ეფექტი, სწორედ, მიგრაციის შემცირება შეიძლება იყოს.

ახალგაზრდების ჩართულობა სხვადასხვა ტიპის აქტივობასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში რომ დაბალია და მუნიციპალიტეტებში აქტიური ახალგაზრდების მხოლოდ ვიწრო წრეზე შეიძლება საუბარი, გამოავლინა როგორც ახალგაზრდების, ასევე ძირითადი ინფორმანტების კვლევაში. ამის ერთ-ერთი ახსნა კულტურულ ფაქტორში შეიძლება ვეძებოთ, რომლის თანახმადაც პროცესების მართვაზე მთავარ პასუხისმგებლად, ხშირ შემთხვევაში, მთავრობა ესახება საზოგადოებას. აღნიშნულს ადასტურებს ფოკუსური დისკუსიების შედეგებიც, სადაც, ძირითადი დისკურსის თანახმად, ახალგაზრდული სფეროს საქმიანობაზე მთავარ პასუხისმგებლად სწორედ მთავრობა, ადგილობრივი ხელისუფლებაა მოაზრებული. ძირითად ინფორმანტთა შეფასებით, ახალგაზრდების დაბალი ჩართულობის მიზეზები არაფორმალური განათლების თვალსაზრისით არსებულ ხარვეზებში უნდა ვეძებოთ. სწორედ, აღნიშნულის გამო, არ აქვთ ახალგაზრდებს გაცნობიერებული საკუთარი როლი და მონაწილეობის მნიშვნელობა. ეს შეიძლება ჩაითვალოს დაბალი ჩართულობის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიზეზად. ახალგაზრდების სიზარმაცე (ფოკუსური დისკუსიების თანახმად), ინიციატივების არსებობის შემთხვევაშიც კი, წარმატების დაბალი ალბათობის რწმენა ან ხელისუფლებისადმი უნდობლობა ასევე მნიშვნელოვანი, მაგრამ მაინც მეორეხარისხოვანი ფაქტორია. კვლევის მონაწილე როგორც ფოკუსური დისკუსიების მონაწილე ახალგაზრდები, ასე-

ვე ძირითადი ინფორმანტები აღნიშნავენ, რომ ახალგაზრდებში რწმენის ასამაღლებლად და მათ დასარწმუნებლად, რომ იდეები შეიძლება რეალურ პროექტებად იქცეს, აუცილებელია ახალგაზრდული იდეების მხარდაჭერა და წარმატებული შემთხვევების შესახებ აუდიტორიის ინფორმირება.

დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირებასთან დაკავშირებით ახალგაზრდებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა კვლევამ განსხვავებული ტენდენცია უჩვენა. იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტების წარმომადგენელთა მტკიცებით, ისინი მაქსიმალურად უზრუნველყოფენ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ ინფორმაციის გავრცელებას, მაგრამ კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების შეფასებით, შესაბამისი ინფორმაციის სიმწირე სერიოზული პრობლემაა. როგორც ჩანს, მუნიციპალიტეტების ვებ და ფეისბუქგვერდებზე დაგეგმილი აქტივობების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება საკმარისი არ არის.

მოხალისეობა, როგორც მონაწილეობის სტრატეგიული მიმართულების მნიშვნელოვანი ფორმა, აღმოჩნდა, რომ დასუფთავებასა და საქველმოქმედო აქციებთან ასოცირდება როგორც თბილისში, ასევე იმერეთის რეგიონში. საგულისხმოა, რომ როგორც ახალგაზრდებმა, ასევე ძირითად ინფორმანტებმა მიერ აღინიშნეს, რომ მოხალისეობა ხშირ შემთხვევაში არაპრესტიჟულ აქტივობადაც არის აღქმული. შესაბამისად, კვლევის მონაწილეთა მოსაზრებით, აუცილებელია მოხალისეობასთან დაკავშირებით არსებული აღქმის შეცვლა და მოხალისეობის არსის შესახებ ცნობიერების ამაღლება. საგულისხმოა, რომ, იმის მიუხედავად, რომ მოხალისეობის იდეა ამ აქტივობაში სწორედ ყოველგვარი სარგებლის მოლოდინის გარეშე ჩართვას გულისხმობს, ფოკუსური დისკუსიის მონაწილეთა მოსაზრებით, ახალგაზრდების მოხალისეობრივ აქტივობებში ჩართულობის გასაზრდელად გარკვეული მოტივატორების არსებობა აუცილებელია. ერთ-ერთ ასეთ მოტივატორს შესაძლებელია წარმოადგენდეს მოხალისეობრივი საათების დაგროვების სისტემის შემუშავება და შემდეგ მისი კონვერტირება სხვადასხვა შეღავათში (მაგალითად, უნივერსიტეტის გადასახადი, მგზავრობა საზოგადოებრივი ტრანსპორტით). ასევე, მოტივატორად ახალგაზრდებს შესაბამისი სერტიფიკატის გადაცემაც ესახებათ მაღალი სტატუსის პოლიტიკური აგენტისგან, მათ შორის, ქვეყნის პრეზიდენტისგან.

ის, რომ ახალგაზრდებისთვის ყველაზე აქტუალური დასაქმების პრობლემაა, დაადასტურა როგორც ახალგაზრდებთან ჩატარებულმა ფოკუსურმა დისკუსიებმა, ასევე ძირითად ინფორმანტთა კვლევამ. აღმოჩნდა, რომ ახალგაზრდების ერთ-ერთი პრობლემა პროფესიის არჩევას უკავშირდება. აღსანიშნავია, რომ კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებს ახალგაზრდების საჭიროებებს შორის პროფესიის არჩევასთან დაკავშირებული საკითხები არ აღუნიშნავთ, მიუხედავად იმის მტკიცებისა, რომ აქვთ მუდმივი კომუნიკაცია ახალგაზრდებთან და იციან მათი საჭიროებების შესახებ.

გარდა თბილისისა და ქუთაისისა, კვლევის სამიზნე ყველა მუნიციპალიტეტში მნიშვნელოვან პრობლემად არაფორმალური განათლებისთვის, კომუნიკაციისა და გასართობი სივრცეების სიმწირე გამოვლინდა. აღნიშნული განსაკუთრებით პრობლემატურია სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის, რომელთათვისაც მუნიციპალურ ცენტრებამდე გადაადგილებაც ბარიერებთანაა დაკავშირებული. საგულისხმოა, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებმა ძირითადად ყურადღება უშუალოდ გასართობი სივრცეების მოწყობის აუცილებლობაზე გაამახვილეს და ნაკლებად ისეთი სივრცეების მნიშვნელობაზე, რომელთა გამოყენებაც ახალგაზრდებს არა მხოლოდ გაართობის, არამედ სოციალური კაპიტალის დაგროვებისა და არაფორმალური განათლებისთვის შეეძლება. ეს უკანასკნელი აქტუალური აღმოჩნდა კვლევის მონაწილე როგორც ახალგაზრდების, ასევე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებისთვის.

რაც შეეხება ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა ურთიერთობას ცენტრალურ ხელისუფლებასთან, კვლევამ გამოავლინა, რომ აღნიშნული, ისევე როგორც საკრებულოსა და მერიის ურთიერთობა, სიმბოლურ ხასიათს ატარებს. საკრებულოს როლი ძირითადად ბიუჯეტების განხილვა-დამტკიცებაში მონაწილეობასა და წლის ბოლოს მერიის ანგარიშის მოსმენით შემოიფარგლება. ცენტრალური ხელისუფლების შემთხვევაში კი, ძირითადად საუბარია კონკრეტული აქტივობების განხორციელების შესახებ მუნიციპალიტეტებისთვის “დავალებების” გაცემაზე; ასევე, ცენტრალური ხელისუფლების თხოვნაზე, მიეწოდოს ინფორმაცია მუნიციპალიტეტების მიერ განხორციელებული/განსახორციელებელი აქტივობების შესახებ.

აღსანიშნავია, რომ საკრებულოსთან ურთიერთობის თვალსაზრისით, კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები რაიმე სახის ცვლილების განხორციელებას საჭიროდ არ მიიჩნევენ. ცენტრალურ ხელისუფლებასთან ურთიერთობის კონტექსტში კი კვლევამ კომუნიკაციისა და კოორდინაციის დახვეწის საჭიროება გამოავლინა. ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელთა მოსაზრებით, ცენტრალურ ხელისუფლებასთან ურთიერთობა უნდა იყოს არა სიმბოლური, არამედ შინაარსობრივი. კერძოდ, ის უნდა გულისხმობდეს მუნიციპალიტეტების მუშაობის რეალურ, შინაარსობრივ შეფასებას; არსებითი კომენტარების გაზიარებას ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებისთვის და სამოქმედო გეგმების შემუშავებაში მათ მხარდაჭერას. ამასთან, კვლევამ ასევე გამოავლინა, რომ მართალია, ადგილობრივი თვითმმართველობები თავად იღებენ გადაწყვეტილებას, რა აქტივობები განხორციელონ ახალგაზრდული პოლიტიკის კონტექსტში, მაგრამ აუცილებელია, პოლიტიკის იმპლემენტაციის ინსტრუმენტები, სტრატეგია განისაზღვროს თითოეული რეგიონისთვის. მეტიც, სასურველია სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა განისაზღვროს თითოეული მუნიციპალიტეტისთვის დამოუკიდებლად, მათი თავისებურებების გათვალისწინებით.

ძირითადი მიზნები

- ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში იმერეთის რეგიონში განხორციელებული აქტივობები უმეტესად მსგავსია. ძირითადად შემოიფარგლება სხვადასხვა სპორტული ღონისძიებების ორგანიზებით, ხოლო შედეგზე ორიენტირებული, კონკრეტული უნარების განვითარებაზე მიმართული არაფორმალური განათლების პროგრამები, ნაკლებად ხორციელდება. აქტივობები მეტ-ნაკლებად მრავალფეროვანია თბილისში, თუმცა, იშვიათი გამოჩაპლინის გარდა, ისინი არც დედაქალაქშია ორიენტირებული არაფორმალურ განათლებაზე.
- ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები ახალგაზრდების რეალური საჭიროებების თაობაზე ნაკლებად არიან ინფორმირებულნი. კვლევები თითქმის არასდროს არ გამოყენებულა, როგორც საჭიროებების დადგენის მექანიზმი, რომლის შედეგებსაც სამოქმედო გეგმები დაეყრდნობა. სამოქმედო გეგმები ძირითადად იქმნება ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი სამსახურების/კონკრეტული სუბიექტების პირადი შეხედულებებისამებრ.
- ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა მოსაზრებით, ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ დაგეგმილი აქტივობები არაეფექტიანია. მათი შეფასებით, ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანია სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების შექმნა ყველა მუნიციპალიტეტისთვის დამოუკიდებლად მათი თავისებურებების გათვალისწინებით.
- ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების კონტექსტში ურთიერთობა ადგილობრივ თვითმმართველობებსა და ცენტრალურ ხელისუფლებას, ასევე მერიასა და საკრებულოს შორის სიმბოლურ ხასიათს ატარებს.
- ადგილობრივ თვითმმართველობებში ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი სამსახურების შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე კადრებით დაკომპლექტება გამოწვევაა, როგორც იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში, ასევე თბილისში.

- გამონწვევას წარმოადგენს ეროვნული პოლიტიკის განხორციელება და მუნიციპალურ და ცენტრალურ ხელისუფლებას შორის კოორდინაცია „სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის“ განხორციელების პროცესში. ახალგაზრდული სააგენტოს შექმნა და ახალგაზრდული პოლიტიკის კონცეფცია, რომელიც საქართველოს პარლამენტის მიერ უნდა დამტკიცდეს, მხარეებს შორის კოორდინაციის გაუმჯობესებასა და პოლიტიკის ეფექტიანობის ზრდაზე იქნება ორიენტირებული.
- შესიმიზმი გამოვლინდა ახალგაზრდების დაბალი აქტიურობის ერთ-ერთ ძირითად მიზეზად როგორც იმერეთში, ასევე თბილისში. ახალგაზრდებს არ სჯერათ, რომ მათი ინიციატივები მხარდაჭერილი იქნება გადაწყვეტილების მიმღები პირების (მაგ. ადგილობრივი თვითმმართველობა) ან თავად ახალგაზრდების მიერ, რომლებიც ამ ინიციატივების სამიზნე ჯგუფს წარმოადგენენ. იმერეთის რეგიონში ახალგაზრდების დაბალი აქტიურობის მიზეზად ასევე გამოვლინდა შიდა და გარე მიგრაცია.
- ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ დაგეგმილი აქტივობები ძირითადად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზეა გათვლილი, 18-29 წლის ახალგაზრდები კი, ყურადღების მიღმა რჩება. აღნიშნული ძირითადად იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებისთვისაა აქტუალური. თბილისში აქტივობები გარეუბნებშიც იგეგმება და განხორციელებული აქტივობების ბენეფიციარები უფროსი ასაკის ახალგაზრდებზე არიან.
- ახალგაზრდებს არ აქვთ ინფორმაცია ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ დაგეგმილი აქტივობების შესახებ, რაც განსაკუთრებით აქტუალურია იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებისთვის.
- ისეთი სივრცეების სიმწირე, რომელთა გამოყენებაც ახალგაზრდებს არაფორმალური განათლების, ურთიერთობებისა და გართობისთვის შეუძლიათ, სერიოზული გამონწვევაა იმერეთის რეგიონში, განსაკუთრებით, სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის, რომელთათვისაც მუნიციპალურ ცენტრებამდე გადაადგილებაც ბარიერებთანაა დაკავშირებული. აღნიშნული პრობლემატური არ არის თბილისისთვის.

ახალგაზრდები ცვლილებების განხორციელებისთვის მნიშვნელოვან რესურსს წარმოადგენენ. სწორედ მათი აქტიურობით შესაძლებელია მნიშვნელოვანი ტრანსფორმაცია არა მხოლოდ ქვეყნის, არამედ რეგიონის განვითარების კონტექსტში, რაც გულისხმობს ცვლილებებს როგორც დემოკრატიული, ასევე სოციალურ-ეკონომიკური და კულტურული თვალსაზრისითაც. ამ პროცესში ახალგაზრდების მხარდაჭერა სხვადასხვა დონეზე კრიტიკულად მნიშვნელოვანია. ადგილობრივი თვითმმართველობები წარმოადგენენ იმ აქტორებს, რომელთაც საქართველოში ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე მთავარი პასუხისმგებლობა ეკისრებათ. ამ თვალსაზრისით მნიშვნელოვანია იმის ცოდნა, თუ რა აქტივობები ხორციელდება ადგილობრივ დონეზე, რა არის ახალგაზრდების რეალური საჭიროებები და რამდენადაა მუნიციპალიტეტების სამოქმედო გეგმები ორიენტირებული ახალგაზრდების რეალურ საჭიროებებზე. ასევე მნიშვნელოვანია იმის განსაზღვრა, რამდენად არიან პოლიტიკის განხორციელებაში ჩართულნი თავად ახალგაზრდები და არის თუ არა პროცესი ინკლუზიური. ამასთან, მნიშვნელოვანია, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობები დაკომპლექტებული იყოს რელევანტური კადრებით, რომლებიც უზრუნველყოფენ შესაბამისი სამოქმედო გეგმების შემუშავებას, შემდეგ კი მის განხორციელებას; ასევე არსებითია, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების კონტექსტში ადგილობრივი თვითმმართველობების ურთიერთობა როგორც ცენტრალურ ხელისუფლებასთან, ასევე სამოქალაქო საზოგადოებასთან იყოს თანამშრომლობაზე ორიენტირებული.

აღნიშნული საკითხებისა და ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის პროცესში არსებული სხვა გამოწვევების გასარკვევად, ფრიდრიხ ებერტის ფონდის (FES) სამხრეთ კავკასიის ოფისისა და საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა კომიტეტის ინიციატივით ჩატარდა კვლევა, რომლის მთავარ მიზანსაც თბილისისა და იმერეთის რეგიონის მაგალითებზე საქართველოში ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების შესწავლა წარმოადგენდა.

კვლევის მეთოდოლოგია სამაგიდე კვლევისა და თვისებრივი მეთოდის ორი ტექნიკის - სიღრმისეული ინტერვიუებისა და ფოკუს ჯგუფების დისკუსიების გამოყენებას დაეფუძნა. 2019 წლის სექტემბერსა და ოქტომბერში თბილისისა და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში სულ 20 ინტერვიუ და 17 ფოკუსური დისკუსია ჩატარდა.

კვლევის მთავარ ფოკუსს არსებული პოლიტიკის დოკუმენტების, განხორციელებული ახალგაზრდული პროექტების, ახალგაზრდების საჭიროებებისა და განხორციელებული აქტივობების ამ საჭიროებებთან შესაბამისობის შესწავლა წარმოადგენდა.

იმის შესასწავლად, თუ როგორ ხორციელდება ახალგაზრდობის პოლიტიკა ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ თბილისსა და იმერეთის რეგიონში, შემუშავდა კვლევის დიზაინი, რომელიც ითვალისწინებს სამაგიდე კვლევისა და თვისებრივი კვლევის მეთოდების გამოყენებას. თვისებრივი კვლევა განხორციელდა სიღრმისეული ინტერვიუებისა და ფოკუსური ჯგუფის დისკუსიის ტექნიკების გამოყენებით. ჯამში, თბილისსა და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში ჩატარდა 20 სიღრმისეული ინტერვიუ და 17 ფოკუსური დისკუსია.

კვლევის კონკრეტულ **ამოცანებად** განისაზღვრა:

- არსებული პოლიტიკის დოკუმენტების შესწავლა;
- განხორციელებული ახალგაზრდული პროექტების შესწავლა;
- ახალგაზრდების საჭიროებების იდენტიფიცირება;
- არსებული პროექტების ახალგაზრდების რეალურ საჭიროებებთან შესაბამისობის იდენტიფიცირება;
- ცენტრალურ და ადგილობრივ ხელისუფლებას, ასევე თვითმმართველობებსა და სამოქალაქო საზოგადოებას შორის თანამშრომლობის შესწავლა.

სამაგიდე კვლევა

სამაგიდე კვლევა მიზნად ისახავდა ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტების, ასევე არსებული კვლევების შესწავლას, რომლებიც ეხებოდა ახალგაზრდობის საკითხებს საქართველოში. სამაგიდე კვლევა წარიმართა განხორციელებული კვლევის შემდეგი მთავარი საკითხების აქცენტირებით:

- რა არის საქართველოში ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტის მთავარი აქცენტები;
- როგორია ადგილობრივი თვითმმართველობების (იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტები და თბილისი) მიერ ახალგაზრდობის პოლიტიკის კონტექსტში არსებული ბიუჯეტი და განხორციელებული პროექტები;

- რა ადამიანური რესურსია ჩართული ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაში.

თვისებრივი კვლევა

თვისებრივი კვლევის ფარგლებში გამოყენებული იყო ორი ტექნიკა: (1) **სიღრმისეული ინტერვიუსა** და (2) **ფოკუსური დისკუსიის** ტექნიკები.

სიღრმისეული ინტერვიუსა და ფოკუსური დისკუსიის ფარგლებში მოხდა ძირითად ინფორმანტთა და ახალგაზრდების დამოკიდებულებების შესწავლა ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციასთან დაკავშირებული ზოგადი განწყობების, არსებული და სასურველი პრაქტიკების თაობაზე. ასევე, მოხდა საჭიროებებისა და მათზე რეაგირების მექანიზმების შესახებ მოსაზრებების შესწავლა.

თვისებრივი კვლევა ორ ძირითად ნაწილად დაიყო:

- I. სიღრმისეულმა ინტერვიუებმა ძირითად ინფორმანტებთან საშუალება მოგვცა სიღრმისეულად გვეკვლია დაინტერესებულ მხარეთა მოსაზრებები კვლევის საკითხებთან მიმართებით.
- II. ფოკუსურმა დისკუსიებმა ახალგაზრდებთან შესაძლებლობა მოგვცა გვეკვლია ახალგაზრდების განწყობები კვლევის საკითხებთან მიმართებით და ასევე, შეგვედარებინა მათი საჭიროებები/დამოკიდებულებები ძირითად ინფორმანტებთან ინტერვიუების შედეგად იდენტიფიცირებულ საჭიროებებთან.

კვლევის ინსტრუმენტები

სიღრმისეული ინტერვიუები და ფოკუსური დისკუსიები ჩატარდა რესპონდენტთათვის მისაღებ ლოკაციაში მათთან წინასწარ შეთანხმებულ დროს. სიღრმისეული ინტერვიუ და ჯგუფური დისკუსია წარმართა მოდერატორის მიერ წინასწარ მომზადებული გზამკვლევის მეშვეობით. კვლევის ინსტრუმენტები მომზადდა დამკვეთთან მჭიდრო თანამშრომლობით. სიღრმისეული ინტერვიუს ხანგრძლივობამ საშუალოდ 50-60 წუთი, ფოკუსური დისკუსიის ხანგრძლივობამ კი, საშუალოდ 2 საათი შეადგინა.

სამიზნე სემინტი და კვლევის არეალი

კვლევითი პროექტის ფარგლებში ჩატარდა 20 სიღრმისეული ინტერვიუ და 17 ფოკუსური ჯგუფის დისკუსია. სიღრმისეული ინტერვიუების რესპონდენტები იყვნენ: (1) აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ორგანოს წარმომადგენლები; (2) ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები; (3) ექსპერტები/არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები. ფოკუსური დისკუსიები ჩატარდა 14-29 წლის ახალგაზრდებთან თბილისსა და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში.

ცხრილი 1. კვლევის დიზაინი

ტექნიკა	სიღრმისეული ინტერვიუ	ფოკუსური დისკუსია
სამიზნე ჯგუფი	(1) აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ორგანოს წარმომადგენლები/ ცენტრალური ხელისუფლება; (2) ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები; (3) ექსპერტები/ არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები.	14-29 წლის ახალგაზრდები
შერჩევის ზომა	20 ინტერვიუ	17 ფოკუსური დისკუსია
კვლევის არეალი	თბილისი და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტი	თბილისი და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტი
შერჩევის მეთოდი	მიზნობრივი	მიზნობრივი
ინტერვიუს/ დისკუსიის ხანგრძლივობა	50-60 წუთი	2-2.5 საათი

ფოკუსური ჯგუფებისა და სიღრმისეული ინტერვიუების რაოდენობა ლოკაციების მიხედვით შეგიძლიათ იხილოთ ცხრილში #2.

ცხრილი 2. ფოკუსური დისკუსიებისა და სიღრმისეული ინტერვიუების რაოდენობა ლოკაციების მიხედვით

ლოკაცია	ასაკი	ფოკუსური დისკუსიების რ-ბა	სიღრმისეული ინტერვიუების რ-ბა
თბილისი	14-17	2	5
თბილისი	18-29	2	
ქუთაისი	14-17	1	4
ქუთაისი	18-29	1	
ბაღდათის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
ვანის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
გესტაფონის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
თერჯოლის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
სამტრედიის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
საჩხერის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
ტყიბულის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
ჭიათურის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
წყალტუბოს მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
ხარაგაულის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
ხონის მუნიციპალიტეტი	14-29	1	1
	სულ	17	20

3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა

ბავშვობიდან ზრდასრულობამდე პერიოდში ინდივიდი იღებს განათლებას, იწყებს სამსახურს, იწყებს პოლიტიკური გადანაცვეტილებების მიღებას არჩევნებში ხმის უფლების გამოყენებით, მიუწვდება ხელი ჯანდაცვაზე, იწყებს მოგზაურობას და დგამს პირველ ნაბიჯებს დამოუკიდებელი ცხოვრებისკენ. ახალგაზრდობა, როგორც პიროვნების ფორმირების მნიშვნელოვანი პერიოდი, შეიძლება იყოს როგორც სწავლასა და განვითარებაზე, ასევე აქტიურ მოქალაქეობასა და დამოუკიდებლობის მოპოვებაზე ორიენტირებულ ქმედებათა თანმიმდევრობა. ამ დროს პიროვნება ერთვება თვითგამორკვევის მრავალსაფეხურიან პროცესში და გადის ეტაპებს თვითრეალიზაციამდე. ამით მას აქვს შესაძლებლობა მოერგოს არსებულ ნორმებს, ხაზი გაუსვას საკუთარ ინდივიდუალურობას და დაიმკვიდროს თავი საზოგადოებაში. თუმცა, კომპლექსური ცვლილებების გატარებისას, ახალგაზრდობაში ხშირია გაურკვევლობისა და დაკარგვის შეგრძნებაც. მოზარდობის პერიოდში ახალგაზრდებს უყალიბდებათ ქცევათა არჩევნებები, რომელთაც შეუძლია კრიტიკული გავლენა იქონიოს როგორც უშუალოდ მათ ცხოვრებაზე, ასევე მთლიანად საზოგადოების მომავალზე.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის (გაერო) კვლევის მიხედვით, 2019 წელს მსოფლიოში 15-დან 29 წლამდე ახალგაზრდები მოსახლეობის 23%-ს შეადგენს.¹ ანგარიშის თანახმად, მდგრადი განვითარების თვალსაზრისით მაქსიმალური შედეგის მისაღწევად საჭიროა ახალგაზრდები ჩართულები იყვნენ პროცესში დაგეგმვის ეტაპიდან იმპლემენტაციამდე.

გაეროს ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგად გამოვლინდა ახალგაზრდების პასიურობა პოლიტიკურ და ეკონომიკურ გარემოში თვითდამკვიდრების თვალსაზრისით. ამავე ანგარიშის ერთ-ერთი მიზნების თანახმად, რადგან არ არსებობს მონაცემთა სრულყოფილი ბაზა და არც საკმარისი კვლევებია ჩატარებული, შეიძლება ითქვას, რომ მდგრადი განვითარების მისაღწევად შექმნილი სტრატეგიული გეგმა მოკლებულია ფაქტებზე დამყარებულ მიზნებს. ყველაზე დიდ პრობლემად კვლავაც რჩება განათლება და დასაქმება. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, რეალურ საჭიროებებზე დაფუძნებული სამუშაო გეგმის შემუშავება წარმოადგენს ფუნდამენტური მნიშვნელობის ინიციატივას და ახალგაზრდობასთან დაკავშირებული საკითხების მიმართ კომპლექსური და

¹ United Nations. (2019). *World Population Prospects*. <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/>

ყოველსმომცველი მიდგომის მაგალითს. ასეთი გეგმა წარმოადგენს სოციალურ, ეკონომიკურ, კულტურულ და პოლიტიკურ აქტივობებში ახალგაზრდობის ჩართულობის ზრდის გზამკვლევს.

საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული ბიუროს 2018 წლის 1 იანვრის მონაცემებით, საქართველოს მოსახლეობამ 3 729 600 შეადგინა.² თბილისში საქართველოს მოსახლეობის 31%, იმერეთში კი - 13.6% ცხოვრობს. ახალგაზრდები, ანუ 15-29 წლის ასაკის ადამიანები კი მოსახლეობის 18.9%-ს შეადგენენ. საქართველოში მცხოვრები ახალგაზრდების უმრავლესობა კაცი (52%) და 25-29 წლის ასაკისაა (38.7%).

2018 წლის 1 იანვრის მონაცემებითვე, ახალგაზრდები ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობის 19%-ს და დასაქმებული მოსახლეობის 16.4%-ს შეადგენენ. ამასთან, საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული ბიუროს შრომის ბაზრის კვლევის შედეგების თანახმად, უჩვეულოდ მაღალია ე.წ. NEET ახალგაზრდათა რაოდენობა, რაც იმას ნიშნავს, რომ 2017 წლის მონაცემებით, ახალგაზრდების 30% არ მუშაობს, არ სწავლობს და არ არის ჩართული რაიმე სახის საგანმანათლებლო აქტივობაში.³

² სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. (2017). *დემოგრაფიული ვითარება საქართველოში*. https://www.geostat.ge/media/13833/demografiuli-viTareba-saqarTveloSi_2018.pdf

³ <http://documents.worldbank.org/curated/en/591061559766670862/pdf/Exploring-the-diversity-of-young-people-not-in-employment-education-or-training-NEET-the-gender-profile-of-NEETs-in-Georgia-and-Armenia.pdf>

ძირითადი მიზნები

- ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობები როგორც იმერეთში, ასევე თბილისში თითქმის არ არის ორიენტირებული არაფორმალური განათლების მიღებაზე, რაც გულისხმობს კონკრეტული უნარების განვითარებას და აქტივობებს რომლებიც ახალგაზრდების სხვადასხვა, მათ შორის, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ჩართულობას გაზრდის.
- აქტივობები ძირითადად ორიენტირებულია ახალგაზრდული პოლიტიკით განსაზღვრულ ჯანმრთელობისა და ჯანსაღი ცხოვრების წესის სტრატეგიულ მიმართულებაზე, სხვა სტრატეგიულ მიმართულებებს კი (მონაწილეობა, განათლება, დასაქმება და მობილობა, სპეციალური მხარდაჭერა და სოციალური დახმარება) ნაკლებად ფარავს თბილისში და თითქმის საერთოდ არ ფარავს იმერეთის რეგიონში.
- იმერეთის მუნიციპალიტეტებში აქტივობები ორიენტირებულია სკოლის ასაკის და ნაკლებად უფროსი ასაკის ახალგაზრდებზე, ისევე როგორც ახალგაზრდული პოლიტიკის პირდაპირი ბენეფიციარების მეორე ჯგუფზე, სპეციალური საჭიროებების მქონე ახალგაზრდებზე.
- თბილისში, ისევე როგორც იმერეთის მუნიციპალიტეტების დიდ ნაწილში, 2015 წლიდან დღემდე ახალგაზრდულ აქტივობებზე მუნიციპალური ბიუჯეტის დაახლოებით 1% იხარჯება.
- ადგილობრივი თვითმმართველობების ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელ სამსახურებში, ახალგაზრდულ საკითხებს სულ მცირე ერთი ადამიანი მაინც კურირებს.
- ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელ სამსახურებს ადგილობრივ თვითმმართველობებში არ აქვთ კვლევაზე დაფუძნებული ინფორმაცია ახალგაზრდების რეალურ საჭიროებებზე; მათ ხელთ არსებული ინფორმაცია არ არის დოკუმენტირებული და ხელმისაწვდომი სხვადასხვა დაინტერესებული მხარისთვის.
- ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტს არ აქვს გზამკვლევი სამოქმედო გეგმის შესაქმნელად იმის თაობაზე, თუ როგორ უნდა მოხდეს პოლიტიკის დოკუმენტით განსაზღვრული მიზნების მიღწევა. დოკუმენტს

ასევე არ აქვს სტრუქტურირებული მონიტორინგის სქემა ახალგაზრდული პოლიტიკის პრაქტიკაში წარმატებით განსახორციელებლად.

- ადგილობრივ თვითმმართველობებს არ აქვთ ფორმალური სტრატეგია ან სამოქმედო გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს მუნიციპალიტეტების თავისებურებებს, რათა ხელი შეუწყოს ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებას ადგილობრივ დონეზე და ეფექტიანად უპასუხოს ახალგაზრდების რეალურ საჭიროებებს.

3.1. სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკა

ახალგაზრდების წასახალისებლად საზოგადოება, სახელმწიფო ინსტიტუტების საშუალებით, ცდილობს მხარი დაუჭიროს ახალგაზრდული პოტენციალის მიზნობრივ განვითარებას, სადაც ყველას ექნება შესაძლებლობა გამოავლინოს უნარები და მოახდინოს საკუთარი პოტენციალის რეალიზება. ქვეყნის სტრატეგიულ განვითარებაში მნიშვნელოვანია აქტიური ახალგაზრდების როლი. ეს უკანასკნელნი ჩართულები არიან ქვეყანაში მიმდინარე სხვადასხვა პროცესში და თანამონაწილეობენ საზოგადოებრივი სიკეთეების შექმნა-განვითარებაში. მსგავსი აქტიური ჩართულობა იძლევა სტრატეგიული განვითარების შესაძლებლობას გრძელვადიან პერსპექტივაში. აღნიშნულის რეალიზებასა და პრაქტიკაში განხორციელებას ხელს ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი უწყობს.

ახალგაზრდული პოლიტიკა განსაზღვრულია როგორც დამხმარე ინსტრუმენტი, რომელმაც ახალგაზრდებისათვის უნდა შექმნას დამატებითი შესაძლებლობები. პოლიტიკა არის პროცესი, რომლის მეშვეობითაც საჯარო სექტორის აქტორები ანაწილებენ რესურსებს დასახული მიზნების მისაღწევად. ახალგაზრდული პოლიტიკა ასევე მოიაზრებს სამუშაო მეთოდოლოგიის, სამიზნე ჯგუფების, ყველა დაინტერესებული მხარის ჩამონათვალის, ბიუჯეტის არსებობას. ახალგაზრდული პოლიტიკა მხარს უჭერს სოციალურ ერთობას, სოციალურ და ეკონომიკურ განვითარებას, მდგრადობასა და დემოკრატიული სახელმწიფოს შენებას. ის ირეკლავს სახელმწიფოსა და გადაწვეტილებების მიმღებ პირთა შედეგულებებს ახალგაზრდებზე.

საერთაშორისო ახალგაზრდული პოლიტიკის ანგარიშში საუბარია პრინციპებზე (“the five Cs”, (Williamson 2002, 2008)), რომელთაც ეროვნული ახალგაზრდული პოლიტიკა უნდა პასუხობდეს:

- დაფარვა (გეოგრაფიული არეალი და სოციალური ჯგუფები, რომელთა დაფარვაც ხდება, ასევე პოლიტიკის სფეროები);
- შესაძლებლობები (სამთავრობო და ახალგაზრდული არასამთავრობო ორგანიზაციების ურთიერთობა და როლი);
- კომპეტენცია (ტრენინგები და კვალიფიკაცია);
- თანამშრომლობა, კოორდინაცია და თანხვედრა (იერარქიული და ჰორიზონტალური);
- ღირებულება (საჭირო ფინანსური და ადამიანური რესურსი).

თუ ახალგაზრდული პოლიტიკა ზემოაღნიშნულ კვალიფიკაციებს აკმაყოფილებს, რეალობაში პოლიტიკის განხორციელება შესაძლებელია წარმატე-

ბულად ჩაითვალოს. ამასთან, კარგად სტრუქტურირებული ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი უნდა პასუხობდეს შემდეგ კითხვებს: ვინ არის დოკუმენტის იმპლემენტაციამდე პასუხისმგებელი? ვინ არიან ბენეფიციარები? რა არის კონკრეტული აქტივობები და არსებობს თუ არა გამჭვირვალე სტრატეგია ხელმისაწვდომი ყველასთვის?

ამ კონტექსტში ახალგაზრდული პოლიტიკა ახალგაზრდას განიხილავს როგორც „რესურსს“ და არა როგორც „პრობლემას“.

სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი

საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკა ძირითადად განსაზღვრულია და ხორციელდება 2014 წლის 28 მარტს საქართველოს მთავრობის #553 განკარგულებით მიღებული „საქართველოს ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი“⁴ მიხედვით. დოკუმენტი შემუშავდა უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს ჩართულობით, რომელიც დაკომპლექტებული იყო ყველა სამინისტროს წარმომადგენლით, პარლამენტის წევრებითა და გაეროს მოსახლეობის ფონდის საქართველოს ოფისის წარმომადგენლებით. აღნიშნული დოკუმენტით მთავრობამ ხაზი გაუსვა ახალგაზრდების განსაკუთრებულ როლს და მნიშვნელობას ქვეყნის გრძელვადიან, დემოკრატიულ და სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაში. საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის სამიზნე ჯგუფია 14-29 წლის პირები.

ახალგაზრდული პოლიტიკის მიზანია ხელი შეუწყოს ახალგაზრდების სრულფასოვანი განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნას, სადაც ახალგაზრდები შეძლებენ საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში აქტიურად ჩართვას. ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტის მიხედვით, მიზნის განხორციელება განსაზღვრულია ოთხი სტრატეგიული მიმართულებით:

- მონაწილეობა;
- განათლება, დასაქმება და მობილობა;
- ჯანმრთელობა და ცხოვრების ჯანსაღი წესი;
- ახალგაზრდების სპეციალური მხარდაჭერა და სოციალური დაცვა.

დოკუმენტი ოთხ მიზანს შორის სტრუქტურულ კავშირს გვთავაზობს. თუმცა, რამდენიმე ძირითადი პუნქტი გამორჩენილია, კერძოდ:

⁴ საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკა. <http://msy.gov.ge/files/veko/2014%20weli/marti.pdf>

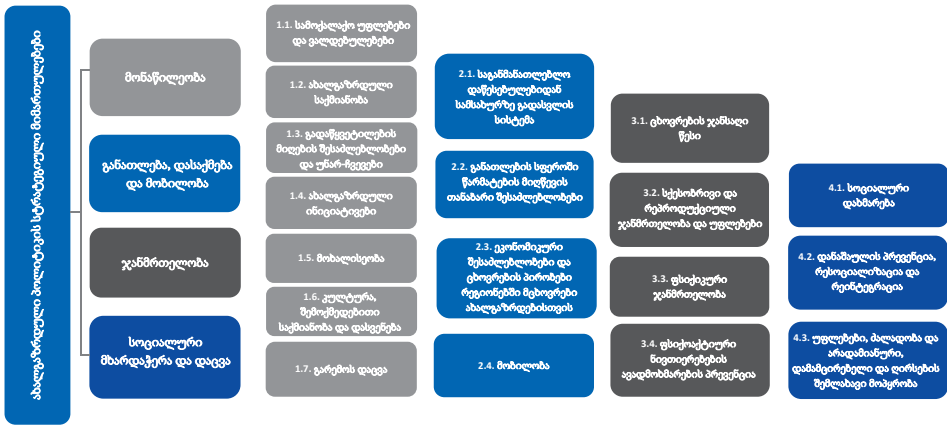
3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა

- დაინტერესებული მხარეების იდენტიფიცირება. დაინტერესებულ მხარეს წარმოადგენენ ისინიც, ვისზეც ხდება ზეგავლენა და ისინიც, ვინც თავად ახდენს გავლენას ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პირდაპირ თუ არაპირდაპირ. გარდა სამთავრობო უწყებებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციებისა, დაინტერესებული მხარეები ასევე გულისხმობს ბიზნეს ორგანიზაციებს და პროფესიულ კავშირებს, ორგანიზაციებს და თვითმმართველობებს, რომლებიც ჩართულნი არიან ისეთ სფეროებში, როგორებიცაა კომუნალური საკითხები და ჯანდაცვა, ახალგაზრდული მუშაკები, სოციალური მუშაკები, პოლიცია, მრჩეველები და თემის ლიდერები;
- სექტორული, ინტეგრირებული მიდგომა. ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი მოიაზრებს ურთიერთობებსა და რეგულაციებს სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეს შორის, როგორიცაა სტუდენტური სესხისა და ჯანმრთელობის დაზღვევის რეგულირება;
- “ფრილანსერის”⁵ გამოცდილება. გარდა თემში ახალგაზრდული მუშაობის როლის აღიარებისა, მნიშვნელოვანია დისკუსიის დაწყება „ფრილანსერის“ გამოცდილებაზე, ახალგაზრდული ფრილანსერის განსაზღვრაზე, ახალგაზრდობის სააგენტოს მიერ მის სერტიფიცირებასა და მხარდაჭერაზე;
- დამოუკიდებელი ბიუჯეტი.

ახალგაზრდული პოლიტიკით განსაზღვრული მიზნების განსახორციელებლად შემუშავდა სამოქმედო გეგმა, რომელიც განკუთვნილი იყო 2015-2020 წლებისთვის. გეგმაში აისახა დაახლოებით 200-ზე მეტი პროგრამა, რომელთა განხორციელებაზეც სხვადასხვა უწყება იყო/არის პასუხისმგებელი. თითოეული მიმართულება წარმოდგენილია ქვემიზნების სახით (იხილეთ დიაგრამა #1).

⁵ ფრილანსერი - ადამიანი, რომელიც კონკრეტულ სამუშაოს ასრულებს სხვადასხვა ორგანიზაციისთვის, ნაცვლად იმისა, რომ ერთი კონკრეტული ორგანიზაციისთვის მუშაობას დაუთმოს საკუთარი დროის ხესუხის სხვადა. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/freelance>

დიაგრამა 1. ახალგაზრდული პოლიტიკის სტრატეგიული მიმართულებები

პოლიტიკის დოკუმენტის თანახმად, ასაკობრივი დაყოფის გარდა (14-29 წელი) მის პირდაპირ ბენეფიციარებად გამოიყო ორი სპეციფიკური ჯგუფი: (1) სასკოლო ასაკის ბავშვები და (2) სპეციალური საჭიროების მქონე ახალგაზრდები. სპეციალური საჭიროებების მქონე ახალგაზრდებში გამოიყო შემდეგი ქვეჯგუფები:

- შებლუდული შესაძლებლობების მქონე ახალგაზრდები;
- არასრულწლოვანი ორსული/მშობლები;
- ქუჩასთან კავშირში მყოფი ბავშვები;
- მშობელთა მზრუნველობას მოკლებული ახალგაზრდები;
- ფსიქოტროპული და ნარკოტიკული ნივთიერებების უკანონოდ მომხმარებელი ახალგაზრდები;
- კანონთან კონფლიქტში მყოფი ახალგაზრდები;
- ძალადობის მსხვერპლი ახალგაზრდები;
- მაღალმთიან რეგიონებში მცხოვრები ახალგაზრდები და სხვა.

აღნიშნული ჯგუფებისთვის სახელმწიფოს მხრიდან სპეციალური და განსაკუთრებული ზრუნვის საჭიროება განისაზღვრა.

რაც შეეხება პოლიტიკის დოკუმენტის იმპლემენტაციას, ის დაიყო ორ მიმართულებად. ესენია: (1) ინტეგრირებული (სექტორული) ახალგაზრდული პოლიტიკა და (2) ახალგაზრდული საქმიანობა.

3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა

ინტეგრირებულ/სექტორულ ახალგაზრდულ პოლიტიკაში იგულისხმება ყველა სფერო და პოლიტიკის მიმართულება, რომლებიც მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის. აღნიშნული მოიცავს სფეროთა ფართო სპექტრს, მათ შორის სოციალურ სფეროს, დასაქმებას, ჯანდაცვას, კულტურას, ტურიზმს, სოფლის მეურნეობას, დანაშაულის პრევენციასა და სხვა პოლიტიკებს. დოკუმენტი ითვალისწინებს, რომ ყველა ზემოთ ჩამოთვლილ სექტორულ მიმართულებას ჰქონდეს ახალგაზრდული განზომილება და ახალგაზრდების საჭიროებებიდან გამომდინარე ახორციელებდეს შესაბამის აქტოვობებს.

მეორე კომპონენტი არის ახალგაზრდული საქმიანობა, რომელიც მოიცავს საგანმანათლებლო აქტივობებს ახალგაზრდებისათვის და ახალგაზრდების ჩართულობით. კერძოდ, ახალგაზრდული საქმიანობა ეფუძნება არაფორმალური განათლების პროცესს და მოხალისეობას ფორმალური განათლების, ოჯახისა და სამსახურეობრივი კონტექსტის მიღმა.

ახალგაზრდული საქმიანობის მიზანს ახალგაზრდებში ბევრი სხვადასხვა კომპეტენციის განვითარების მაქსიმალური ხელშეწყობა წარმოადგენს. თუმცა, პოლიტიკის დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი მკაფიო ინსტრუქციები იმასთან დაკავშირებით, თუ სად, როდის და როგორ უნდა მოხდეს ახალგაზრდული საქმიანობისა და ახალგაზრდული მუშაკის პროცესში ჩართვა. ჯერჯერობით სახელმწიფოს არ უღიარებია ახალგაზრდული მუშაკი, როგორც პროფესია და არ მიუნიჭებია მისთვის კვალიფიკაცია. ახალგაზრდული სექტორის სხვა საჭიროებებთან ერთად, ამ პროფესიისადმი ნაკლებმა მხარდაჭერამ, შესაძლებელია გამოიწვიოს იმედგაცურება ახალგაზრდებთან მომუშავე პირებში, რაც თავის მხრივ, არასახარბიელო შედეგების მომტანია. აღნიშნულმა, თავის მხრივ, შესაძლებელია ნეგატიური გავლენა იქონიოს ახალგაზრდებსა და ამ საკითხებზე მომუშავე ინსტიტუტებს შორის არსებულ შესაძლო ურთიერთობებზე. ახალგაზრდული მუშაკის, როგორც დამატებითი პროფესიის აღიარება არის ამ ტიპის საქმიანობის მხარდაჭერა და გაზიარება, ასევე მათი გამოცდილების და პროფესიონალიზმის აღიარება. ხშირ შემთხვევაში, ახალგაზრდულ საქმიანობასთან დაკავშირებული არაფორმალური საგანმანათლებლო აქტივობები ბევრად უფრო წარმატებულია, ვიდრე ფორმალური განათლება და მასთან ასოცირებული ინსტიტუტები.

2009 წელს ევროპული კომისიის მიერ ჩატარებულ კვლევაში ნათლად გამოიკვეთა, რომ ახალგაზრდული მუშაობა ისევე მნიშვნელოვნად უნდა აღიქმებოდეს, მისი იმპლემენტაცია კი ხდებოდეს მაღალი პროფესიონალიზმით, როგორც სხვა ნებისმიერი ფორმალური და არაფორმალური სასწავლო საქმიანობა. ის მოითხოვს კვალიფიციურ, პასუხისმგებლიან პერსონალს, საქმის კონცეპტუალიზაციასა და ადრესატამდე მიტანას.⁶ სწორედ ამიტომ, ახალგაზრდული

⁶ Hendrik, O., and Yael, O. (2009). The eight key competencies for lifelong learning: an appropriate framework within which to develop the competence of trainers in the field of European Youth

საქმიანობის განვითარება პოლიტიკის დოკუმენტის განხორციელების ერთ-ერთი ძირითადი კომპონენტია. შემუშავების პროცესში არსებული ახალგაზრდული საქმიანობის განმსაზღვრელი საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩოს აღიარება და დანერგვა ხელს შეუწყობს პოლიტიკის დოკუმენტის მიზნებს და შემოიტანს მაღალ სტანდარტებს ახალგაზრდულ საქმიანობაში. საჭიროა მოხდეს ახალგაზრდულ მუშაკთა გადამზადება, შეიქმნას მოდულები და სერტიფიცირების პროგრამები, რომლებსაც საფუძვლად ევროკავშირის მიერ შემუშავებული პრინციპები დაედება („მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლისათვის“).⁷ აღნიშნული პრინციპები გამოყოფს რვა კომპეტენციას, რომელთა განვითარებითაც ახალგაზრდულმა მუშაკმა ხელი უნდა შეუწყოს ახალგაზრდებთან მუშაობას, მათ საზოგადოებაში აქტიურ როლსა და ინტეგრაციას. ქართულ სამუშაო დოკუმენტში ევროკომისიის მიერ მიღებულ 8 კომპეტენციას დაემატა მეცხრე - ჯანმრთელობის დაცვისა და ჯანსაღი ცხოვრების კომპეტენცია.⁸ ახალგაზრდული საქმიანობა და ახალგაზრდული მუშაკი პირდაპირ ან ირიბად ხელს უნდა უწყობდეს ახალგაზრდებში შემდეგი საკვანძო კომპეტენციების განვითარებას:

- მოქალაქეობრივი კომპეტენცია;
- გარემოსდაცვითი კომპეტენცია;
- ანალიტიკური, ტექნოლოგიური, ინფორმაციული და სამეცნიერო კომპეტენცია;
- სამენარმეო და ინიციატივის კომპეტენცია;
- შემოქმედებითობისა და კრეატიული აზროვნების კომპეტენცია;
- დამოუკიდებლად სწავლის კომპეტენცია;
- ურთიერთობის კომპეტენცია;
- კულტურული გამოხატვის და კულტურული ურთიერთობის კომპეტენცია;
- ჯანმრთელობის დაცვისა და ჯანსაღი ცხოვრების კომპეტენცია.

საქართველოს ახალგაზრდობის ეროვნული პოლიტიკა ახალგაზრდული ინიციატივებისა და ახალგაზრდული ორგანიზაციების მხარდაჭერას გულისხმობს, თუმცა იქ არ არის ნათელი წარმოდგენა იმაზე, თუ როგორი უნდა იყოს სხვადასხვა ინსტიტუტის თანაფუნქციონირება. აღნიშნული კი მნიშვნელოვანია, რამდენადაც ახალგაზრდული პოლიტიკა გულისხმობს სექტორთაშორის და უწყებათაშორის თანამშრომლობას, რაც ყველა იმ აქტორის თანაბარ ჩართულობას მოიაზრებს, რომელთაც რაიმე სახის შეხება აქვთ ახალგაზრდობასთან

Work or just plain politics? IKAB September. https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1881/Trainer_%20Competence_study_final.pdf

⁷ Hendrik, O., and Yael, O. (2009). https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1881/Trainer_%20Competence_study_final.pdf

⁸ Council of EU. *Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning*. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

დაკავშირებულ საკითხებთან. აქ იგულისხმება როგორც სამთავრობო ინსტიტუტები, ასევე არასამთავრობო ორგანიზაციები, ბიზნესი, საერთაშორისო ორგანიზაციები და სხვა. აღნიშნული მოიაზრებს ყველა სექტორის მზაობას შექმნას სათანადო პირობები ახალგაზრდებისათვის მათი რეალიზაციის მხარდაჭერის მიზნით. ერთგვარად, ეს არის პოლიტიკური ნების დადასტურება, რომლის თანახმადაც ახალგაზრდებთან დაკავშირებული საკითხები მნიშვნელოვნადაა აღიარებული, პოლიტიკის დოკუმენტი კი ორიენტირებულია ახალგაზრდული ორგანიზაციების მეტ მხარდაჭერაზე, საერთაშორისო გაცვლითი პროგრამების გაძლიერებაზე, ახალგაზრდა მეწარმეების წახალისებაზე, კვლევების დაფინანსებაზე ახალგაზრდულ სექტორში.

მთლიანი პოლიტიკის დოკუმენტის სისუსტე რამდენიმე ასპექტის უკავშირდება. პოლიტიკის დოკუმენტს აკლია კონკრეტული კრიტერიუმები და ვალდებულებები, რომლებიც მთელი საქართველოს ახალგაზრდებს ფარავს. დოკუმენტმა უნდა მოახდინოს ახალგაზრდების საჭიროებების ადვოკატირება ისეთი მხარდამჭერი მექანიზმების შემუშავებით, როგორცაა ახალგაზრდული მუშაკის ინსტრუქტი და ახალგაზრდა ფრილანსერის მხარდაჭერა. ამასთან, დოკუმენტი არ ფარავს შემდეგ ნაწილებს:

- დაინტერესებული მხარეები - კომუნიკაცია და თანამშრომლობა;
- „ახალგაზრდა ფრილანსერის“ მხარდაჭერის მექანიზმები;
- დამოუკიდებელი ბიუჯეტი;
- ახალგაზრდული მუშაკის პოლიტიკის მიმდებლობა და იმპლემენტაციის მექანიზმი;
- გზამკვლევი სხვადასხვა სამთავრობო და არასამთავრობო სუბიექტებისთვის იმის თაობაზე, თუ როგორ უნდა შექმნან სამოქმედო გეგმა ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტში დასახული მიზნების მისაღწევად.

დოკუმენტს არ აქვს კარგად სტრუქტურირებული მონიტორინგის სქემა, რომელიც უზრუნველყოფს ახალგაზრდული პოლიტიკის პრაქტიკაში წარმატებით განხორციელებას.

ახალგაზრდობის სააგენტო

გარდა ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტისა, ახალგაზრდებთან დაკავშირებულ საკითხებს ასევე აწესრიგებს 1999 წელს მიღებული „საქართველოს კანონი ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირის სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერის შესახებ“⁹. კანონი აწესრიგებდა სახელმწიფოს მიერ ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირებისთვის სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერის ღონისძიებათა განხორციელებისას წარმოშობილ ურთიერთობებს, თუმცა წლების განმავლობაში არ ფარავდა ახალგაზრდული პოლიტიკის საკითხებს. 1999-2019 წლებში კანონში ცვლილება 8-ჯერ განხორციელდა. პირველად „ახალგაზრდული პოლიტიკა“ მიზნებში აისახა 2017 წელს. 2017 წლამდე ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელი ორგანო იყო საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო. 2018 წლის იანვრიდან სამინისტროს სერვისები გაერთიანდა განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსთან. ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელ ორგანოდ შეიქმნა ორი საჯარო სამართლის იურიდიული პირი (სსიპ): „ბავშვთა და ახალგაზრდობის განვითარების ფონდი“ და „ბავშვთა და ახალგაზრდობის ეროვნული ცენტრი“.

საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტროს გაუქმების შემდგომ, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, 2019 წლის 26 აგვისტოს გამოვიდა დადგენილება ახალი სსიპ-ის - „ახალგაზრდობის სააგენტოს“ შექმნის თაობაზე.¹⁰ ახალგაზრდობის სააგენტო არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც შეიქმნა სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის სტრატეგიის შემუშავების, განხორციელებისა და კოორდინაციის მიზნით. 2019 წლის 29 მაისიდან კანონში შევიდა ცვლილება, რომელიც ეხება სააგენტოსა და ახალგაზრდულ საქმიანობას. კერძოდ, ბავშვთა და ახალგაზრდულ საკითხებს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებთან აწესრიგებს საქართველოს კანონმდებლობა, სახელმწიფოს კი ინფორმაციას ახალგაზრდული საკითხების შესახებ სწორედ ახალგაზრდული სააგენტო აწვდის.

ახალგაზრდობის სააგენტოს მიზნებია:

- ახალგაზრდების განვითარებისთვის, მათი პოტენციალის რეალიზებისა და საზოგადოებრივ, ეკონომიკურ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში ჩართულობისთვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნა;
- ახალგაზრდული სფეროს, ახალგაზრდული საქმიანობისა და მოხალისეობის ინსტიტუტის განვითარება და მხარდაჭერა;
- ახალგაზრდებში სამოქალაქო უფლებებისა და ვალდებულებების შესახებ ცნობიერების დონის ამაღლება და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მათი ინსტიტუციური მონაწილეობის ხელშეწყობა;

⁹ <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/11836?publication=8>

¹⁰ <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/4642829?publication=0>

3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა

- ახალგაზრდებისთვის აქტუალურ მიმართულებათა შესაბამისად (გენდერული თანასწორობა, გარემოს დაცვა, ცხოვრების ჯანსაღი წესი და სხვა), ცნობიერების დონის ამაღლების ხელშეწყობა;
- არაფორმალური და ფორმალური გარე განათლების განვითარება, ახალგაზრდული ეკონომიკის გაძლიერება, ახალგაზრდებისთვის ხელსაყრელი სტარტაპ-ეკოსისტემის შექმნა, მათი ინიციატივების მხარდაჭერა ახალგაზრდების დასაქმებისა და ახალგაზრდების სწავლიდან დასაქმებაზე გადასვლის ხელშეწყობის მიზნით;
- ახალგაზრდულ სფეროსთან მიმართებით, ყველა დონეზე სწრაფი რეაგირების უნარის მქონე, ინკლუზიური, მონაწილეობაზე დაფუძნებული და წარმომადგენლობითი გადანაცვლებების მიღების პროცესის უზრუნველყოფა.

რეფორმის შედეგად, ახალმა სააგენტომ შეითავსა „ბავშვთა და ახალგაზრდობის განვითარების ფონდის“, „ბავშვთა და ახალგაზრდობის ეროვნულ ცენტრის“, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს სტრუქტურული ერთეულის – ახალგაზრდობის პოლიტიკის მართვის დეპარტამენტის ფუნქციები.

სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის შემუშავებასა და განხორციელებაში მონაწილეობასთან ერთად, სააგენტოს ფუნქციას მთავრობის ახალგაზრდული სფეროსა და საქმიანობის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმების შემუშავება, მათი აღსრულება და შესრულების კოორდინირება სხვადასხვა უწყებას შორის, პროცესის მონიტორინგი, შეფასება და ანგარიშგება. სააგენტომ ასევე უნდა განსაზღვროს ახალგაზრდული მუშაკის კვალიფიკაციისა და სერტიფიცირების წესები და მონაწილეობა მიიღოს პროფესიული სტანდარტის შემუშავებაში.

მეორე მხრივ, სააგენტო მუნიციპალურ დონეზე ახალგაზრდული პოლიტიკისა და მუნიციპალური ახალგაზრდული საქმიანობის განვითარებას უნდა უწყობდეს ხელს. მისი ერთ-ერთი ფუნქციაა ისეთი პროგრამების დაგეგმვა, რომლებშიც სხვადასხვა მონყვლადი ჯგუფის ახალგაზრდების ჩართვა იქნება შესაძლებელი. აღნიშნულ ჯგუფებში მოიაზრებიან შშმ პირები, დევნილები, NEET ჯგუფები და სხვა.

ახალი სააგენტოს შექმნა პოზიტიურად შეიძლება შეფასდეს. მისი შექმნა ადასტურებს სახელმწიფოს მზაობას, იმუშაოს უფრო აქტიურად ახალგაზრდობის საკითხებზე, გააძლიეროს ახალგაზრდული ინსტიტუტები და პასუხისმგებლობა აიღოს ახალგაზრდებზე ორიენტირებული პროექტების დაგეგმვა-განხორციელებაზე. საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში, სააგენტოს მიერ სხვადასხვა ფუნქციის შესრულება და დასახული მიზნების მიღწევა ახალგაზრდობასთან დაკავშირებული ხარვეზების აღმოფხვრის უკეთეს შესაძლებლობებს ქმნის. თუმცა, მიუხედავად ახალი სააგენტოს მიმართ არსებული პოზიტიური გან-

წყობებისა, ცვლილებამ შესაძლოა, აქამდე ფუნქციონირებადი პროგრამების/პროექტების არაორგანიზებულობა გამოიწვიოს. მანამდე არსებული უწყებების წარსული გამოცდილების გათვალისწინების გარეშე, ახალმა სააგენტომ შესაძლებელია არაფუნქციური სისტემა შექმნას. ამდენად, მნიშვნელოვანია წარსული გამოცდილების შეფასება, წარმატების მექანიზმების იდენტიფიცირება, მათ გაუმჯობესებაზე მუშაობა ახალი რეფორმების ინიცირებისა და ახალგაზრდული სექტორისთვის ახალი მიდგომების ადვოკატირების პარალელურად.

3.2. მუნიციპალური პოლიტიკა და პროგრამები

მუნიციპალიტეტის როლი

საერთაშორისო გამოცდილება აჩვენებს, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობების აქტიური მონაწილეობა და ჩართულობა ახალგაზრდების გაძლიერების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წინაპირობაა. სხვადასხვა აქტორებს შორის მჭიდრო კავშირების არსებობამ შესაძლებელია მთავარი როლიც კი შეასრულოს არსებული საჭიროებების იდენტიფიცირებასა და ახალგაზრდებთან დაკავშირებული საკითხების გადასაჭრელად საუკეთესო გზების განსაზღვრაში. ადგილობრივი თვითმმართველობა უნდა იყოს პასუხისმგებელი გადანაცვლების მიღებაზე, ადგილობრივი ახალგაზრდული სტრატეგიის შემუშავებასა და განხორციელებაზე.

საქართველოს შემთხვევაში, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები, საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტის თანახმად, წარმოადგენენ პოლიტიკის მნიშვნელოვან სუბიექტებს. თვითმმართველობის როლთან დაკავშირებით პოლიტიკის დოკუმენტი განსაზღვრავს: „სახელმწიფო დანებსებულებები და სამთავრობო უწყებები პასუხისმგებელი არიან ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე მათი კომპეტენციის ფარგლებში და ყურადღებას მიაქცევენ, რომ მათ მიერ ახალგაზრდებთან დაკავშირებით განხორციელებული სტრატეგიები და პროგრამები შესაბამისობაში იყოს ახალგაზრდული პოლიტიკის პრინციპებთან და სულისკვეთებასთან, მაშინაც კი, თუ ისინი მითითებული არ არის ახალგაზრდულ პოლიტიკაში“.

რაც შეეხება თვითმმართველი ორგანოების კომპეტენციას ახალგაზრდული პოლიტიკის სფეროში, ის განერილია საქართველოს ორგანულ კანონში „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ (მუხლი 16, პუნქტი 4). კანონი

ადგენს, რომ მუნიციპალიტეტი უფლებამოსილია საკუთარი ინიციატივით განხორციელოს ღონისძიებები ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდული პოლიტიკის განვითარების ხელშეწყობის მიზნით. კოდექსის მიხედვით, ახალგაზრდული პოლიტიკის ხელშეწყობი ღონისძიებების გატარება არ წარმოადგენს თვითმმართველი ორგანოების ვალდებულებას, თვითმმართველობა თავად იღებს გადაწყვეტილებებს გაატაროს ან არ გაატაროს რაიმე ღონისძიება.

ახალგაზრდულ საქმიანობაში მუნიციპალიტეტებს ცენტრალური როლი ენიჭებათ. ადგილობრივ დონეზე, მუნიციპალიტეტებს შეუძლიათ რესურსების აკუმულირება საკუთარი შეხედულებისამებრ, მაგრამ მათ რეგულარულად უნდა შეაფასონ სერვისები ახალგაზრდებთან ერთად. მიუხედავად ამისა, არ არის ნათელი, თუ როგორ რეაგირებს ახალგაზრდული პოლიტიკა ახალგაზრდების საჭიროებებზე მუნიციპალიტეტებში. არ არსებობს ნათელი სტრატეგია იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ განხორციელდა შეფასება და როგორ არიან ახალგაზრდები ჩართულნი სტრატეგიული გეგმის განვითარების პროცესში. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიღებას ადგილობრივ დონეზე და მის განხორციელებლად შესაბამისი სამოქმედო გეგმის შექმნას გადაწყვეტილების მიმღებმა სუბიექტებმა უნდა შეუწყონ ხელი. იმის მიუხედავად, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტს აქვს სამოქმედო გეგმა რეგიონულ დონეზე, ის არ არსებობს მუნიციპალურ დონეზე. ამას ისიც ემატება, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაცია გასაწყვეტილების მიმღებ პირთა კეთილ ნებაზეა დამოკიდებული და არ არის მათი ვალდებულება. ახალგაზრდული სექტორის კიდევ ერთი პრობლემა პასუხისმგებელი კადრებია. საკმარისი ყურადღება არ ექცევა შესაბამისი ადამიანური კაპიტალის განვითარებასა და პროფესიულ ზრდას. კვლევამ გამოავლინა, რომ იმ პირების ცნობიერება და განათლება ახალგაზრდული პოლიტიკის მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ, ვინც ადგილობრივ დონეზე უშუალოდაა პასუხისმგებელი ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე, მნიშვნელოვან ხარვეზებთანაა დაკავშირებული.

კვლევის ფარგლებში ჩვენ შევაფასეთ თბილისისა და იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტის მიერ „სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის“ დოკუმენტით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობების შესრულება. დღევანდელი მონაცემებით, ყველა მუნიციპალიტეტში, გარდა ბაღდათისა და თბილისისა, ახალგაზრდობის საკითხებს კურირებს მერიის განათლების, კულტურის, ძეგლთა დაცვის, სპორტის, ტურიზმისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამსახური. ბაღდათის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდულ საკითხებს კურირებს განათლების, კულტურისა და სპორტის სამსახური, თბილისში კი - კულტურის, განათლების, სპორტისა და ახალგაზრდულ საკითხთა სამსახური. კვლევისთვის გამოთხოვილი ინფორმაციის თანახმად აღმოჩნდა, რომ თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, მერიასთან ერთად ფუნქციონირებს ასევე ა(ა)იპ თერჯოლის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრიც. ახალგაზრდობის პოლიტი-

კის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი უწყების/კონკრეტული სტრუქტურული ერთეულის დაფინანსების წყარო ადგილობრივი ბიუჯეტია.

წინამდებარე კვლევის შედეგები გვიჩვენებს, რომ ადგილობრივ დონეზე თვითმმართველობების მიერ ახალგაზრდულ პოლიტიკასთან დაკავშირებული ღონისძიებები წლიდან წლამდე იმეორებს ერთმანეთს და ნაკლებად სთავაზობს ახალგაზრდებს მათ რეალურ საჭიროებებზე მორგებულ მიდგომებს.

თვითმმართველობის ორგანოებს არ გააჩნიათ ფორმალური სტრატეგია ან სამოქმედო გეგმა, რომელიც ხელს შეუწყობდა ადგილობრივ დონეზე საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებას და თვითმმართველობის ტერიტორიაზე მცხოვრები ახალგაზრდების წინაშე არსებულ გამოწვევებზე ეფექტიანი რეაგირებას.

მიზანშეწონილია, თითოეულ თვითმმართველობას გააჩნდეს მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი/გეგმა, რომელიც შემუშავდება მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრებ ახალგაზრდებთან მჭიდრო კონსულტაციისა და შესაბამისი კვლევების გათვალისწინებით. თვითმმართველობის ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი/გეგმა ორიენტირებული უნდა იყოს ახალგაზრდების საჭიროებებზე. ამასთან, ასეთ დოკუმენტებში მკაფიოდ უნდა იყოს ფორმულირებული თითოეული ქმედების მიზანი და ამოცანები.

თვითმმართველობის ახალგაზრდული სამოქმედო გეგმის შექმნა/განხორციელება, ხელს ასევე შეუწყობს:

- ადგილობრივი ახალგაზრდების საჭიროებების განსაზღვრავს და მათ წინაშე არსებული გამოწვევების მასშტაბის დადგენას;
- შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელებისთვის საჭირო რესურსის იდენტიფიცირებას;
- პოლიტიკის შემუშავებაში ადგილობრივი ახალგაზრდების მონაწილეობას და მათ ჩართულობას;
- საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტის განხორციელებას;
- ადგილობრივ დონეზე, ახალგაზრდების კონკრეტული საჭიროებების განსაზღვრასა და ამ კუთხით ღონისძიებების დაგეგმვას.

ადამიანური კაპიტალი

ადამიანური კაპიტალი წარმოადგენს მუნიციპალურ დონეზე, ახალგაზრდული საკითხების კუთხით, ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამონწევას. კვლევის ფარგლებში იდენტიფიცირდა ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი სამსახურებისა და იქ დასაქმებულ თანამშრომელთა რაოდენობება (იხ. ცხრილი #3)

ცხრილი 3. ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი სამსახურები, თანამშრომელთა რაოდენობა სამსახურებში, ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი თანამშრომლების რაოდენობა

ქალაქი/ მუნიციპალიტეტი	ახალგაზრდობის საკითხების იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი ორგანო	დეპარტამენტი/სამსახურში დასაქმებულთა რ-ბა	ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელი თანამშრომლების რ-ბა
თბილისი	კულტურის, განათლების, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა საქალაქო სამსახური	49	8
ბაღდათი	მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურისა და სპორტის სამსახური	6	1
თერჯოლა	მუნიციპალიტეტის მერიის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური და ა(ა)იპ თერჯოლის მონაწილე-ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი	27 (მუნიციპალიტეტში)	5 (დამატებით 1 თანამშრომელი უშუალოდ ცენტრთან ურთიერთობას კურიერებს)
ვანი	მუნიციპალიტეტის მერიის კულტურის, განათლების, სპორტის, ტურიზმისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური	5	1
ზესტაფონი		5	1
სამტრედია		10	2
საჩხერე		4	1
ტყიბული		7	1
წყალტუბო		9	5
ჭიათურა		8	3
ხარაგაული		8	2
ხონი		7	1
ქუთაისი		7	1

როგორც აღმოჩნდა, იმერეთის მუნიციპალიტეტების შესაბამის სამსახურებში უშუალოდ ახალგაზრდულ საკითხებს სულ მცირე 1 და მაქსიმუმ 5 თანამშრომელი კურირებს. შიდა თუ გარე მიგრაციის მაღალი მაჩვენებლის გათვალისწინებით, არ არსებობს ზუსტი მონაცემები მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდების რაოდენობის შესახებ. შესაბამისად, რთულია ცალსახად იმის თქმა, მუნიციპალიტეტებში ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელი თანამშრომლების რაოდენობა საკმარისია თუ არა საჭიროებებზე მორგებული სამოქმედო გეგმის იმპლემენტაციისთვის. ამასთან, ხაზგასასმელია, რომ მთავარი აქცენტი სასურველია გაკეთდეს აქტივობების შინაარსობრივ მხარეზე და თუ ის ზუსტად უპასუხებს ახალგაზრდების მოთხოვნებსა და პოლიტიკის დოკუმენტით გათვალისწინებულ სტრატეგიულ მიმართულებებს, შესაძლებელია, აღნიშნული რაოდენობა თანამშრომლებისა არც იყოს არსებითად შესაცვლელი. მეტიც, შესაძლებელია, მთავარი ფოკუსი გაკეთდეს არსებული და/ან ახალი კადრების გადამზადება-გაძლიერებაზე და არა აუცილებლად მათ რაოდენობაზე.

მუნიციპალიტეტების ეფექტიანი მუშაობის ერთ-ერთ საინტერესო მაგალითად შეიძლება ჩაითვალოს თერჯოლის მუნიციპალიტეტის პრაქტიკა, სადაც ადგილობრივი მერიის სამსახური თანამშრომლობს ა(ა)იპ თერჯოლის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალურ ცენტრთან და მასთან კოოპერაციით ახორციელებს სხვადასხვა პროექტს. მართალია, თავად ამ ცენტრის ბენეფიციართა ასაკი შეზღუდულია და 6-დან 21 წლამდე ახალგაზრდებს ფარავს მხოლოდ, მაგრამ მსგავსი ტიპის ცენტრებთან თანამშრომლობა, ასევე, მათთან ან სხვა მსგავს ერთეულებთან 21 წელზე უფროსი ახალგაზრდებისთვისაც რელევანტური აქტივობების დაგეგმვა-განხორციელება მნიშვნელოვანი პრაქტიკა იქნებოდა როგორც თავად თერჯოლის, ასევე სხვა მუნიციპალიტეტებისთვისაც.

ბიუჯეტირება

ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება შესაბამის პოლიტიკურ ნებას, პოლიტიკის დოკუმენტებს, ადამიანურ კაპიტალსა და სხვა მნიშვნელოვან ფაქტორებთან ერთად, შესაბამისი ფინანსური კაპიტალის არსებობასაც გულისხმობს. 2015 წლიდან იმერეთის რეგიონში ახალგაზრდულ აქტივობებზე გამოყოფილი თანხა მუნიციპალური ბიუჯეტის ძალიან მცირე ნაწილს შეადგენს და წლების განმავლობაში ეს ტენდენცია ზრდას ნაკლებად განიცდის. ამასთან, აუცილებელია აღინიშნოს, რომ ახალგაზრდული საქმიანობის კროსსექტორული ბუნების გათვალისწინებით, ფინანსური რესურსი, რომელიც ახალგაზრდული აქტივობებისთვისაა განკუთვნილი, ასევე თავს იყრის სხვადასხვა მუნიციპალიტეტის სხვადასხვა პროგრამისა თუ დაქვემდებარებული ცენტრების ბიუჯეტებში.

იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტები

კვლევის ფარგლებში იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებისა და თბილისის ბიუჯეტების შესწავლისას გათვალისწინებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ფუნქციონალური კლასიფიკაციები. იმერეთის რეგიონში ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე გათვლილ თანხებს შორის მოაზრებულია:

- ახალგაზრდული ორგანიზაციების ღონისძიებები;
- ახალგაზრდული პროგრამების დაფინანსება;
- ახალგაზრდული პროგრამების ხელშეწყობა;
- ახალგაზრდული ცენტრები;
- სკოლისგარეშე განათლების ხელშეწყობა;
- მოსაწვლე-ახალგაზრდობის კლასგარეშე და სკოლისგარეშე მუშაობის ხელშეწყობის პროგრამები.

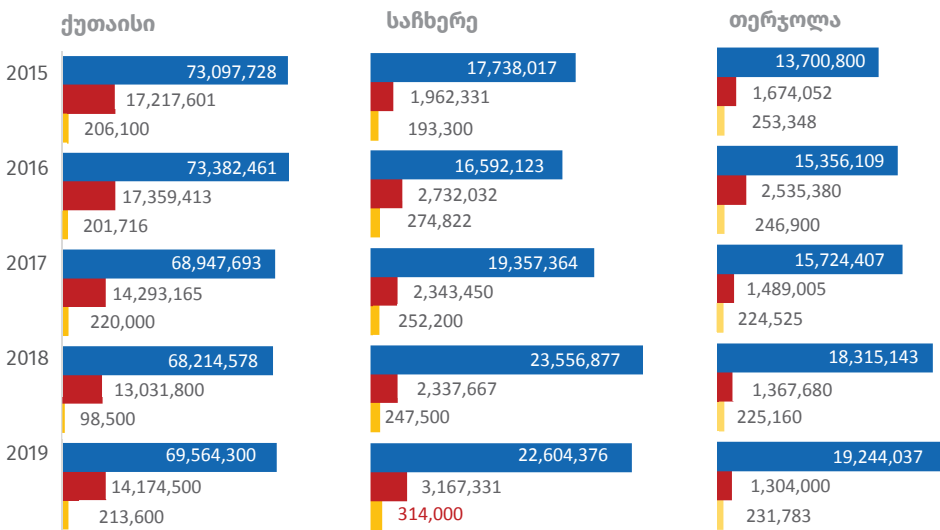
მუნიციპალიტეტის წლიურ ბიუჯეტთან ერთად, წარმოდგენილია თანხები კულტურის, რელიგიის, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებებისთვის ჯამურად და კონკრეტულად ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის. ახალგაზრდული ღონისძიებები ხშირად ტურიზმთან და/ან კულტურულ ღონისძიებებთან ერთადაა გაერთიანებული. თუმცა, ზოგიერთი მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის დეტალური ჩაშლა არ არის წარმოდგენილი; ყველგან, სადაც შესაბამისი ჩაშლა არ არის წარმოდგენილი, ქვემოთ მოცემულ გრაფიკებში მონაცემები ასახულია წითელ ფერში იმის აღსანიშნავად, რომ რთულია იმის დაზუსტებით თქმა, მითითებული თანხის კონკრეტულად რა წილი მოდის ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე. ასე მაგალითად, 2019 წელს საჩხერის მუნიციპალიტეტში 314,000 ლარი განკუთვნილია ახალგაზრდული და ტურისტული ღონისძიებებისთვის; ტყიბულის მუნიციპალიტეტისთვის კი თანხა ერთიანად, კულტურის, რელიგიის, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებებისთვისაა განკუთვნილი, ცალკე ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის კი ჩაშლა საერთოდ არ არის წარმოდგენილი.

რამდენადაც ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი სახელმწიფომ 2014 წელს დაამტკიცა, კვლევის ფარგლებში შესწავლილია 2015-დან 2019 წლის იანვარი-მარტის თვეების მონაცემები როგორც იმერეთის მუნიციპალიტეტების, ასევე თბილისის შემთხვევაში. როგორც მონაცემებიდან ჩანს, ქუთაისის, საჩხერის, თერჯოლის, ხარაგაულის, სამტრედიისა და ჭიათურის მუნიციპალიტეტებში 2015 წლიდან ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის გამოყოფილი თანხები არსებით ცვლილებას, არც ზრდის და არც კლების თვალსაზრისით, არ განიცდის. თუმცა, შეიძლება აღინიშნოს ცვლილება ქუთაისის და საჩხერის შემთხვევაში. კერძოდ, ქუთაისის მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის ყველაზე ნაკლები თანხა, 98,500 ლარი 2018 წელს გამოიყო;

უკვე 2019 წელს დაფიქსირებული 213,600 ლარი კი 2017 წელს ახალგაზრდული აქტივობებისთვის გამოყოფილ თანხას (220,000 ლარი) თითქმის გაუთანაბრდა. რაც შეეხება საჩხერის მუნიციპალიტეტს, მართალია, 2019 წელს დაფიქსირებული თანხა აღემატება 2015-დან მოყოლებული ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის გამოყოფილ ფინანსურ კაპიტალს, მაგრამ ვინაიდან, როგორც უკვე აღინიშნა, 2019 წლის თანხები ახალგაზრდულთან ერთად, ტურისტულ ღონისძიებებსაც მოიაზრებს და უფრო დეტალური კლასიფიკაცია არ არის წარმოდგენილი, რთულია დავასკვნათ, რომ მნიშვნელოვან ზრდასთან გვაქვს საქმე ახალგაზრდული აქტივობების დაფინანსების თვალსაზრისით.

გრაფიკი 1. მუნიციპალიტეტის წლიური ბიუჯეტი, სხვადასხვა ღონისძიების ჯამური ბიუჯეტი, მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების წილი ქუთაისში, საჩხერესა და თერჯოლაში / 2015-2019

- მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებების ბიუჯეტი
- მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი

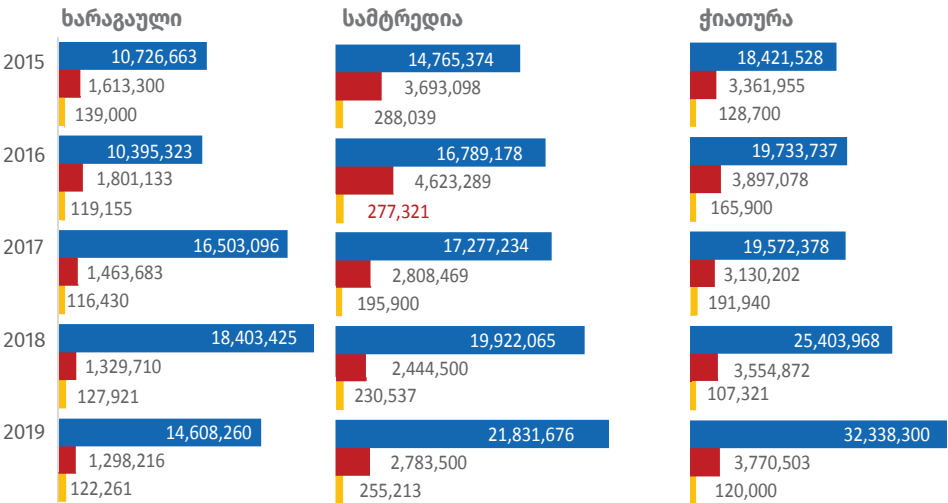
შენიშვნა: თანხა წარმოდგენილია ლარში. საჩხერის შემთხვევაში მონაცემები ასახულია წითელ ფერში იმის აღსანიშნავად, რომ რთულია იმის დაზუსტებით თქმა, მითითებული თანხის კონკრეტულად რა წილი მოდის ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე.

დაახლოებით მსგავსია ტენდენციები ხარაგაულის, სამტრედიისა და ჭიათურის მუნიციპალიტეტების შემთხვევაშიც.

გრაფიკი 2. მუნიციპალიტეტის წლიური ბიუჯეტი, სხვადასხვა ღონისძიების ჯამური ბიუჯეტი, მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების წილი ხარაგაულში, სამტრედიისა და ჭიათურაში / 2015-2019

3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა

- მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებების ბიუჯეტი
- მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი

შენიშვნა: თანხა წარმოდგენილია ლარში; სამტრედიის შემთხვევაში მონაცემები ასახულია წითელ ფერში იმის აღსანიშნავად, რომ რთულია იმის დაზუსტებით თქმა, მითითებული თანხის კონკრეტულად რა წილი მოდის ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე.

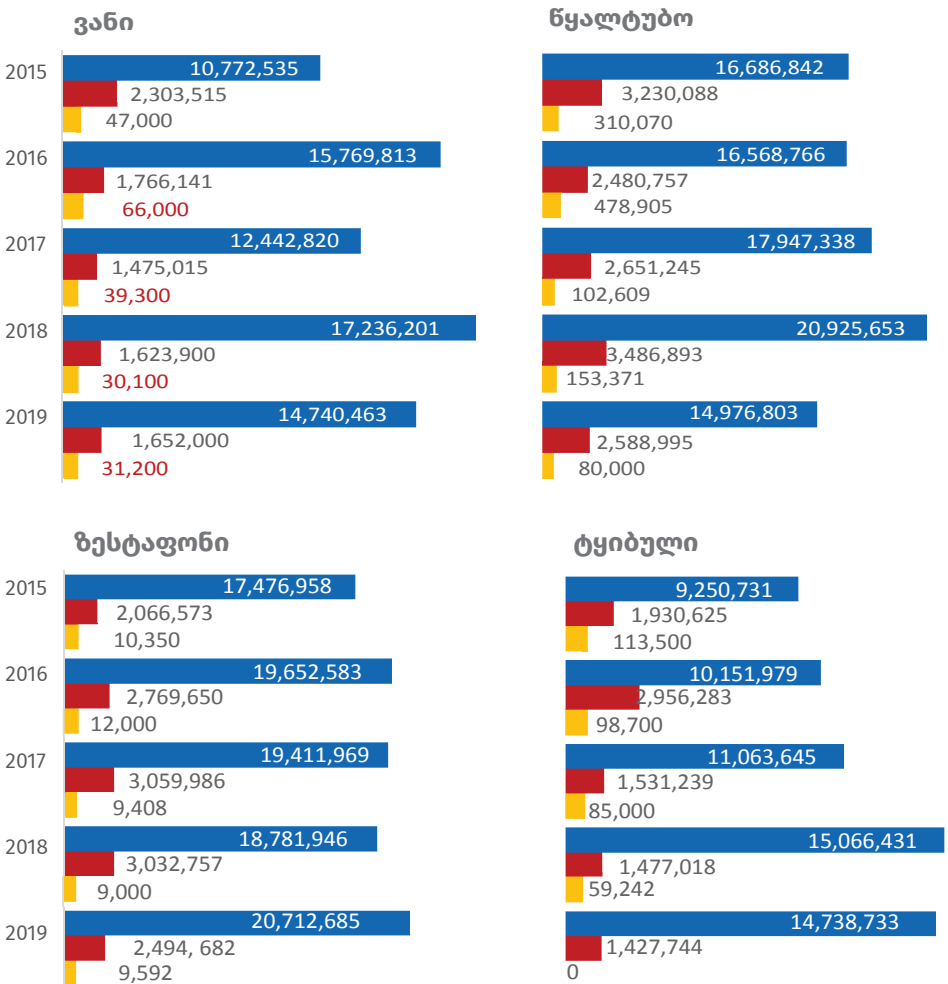
ნეგატიურია ტენდენცია ვანის, წყალტუბოს, ზესტაფონისა და ტყიბულის მუნიციპალიტეტების შემთხვევაში. მიუხედავად იმისა, რომ განსაკუთრებულ ცვლილებებს მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი 2015 წლიდან დღემდე არ განიცდის, წყალტუბოს გარდა კი, დანარჩენ სამ მუნიციპალიტეტში 2019 წლის მუნიციპალური ბიუჯეტი 2015 წლის მუნიციპალურ ბიუჯეტზე მეტია, კონკრეტულად ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის გამოყოფილი თანხები შემცირების ტენდენციით გამოირჩევა. გარდა იმისა, რომ ვანში შემცირებულია თანხები ახალგაზრდული აქტივობებისთვის 2015 წლიდან, ჩვენს ხელთ არსებული ინფორმაცია არ გვაძლევს საშუალებას ცალ-ცალკე მიმოვიხილოთ კულტურულ და ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე დახარჯული თანხები.

მნიშვნელოვნადაა შემცირებული ახალგაზრდული ღონისძიებების დაფინანსება წყალტუბოს მუნიციპალიტეტში, სადაც 2015 წელს აღნიშნულისთვის გამოყოფილი თანხა 310,000 ლარს აჭარბებდა, 2019 წლისთვის კი მან მხოლოდ 80,000 ლარი შეადგინა. მართალია, არსებით ცვლილებას არ ვაკვირდებით ზესტაფონის შემთხვევაში, თუმცა ამ მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე იმერეთის რეგიონში ყველაზე ნაკლები თანხა იხარჯება და 2019 წლისთვის მხოლოდ 9,592 ლარს შეადგენს. რაც შეეხება ტყიბულის მუნიციპალიტეტს, იქაც ნეგატიური დინამიკა ვლინდება. თუ 2015 წელს ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე მუნიციპალიტეტმა 113,500 ლარი გაითვალისწინა, 2018

წელს ამ თანხამ მხოლოდ 59,242 ლარი შეადგინა. რაც შეეხება 2019 წელს, თანხა ბიუჯეტში წარმოდგენილია კულტურის, რელიგიის, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებებისთვის ჯამურად, რისთვისაც გამოყოფილი თითქმის 1,5 მლნ. ლარიდან რთულია იმის თქმა, კონკრეტულად ახალგაზრდულ აქტივობებზე რა წილი მოდის.

გრაფიკი 3. მუნიციპალიტეტის წლიური ბიუჯეტი, სხვადასხვა ღონისძიების ჯამური ბიუჯეტი, მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების წილი ვანში, წყალტუბოში, ზესტაფონსა და ტყიბულში / 2015-2019

- მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებების ბიუჯეტი
- მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი

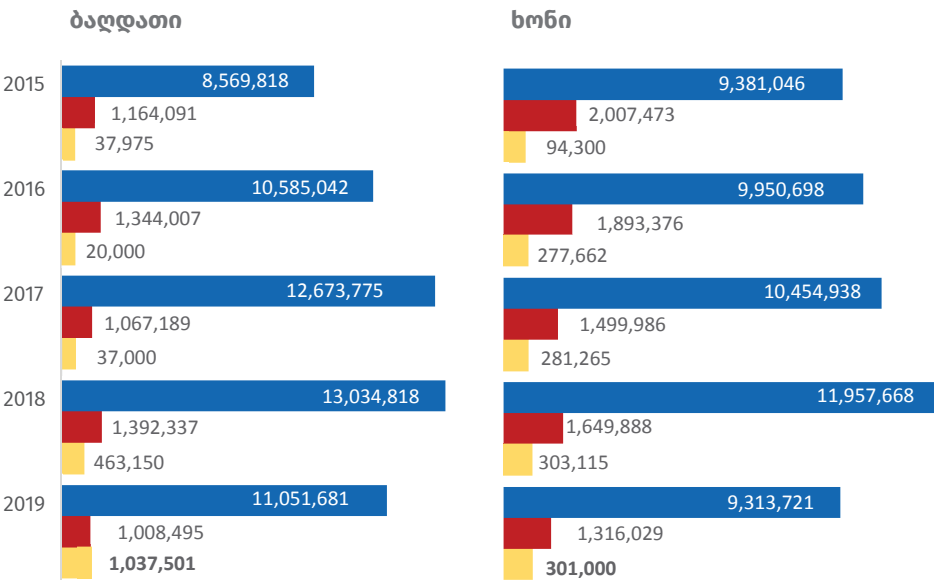
3. ახალგაზრდული პოლიტიკის მიმოხილვა

შენიშვნა: თანხა წარმოდგენილია ლარში. ვანის შემთხვევაში გრაფიკებში მონაცემები ასახულია წითელ ფერში იმის აღსანიშნავად, რომ რთულია იმის დაზუსტებით თქმა, მითითებული თანხის კონკრეტულად რა წილი მოდის ახალგაზრდულ ღონისძიებებზე.

პოზიტიურია ტენდენცია ბაღდათისა და ხონის მუნიციპალიტეტების შემთხვევაში, სადაც ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის გამოყოფილი თანხები 2015 წლიდან დღემდე რამდენჯერმეა გაზრდილი. გარდა მუნიციპალიტეტების მერიების შესაბამისი სამსახურისა და ახალგაზრდული ღონისძიებების ხელშეწყობისთვის გამოყოფილი თანხებისა, ორივე მუნიციპალიტეტის შემთხვევაში თანხების ზრდა კონკრეტული ა(ა)იპ-ების ხარჯზე მოხდა. ბაღდათში 2018 წლიდან ბიუჯეტში გათვალისწინებულია ა(ა)იპ ბაღდათის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი და სკოლისგარეშე დაწესებულებათა გაერთიანების, ხონის მუნიციპალიტეტში კი, 2016 წლიდან გათვალისწინებულია ა(ა)იპ ახალგაზრდა ტექნიკოსთა სახლისა და ა(ა)იპ ვეტა ჩხენკელის სახელობის ხონის მოსწავლე-ახალგაზრდობის ცენტრის თანხები.

გრაფიკი 4. მუნიციპალიტეტის წლიური ბიუჯეტი, სხვადასხვა ღონისძიების ჯამური ბიუჯეტი, მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების წილი ბაღდათსა და ხონში / 2015-2019

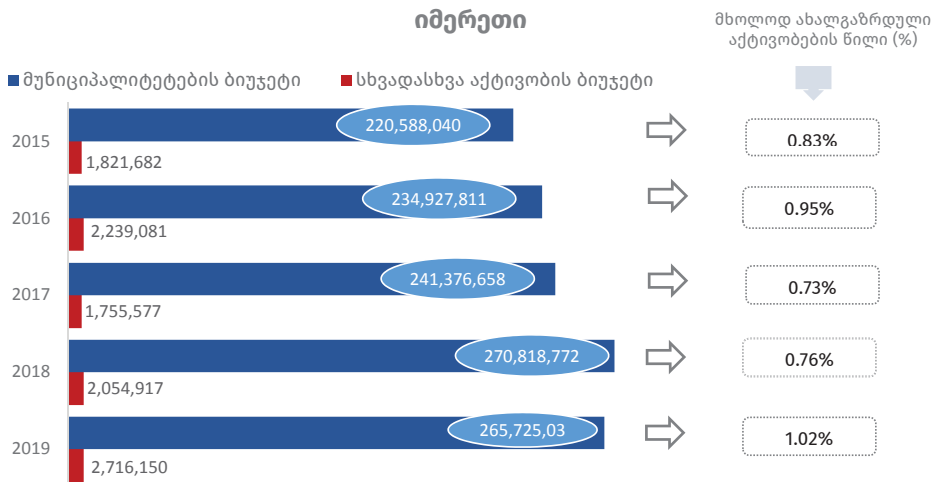
- მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი
- კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდული და სპორტული ღონისძიებების ბიუჯეტი
- მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი

შენიშვნა: თანხა წარმოდგენილია ლარში.

კვლევის ფარგლებში ასევე განხილულია, საერთო ბიუჯეტის თუ რა ნაწილს შეადგენს ახალგაზრდულ აქტივობებზე დახარჯული თანხა.

გრაფიკი 5. იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტის ჯამური ბიუჯეტი, სხვადასხვა ღონისძიების ჯამური ბიუჯეტი, მხოლოდ ახალგაზრდული ღონისძიებების წილი ჯამური ბიუჯეტიდან / 2015-2019

შენიშვნა: თანხა წარმოდგენილია ლარში.

თუ 2015 წლიდან 2019 წლის ჩათვლით იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტებსა და ახალგაზრდული პროექტებისთვის გამოყოფილ თანხებს ჯამურად შევხედავთ, აღმოვაჩენთ, რომ რეგიონში ახალგაზრდულ აქტივობებზე დახარჯული თანხა საერთო თანხის 1%-ს არ აჭარბებს და ამ თვალსაზრისით ტენდენცია წლების მიხედვით არსებითად არ იცვლება.

თბილისი

თბილისის შემთხვევაში თანხები დათვლილია შემდეგი კლასიფიკატორების მიხედვით: მუნიციპალური ბიუჯეტი, კულტურის, განათლების, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა საქალაქო სამსახურის ბიუჯეტი, კულტურული, სპორტული და ახალგაზრდული ღონისძიებები თბილისის რაიონებში და ახალგაზრდული ღონისძიებები. ამ უკანასკნელში მოიაზრება შემდეგი:

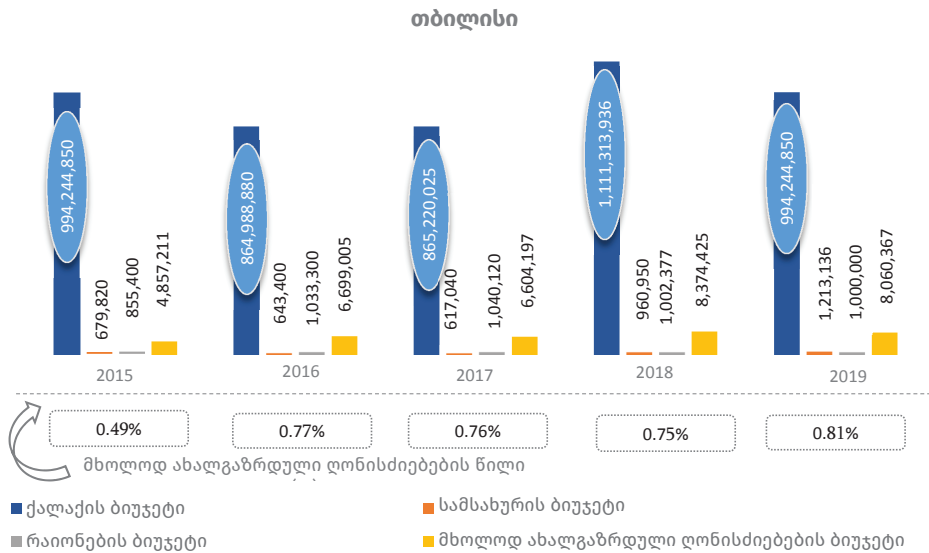
- უფასო სწავლება მოსწავლე ახალგაზრდობის სახლებში და სასახლეში;
- უწყვეტი განათლების და სტუდენტური პროექტების ხელშეწყობა;
- მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლე;¹¹

¹¹ გათვადისწინებუღია მოსწავლე ახალგაზრდობის ეროვნული სასახლის ხელშეწყობა.

▪ ახალგაზრდული ღონისძიებები.

თბილისში, გარდა იმისა, რომ იზრდება როგორც მერიის იმ სამსახურის დაფინანსება, რომელიც ახალგაზრდულ საქმეებს კურირებს, 2015 წლიდან ასევე გაზრდილია კულტურული, სპორტული და ახალგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი თბილისის რაიონებში. მნიშვნელოვნადაა გაზრდილი უშუალოდ ახალგაზრდული აქტივობებისთვის გამოყოფილი თანხაც. თუ 2015 წელს ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის გამოყოფილი თანხა თბილისში დაახლოებით 4,9 მლნ. ლარი იყო, 2019 წლისთვის ბიუჯეტში აღნიშნულისთვის თანხამ დაახლოებით 8,1 მლნ. ლარი შეადგინა. მიუხედავად ამგვარი ტენდენციისა და იმ ფაქტისა, რომ 2015 წლიდან 2019 წლისთვის ახალგაზრდული ღონისძიებებისთვის გამოყოფილი თანხა თითქმის გაორმაგდა, რაც ცალსახად პოზიტიურად შეიძლება შეფასდეს, საგულისხმოა, რომ აღნიშნული აქტივობებისთვის მუნიციპალიტეტში აკუმულირებული თანხა საერთო ბიუჯეტის 1%-საც არ შეადგენს.

გრაფიკი 6. თბილისის და მისი სამსახურის/რაიონების/ახალგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი 2015-2019 წლებში ¹²

შენიშვნა: თანხა წარმოდგენილია ლარში.

¹² სამსახური – მუნიციპალიტეტის სტრუქტურული ერთეული, რომელიც კუხიებს ახადგაზრდულ საკითხებს, ძიხითადად კულტურის, სპორტის, ჰედიჯისა და ახადგაზრდობის სამსახური; ჰაიონი – თბილისის ჰაიონებში კულტურული, სპორტული და ახადგაზრდული აქტივობებისთვის გამოყოფილი ბიუჯეტი; ახადგაზრდული ღონისძიებების ბიუჯეტი – ფინანსური ჰესუსი, რომელიც თბილისის ბიუჯეტში უშუალოდ ახადგაზრდული აქტივობებისთვისაა გამოყოფილი.

მიუხედავად ზემოაღნიშნული ტენდენციისა და ცალკეულ მუნიციპალიტეტებში არსებული პოზიტიური პრაქტიკისა, რაც 2015 წლიდან ახალგაზრდული აქტივობებისთვის გამოყოფილი თანხების ზრდას უკავშირდება, როგორც იმერეთში, ასევე თბილისში ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების ფარგლებში დახარჯული თანხა მინიმალურია და, როგორც უკვე აღინიშნა, მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის 1%-ს იშვიათად აჭარბებს. ამასთან, თუ გავითვალისწინებთ ჩვენი კვლევის სხვა შედეგებს, რომლის თანახმადაც მუნიციპალიტეტების მიერ განხორციელებული აქტივობები არ არის მრავალფეროვანი, ძირითადად გულისხმობს სპორტულ, გასართობ ღონისძიებებს, არის ორიენტირებული უმეტესად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზე და იშვიათად გულისხმობს არაფორმალური განათლების კომპონენტის გაძლიერებას, ასევე აქტივობებს უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვის, განსაკუთრებით იმერეთის რეგიონში, შეიძლება ითქვას, რომ ახალგაზრდების გაძლიერების და მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევის პერსპექტივა ბუნდოვანია.

პროგრამები/პროექტები

როგორც კვლევის შედეგები უჩვენებს, თითქმის არ იცვლება აქტივობათა ჩამონათვალი, რომელთა დაგეგმვა-განხორციელებაც ხდება იმერეთის მუნიციპალიტეტების მიერ, ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის კონტექსტში. თუ 2018-2019 წლებში დაგეგმილ/განხორციელებულ ღონისძიებათა ჩამონათვალს ვნახავთ, აღმოვაჩინოთ, რომ არსებობს ერთგვარი სტანდარტული აქტივობების სია (ინტელექტუალური თამაშები, კონცერტები, შეხვედრები სხვადასხვა პროფესიის ადამიანებთან, სათემო დღესასწაულები, წარმატებული მოსწავლეების/სპორტსმენების დაჯილდოება), რაც პოლიტიკის დოკუმენტის თანახმად შემუშავებული სამოქმედო გეგმის მოთხოვნებს მინიმალურად პასუხობს.

შეიძლება ითქვას, რომ იმერეთის რეგიონში ახალგაზრდების გაძლიერების თვალსაზრისით ძირითადი აქცენტი ახალგაზრდების კულტურულ, შემოქმედებით საქმიანობასა და დასვენებაში ჩაბმაზე კეთდება. განხორციელებული აქტივობები პოლიტიკის დოკუმენტის 1.6 მიზანს ეხმიანება. მუნიციპალიტეტებიდან გამოთხოვილი ინფორმაციის საფუძველზე ვლინდება, რომ 2018-2019 წლებში განხორციელებული ღონისძიებების ნაწილი მოიცავს: ეროვნული და სახალხო დღესასწაულების მოწყობას, სხვადასხვა შინაარსისა და თემატიკის ბანაკებს, გამოფენებსა და ლიტერატურული საღამოების ორგანიზებას, შეხვედრებს ცნობილ ადამიანებთან, სხვადასხვა ფესტივალების ფარგლებში დაგეგმილი ღონისძიებების იმპლემენტაციას, მათ შორის კინორეჟინებისა და სპექტაკლების მოწყობას, მუნიციპალურ თეატრალურ ტურნეებს, ასევე კონცერტებსა და ფესტივალებს.

გარდა ამისა, მუნიციპალიტეტებში განხორციელებულ ღონისძიებათაგან ნაწილი აქტიურად უჭერდა მხარს ახალგაზრდებში გარემოსდაცვითი უნარების ჩამოყალიბებასა და განვითარებას სხვადასხვა ღონისძიების სახით. მაგალითად, თერჯოლის, ზესტაფონისა და ვანის მუნიციპალიტეტების სკოლები, გარდა გარემოს დაცვის დღესთან (5 ივნისი) დაკავშირებით დაგეგმილი ღონისძიებებისა, რომელიც ძირითადად დასუფთავების აქციების მოწყობას გულისხმობს, გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების მიზნით, მონაწილეობდნენ CENN-ის (კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციათა ქსელი) კონკურსში „ნიკო კეცხოველის სასკოლო პრემია“. კონკურსის მიზანს ახალგაზრდებში და ადგილობრივ თემში გარემოსდაცვითი განათლებისა და სამოქალაქო ჩართულობის მხარდაჭერა, მდგრადი განვითარების მიზნების შესახებ ცნობიერების ამაღლება და სათემო ინიციატივების, პროექტების მართვის, დოკუმენტაციის წარმოების, წერის, ვიზუალიზაციის, კომუნიკაციის უნარების განვითარება და წახალისება წარმოადგენს.

უნდა აღინიშნოს, რომ მუნიციპალიტეტთაგან რამდენიმემ განახორციელა აქტივობები, რომლებიც პოლიტიკის დოკუმენტის 1.1 და 1.3 მიზნებს პასუხობს. აღნიშნული მიზნები ორიენტირებულია სამოქალაქო უფლებებისა და ვალდებულებების შესახებ ახალგაზრდების ცოდნის ამაღლებასა და ახალგაზრდების შესაძლებლობის გაძლიერებაზე, იყვნენ ჩართულები გადამწყვეტილების მიღების პროცესში შესაბამისი უნარ-ჩვევების გამომუშავებით. მაგალითისთვის, აღნიშნულის მისაღწევად ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტში 2018-2019 წლებში განხორციელდა პროექტები “გაეროს მოდელირება” და “ახალგაზრდული საკრებულო”; თერჯოლის ახალგაზრდულ მუნიციპალურ ცენტრში კი ფუნქციონირებს დებატ-კლუბი და ბავშვთა უფლებების დაცვის კლუბი.

ახალგაზრდული ინიციატივების მხარდაჭერის მიზნით, ჭიათურასა და ზესტაფონის მუნიციპალიტეტებში დაფინანსდა/ხელი შეეწყო ახალგაზრდების მიერ შეთავაზებული ღონისძიებების იმპლემენტაციას. კერძოდ, ჭიათურაში 2018 წელს ახალგაზრდების მიერ ინიცირებული პროექტები დაფინანსდა 1,000 ლარით, ხოლო ზესტაფონში ჩატარდა ახალგაზრდების მიერ ინიცირებული პროექტი „ქართული მულტფილმების ჩვენება საბავშვო ბაღებში“.

სოციალური პასუხისმგებლობის გაზრდის ფარგლებში მუნიციპალიტეტებში ჩატარდა სხვადასხვა აქცია. მაგალითად, ქუთაისში ჩატარდა აქცია „ეს არ არის ჩემი არჩევანი“, რომელიც ქუჩასთან კავშირში მყოფი ბავშვების თემატიკას მიეძღვნა; ასევე, გაიმართა კამპანია სელექციური აბორტის წინააღმდეგ „ჩემი გოგო“. ვანში ჩატარდა კონფერენციები ნარკომანიისა და ძალადობის წინააღმდეგ. ზესტაფონში აღინიშნა თამბაქოს წინააღმდეგ ბრძოლის საერთაშორისო დღე; ასევე, ჩატარდა საქველმოქმედო აქციის კვირეული „ახალგაზრდები შენი გულისთვის“.

მონაწილეობის სტრატეგიული მიმართულების ნაწილია მოხალისეობის კომპონენტიც. თუმცა, საქართველოში მოხალისეობის ინსტიტუტი განვითარების მხოლოდ საწყის ეტაპზეა და მის ნაკლებ პოპულარობას კვლევები ადასტურებს. საქართველოს კანონმდებლობით მოხალისისა და მასპინძელი ორგანიზაციის ურთიერთობა და მათ მესამე პირთან ურთიერთობა რეგულირდება საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებით. მუნიციპალიტეტების მიერ განხორციელებული აქტივობებიდან ახალგაზრდების აქტიური მოხალისეობრივი საქმიანობა შემოიფარგლება ისეთ ერთჯერად აქციებში ჩართვით, როგორცაა დასუფთავების აქციები. მიუხედავად მოხალისეობასთან და მონაწილეობასთან ასოცირებული გარკვეული აქტივობებისა, რომლებიც იგეგმება მუნიციპალიტეტებში, შეიძლება ითქვას, რომ ამ სტრატეგიული მიმართულებისთვის განხორციელებული პროექტები გრძელვადიან მიზანზე ორიენტირებული ნაკლებად და მათი ერთჯერადი ხასიათი მდგრად განვითარებას ნაკლებად შეუწყობს ხელს. ამასთან, როგორც კვლევამ გამოავლინა, მოხალისეობასთან დაკავშირებით ცნობიერების ამაღლება და მის მიმართ აღქმების შეცვლა ახალგაზრდებში მნიშვნელოვანია.

იგივე შეიძლება ითქვას განათლების, დასაქმებისა და მობილობის სტრატეგიულ მიმართულებაზეც, მიუხედავად ცალკეული საინტერესო შემთხვევებისა. განათლების წახალისების მიზნით, იმერეთის მუნიციპალიტეტების ახალგაზრდული სამსახურები, აქტიურად უჭერენ მხარს წარჩინებული სტუდენტების დაჯილდოებას. ამ მიმართულების ფარგლებში, თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ა(ა)იპ მოსწავლე-ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალიტეტის ცენტრი 4 ქვე-პროგრამას ახორციელებს, რომლებშიც გაერთიანებულია 26 კლუბი. ცენტრის მიზანი ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება და მუდმივი გაუმჯობესების მხარდაჭერაა. ცენტრი არის არაფორმალური სკოლისგარე განათლების დაწესებულება, რომელიც ახალგაზრდებს ტრანსვერსული უნარების განვითარება/ჩამოყალიბებას სთავაზობს სხვადასხვა ხელსაქმის შესწავლის გზით.

საინტერესოა ქუთაისის მუნიციპალიტეტის პრაქტიკაც ახალგაზრდების დასაქმების ხელშეწყობის კუთხით. მუნიციპალიტეტში ჩატარდა პროექტი „უპასუხე დროის მოთხოვნებს და გახდი მენარმე ციფრული მარკეტინგის საშუალებით“. ასევე აღსანიშნავია, რომ 2018 წელს ვანის მუნიციპალიტეტმა უმასპინძლა საქართველოს არაფორმალური განათლების ინსტიტუტის მიერ ორგანიზებულ „საერთაშორისო ახალგაზრდულ სამიტს“. სამწუხაროდ, მსგავს პრაქტიკას ხშირი ხასიათი არ აქვს და სხვა მუნიციპალიტეტებში მისი დაწერგვაა საჭირო. საგანმანათლებლო პროექტებში ჩართვის თვალსაზრისით, იმერეთის რეგიონის თითქმის ყველა მუნიციპალიტეტში ჩატარდა შემეცნებითი პროექტი „ეტალონი“ და ინტელექტუალური თამაში „რა? სად? როდის?“. მიუხედავად ამისა, როგორც ამ კვლევის შედეგები მოწმობს, ეს არ არის რელევანტური პასუხი ახალგაზრდების საჭიროებებზე, რომლებიც არაფორმალური

განათლების მიღებისა და დასაქმებისთვის კონკრეტული უნარების შექმნის მნიშვნელობაზე ამახვილებენ ყურადღებას.

ახალგაზრდული პოლიტიკის მესამე სტრატეგიული მიზნის - ჯანმრთელობის ფარგლებში მუნიციპალიტეტები ძირითადად აწყობენ სპორტულ ღონისძიებებს და აქვთ აქტივობები წარმატებული სპორტსმენების ხელშეწყობისთვის, რაც ძირითადად, მათთვის ფინანსური მხარდაჭერის აღმოჩენასა და სხვადასხვა სპორტულ ღონისძიებაში მონაწილეობის მისაღებად აუცილებელი თანხების გამოყოფაში გამოიხატება. მუნიციპალიტეტები ასევე აწყობენ სხვადასხვა სპორტულ ღონისძიებას, სასკოლო სპორტულ ოლიმპიადებს, სპორტის სხვადასხვა სახეობაში მუნიციპალურ ჩემპიონატებსა თუ ლაშქრობებს. მიუხედავად ამისა, კვლევამ გამოავლინა, რომ ახალგაზრდების საჭიროებები სპორტული ღონისძიებების ორგანიზების თვალსაზრისით სხვა აქცენტებზეა ორიენტირებული. კერძოდ, ახალგაზრდების აზრით, მნიშვნელოვანია არა ერთჯერადად ან თუნდაც წელიწადში რამდენჯერმე ოლიმპიადების/ჩემპიონატების ორგანიზება, არამედ სივრცეების მოწყობა შესაბამისი ინფრასტრუქტურით, რათა ახალგაზრდების რეგულარული სპორტული აქტივობები იყოს მხარდაჭერილი.

სოციალური მხარდაჭერისა და დაცვის სტრატეგიული მიზნის განსახორციელებლად მუნიციპალიტეტებში ახალგაზრდული საქმიანობა მოიცავდა შპმ პირთა უფლებების დაცვის საერთაშორისო დღის აღნიშვნასა და ერთჯერადი ღონისძიებების ორგანიზებას შპმ ბავშვებისთვის.

ბემოაღნიშნული აქტივობები, მუნიციპალიტეტების მიერ ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში განხორციელებული პროექტების ნაწილია. კვლევის მიმდინარეობისას წავანყდით პრობლემას, რომელიც პოლიტიკის დოკუმენტის სტრატეგიული მიზნების აღქმას უკავშირდება, კერძოდ იმას, თუ როგორ ესმით აღნიშნული მიზნები და როგორ უზრუნველყოფენ ადგილობრივი თვითმმართველობები მათ მიღწევას რეალობაში. სწორედ აღქმასთან დაკავშირებული გამოწვევებით შეიძლება აიხსნას ის ფაქტი, რომ მუნიციპალიტეტებს განხორციელებული აქტივობების სრულ სიაში არ წარმოდგენიათ ყველა აქტივობა, რომელიც მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდობის პოლიტიკის ფარგლებში განხორციელდა. ზოგადად, მუნიციპალიტეტების მიერ განხორციელებულია ისეთი „ერთჯერადი აქტივობები“, როგორებიცაა კონცერტები, შეჯიბრებები, ექსკურსიები და სხვა.

ისეთი პროექტების განხორციელებაზე კი, რომლებიც უფრო რელევანტურია ახალგაზრდული პოლიტიკის კონტექსტში, მთავარი პასუხისმგებლები სხვა დაინტერესებული მხარეები იყვნენ და არა თავად მუნიციპალიტეტები. ამ უკანასკნელთა მიერ მოწოდებული აქტივობების ჩამონათვალი, ისევე როგორც კვლევის ფარგლებში ახალგაზრდებთან ჩატარებული ფოკუსური დისკუსიები ცხადჰყოფს, რომ, მიუხედავად თბილისში პროექტების შედარებითი მრავალ-

ფეროვნებისა, ახალგაზრდობის პოლიტიკის კონტექსტში განხორციელებული აქტივობები ერთფეროვნებით ხასიათდება, თითქმის არ გულისხმობს არაფორმალური განათლების კომპონენტს და ახალგაზრდების მდგრად განვითარებაზე ნაკლებადაა ორიენტირებული.

3.3. ახალგაზრდული პოლიტიკის სამიზნე აუდიტორია

მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი 14-დან 29 წლამდე ასაკის ახალგაზრდებზეა ორიენტირებული, სამაგიდე და თვისებრივი კვლევა ადასტურებს, რომ ძირითადად ახალგაზრდული პროექტები სასკოლო ასაკის ახალგაზრდებზეა გათვლილი, განსაკუთრებით იმერეთის მუნიციპალიტეტებში, სადაც განხორციელებული პროექტების ძირითად სამიზნე ჯგუფს სწორედ 14-17 წლის მოზარდები წარმოადგენდნენ. მაგალითად, ბაღდათის მუნიციპალიტეტში 2018 წელს განხორციელებულ პროექტებს ჯამურად ყავდა 500-მდე ბენეფიციარი, მათ შორის 14-17 წლის ასაკის - 400, 18-29 წლის ასაკის ბენეფიციართა რაოდენობა კი, 100 შეადგინა. ვანში ჩატარებული ღონისძიებების ბენეფიციარების რაოდენობა 300 ახალგაზრდაა, საიდანაც მხოლოდ ორია 18-29 წლის. მართალია, ხარაგაულის მუნიციპალიტეტში 2018 წლის ღონისძიებებში მონაწილე ბენეფიციართა საერთო რაოდენობა, გემო-აღნიშნულ ორ მუნიციპალიტეტთან შედარებით დიდია და 1877 ახალგაზრდას შეადგენდა, თუმცა იქაც, უმრავლესობა სწორედ 14-17 წლისაა (14-17 წლის - 1377, 18-29 წლის - 500 ბენეფიციარი).

უნდა აღინიშნოს, რომ წყალტუბოს მუნიციპალიტეტები ერთადერთია, სადაც 18-29 წლის ბენეფიციართა რაოდენობა (1910) აღემატება 14-17 წლამდე ბენეფიციართა რაოდენობას (1500), რისი ახსნაც მუნიციპალიტეტში განხორციელებულ აქტივობათა შინაარსითაა შესაძლებელი. რეგიონი ყოველწლიურად მასპინძლობს ფესტივალს „არტ-გენი“. 2018 წელს დაახლოებით 60,000 ლარი დაიხარჯა წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის მასშტაბით ჩატარებულ ღონისძიებებზე, თანხის 70%-ზე მეტი დაიხარჯა „არტ-გენსა“ და სტუნდენტური დღეების ორგანიზებაზე.

თვისებრივმა კვლევამ როგორც ახალგაზრდებთან, ასევე ძირითად ინფორმანტებთან მიგრაცია ერთ-ერთ სერიოზულ პრობლემად გამოავლინა, მათ შორის, ახალგაზრდული პროექტების სასკოლო ასაკზე გათვლის თვალსაზრისით. მუნიციპალიტეტების მუშაობის მნიშვნელოვან ფოკუსს სწორედ ახალგაზრდების რეგიონიდან გადინების შემცირება უნდა წარმოადგენდეს, რისი მიღწევაც, მათ შორის, პოლიტიკის დოკუმენტის სამოქმედო გეგმის იმპლემე-

ნტაციითაც არის შესაძლებელი. აღნიშნულმა, ახალგაზრდებს ხელი უნდა შეუწყოს მუნიციპალიტეტში დარჩენასა და თვითრეალიზებაში. პოლიტიკის დოკუმენტის წარმატებული იმპლემენტაციისთვის კი მნიშვნელოვანი იქნება ისეთი ფაქტორივი მონაცემების არსებობა, როგორებიცაა რეგიონებში მცხოვრები ახალგაზრდების რაოდენობა, მეტ-ნაკლებად ზუსტი მონაცემები დედაქალაქსა თუ რეგიონში თვითდასაქმებული, მენარმე ახალგაზრდებისა და მათი საჭიროებების შესახებ.

3.4. დისკუსია

მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტს იდენტიფიცირებული აქვს ახალგაზრდების საჭიროებები, პოლიტიკის ეფექტიანი იმპლემენტაცია სახელმწიფოს კეთილ ნებაზეა დამოკიდებული. მართალია, ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტი თითქმის სრულად მოიცავს ახალგაზრდებზე მორგებულ მიზანთა ჩამონათვალს, მაგრამ შემდგომში შექმნილი სამოქმედო გეგმა ვერ პასუხობს ყველა კითხვას. იმისათვის, რომ სამოქმედო გეგმა ორიენტირებული იყოს შედეგებზე, შეძლოს გავლენის მოხდენა ახალგაზრდების ცხოვრებაზე, გამოიწვიოს მდგრადი და სისტემური ცვლილებები და, რაც მთავარია, მოაგვაროს ზემოაღნიშნული გამოწვევები, საჭიროა სახელმწიფომ უზრუნველყოს არა მხოლოდ მისი განხორციელება, არამედ შემდგომი მონიტორინგიც.

სამოქმედო გეგმას არ გააჩნია ინდიკატორები, რის მიხედვითაც შესაძლებელი გახდება მისი იმპლემენტაციისას წარმატებისა და ეფექტიანობის შეფასება. ასევე გეგმაში არ არის გამოყოფილი ბიუჯეტი; გაურკვეველია, თუ რა თანხა უნდა დაიხარჯოს გეგმის განსახორციელებლად.

პოლიტიკის დოკუმენტის დანერგვის პროცესის მონიტორინგისათვის, განსაზღვრული იყო ორ წელიწადში ერთხელ სამოქმედო გეგმის შეფასება, რაც არ განხორციელებულა. სავარაუდოა, რომ სამოქმედო გეგმის წარმატებულ განხორციელებაზე პასუხისმგებელი თითოეული დაინტერესებული მხარის ჩართულობა პროცესში არ იყო საკმარისი.

ასევე, ვერ განხორციელდა „ახალგაზრდული საქმიანობის საკვანძო კომპეტენციების ჩარჩო-დოკუმენტის“ მიღება და პრაქტიკაში დანერგვა. ახალგაზრდული მუშაკის საქმიანობა კვლავ არ არის აღიარებული, არ ხდება ახალგაზრდა მუშაკთა გადამზადება. მუნიციპალიტეტში დასაქმებული ახალგაზრდული მუშაკების გადამზადების შესახებ ინფორმაცია არ არის ხელმისაწვდომი და უცნობია მათი სტატუსი.

რაც შეეხება მუნიციპალიტეტების მიერ პოლიტიკის დოკუმენტის იმპლემენტაციას, არ არსებობს ერთი ჩარჩო-დოკუმენტი, რომლის ფარგლებშიც შესაძლებელია შესაბამის აქტორებთან კოლაბორაციით ახალგაზრდული პოლიტიკის წარმატებული განხორციელებისთვის, აქტივობების დაგეგმვა. ასევე, ადგილობრივ თვითმმართველობებში ახალგაზრდობის საკითხებზე პასუხისმგებელ სამსახურებს არ აქვთ კვლევაზე დაფუძნებული ინფორმაცია ახალგაზრდების საჭიროებების შესახებ, მათ ხელთ არსებულ ინფორმაციას არ აქვს დოკუმენტის სახე და ის არ არის ხელმისაწვდომი.

მუნიციპალიტეტების მიერ დაგეგმილი აქტივობები ერთგვაროვანია და წლებთან ერთად მათი გამრავალფეროვნება და/ან ძველი აქტივობების ახლით ჩანაცვლება თითქმის არ ხდება. აქტივობათა ძირითად სამიზნე ჯგუფს სკოლის ასაკის ახალგაზრდები წარმოადგენენ. მუნიციპალიტეტებში თითქმის არ ხორციელდება 18-29 წლის ასაკის ახალგაზრდებზე ორიენტირებული აქტივობები.

რაც შეეხება ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელ ადამიანურ კაპიტალს, კვლევის შედეგები მოწმობს, რომ მათ მიერ ახალგაზრდობის პოლიტიკის არსის, მისი განხორციელების შესაძლებლობებისა და გრძელვადიან პერსპექტივაში ახალგაზრდების გაძლიერების მნიშვნელობის აღქმა, სერიოზულ ხარვეზებთანაა დაკავშირებული.

2019 წელს შექმნილ ახალგაზრდობის სააგენტოსთან დაკავშირებით არსებული გარკვეული რისკების მიუხედავად, რომ არსებული პროექტების ფუნქციონირება შესაძლოა შეფერხებულიყო, სააგენტოს შექმნა მაინც უფრო ოპტიმისტური განწყობების საფუძველს იძლევა, ვიდრე პირიქით. ბევრ სხვასთან ერთად, სააგენტოს მოვალეობაა ახალგაზრდულ სფეროსთან დაკავშირებულ საკითხებზე სტანდარტების, ხარისხის კონტროლის მექანიზმების, შედეგების აღიარებისა და სერტიფიცირების წესების, სახელმძღვანელო დოკუმენტებისა და სასწავლო-მეთოდოლოგიური ტრენინგ-მოდულების შემუშავება, რაც გაზრდის დოკუმენტის ქმედითუნარიანობის ხარისხს. ასევე, სააგენტო იქნება მთავარი აქტორი ახალგაზრდული მუშაკის კვალიფიკაციისა და სერტიფიცირების წესის განსაზღვრასა და პროფესიული სტანდარტის შემუშავებაში. თუმცა, რისკი, რომ სააგენტო არ გაითვალისწინებს ახალგაზრდულ საკითხებზე ორიენტირებული მანამდე არსებული სამთავრობო უწყებების გამოცდილებას, მაინც არსებობს.

4. ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება

ფოკუსური დისკუსიების შედეგები

ძირითადი მიზნები

- ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობები ძირითადად სპორტზეა ფოკუსირებული და ნაკლებად არაფორმალურ განათლებაზე. იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში განხორციელებული აქტივობები ერთფეროვანია და ძირითადად ერთი და იმავე სახის სპორტულ ღონისძიებებს, გართობასა და ინტელექტუალურ თამაშებს გულისხმობს. შედარებით მრავალფეროვანია აქტივობები თბილისში, თუმცა არაფორმალურ განათლებასთან დაკავშირებული აქტივობები დედაქალაქშიც იშვიათად ტარდება.
- ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის თვალსაზრისით, ადგილობრივი თვითმმართველი ორგანოების მუშაობა იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში ფოკუსური დისკუსიის მონაწილეთა მიერ ნეგატიურად ფასდება. თბილისში რესპონდენტთა შეფასება შედარებით ნეიტრალურია. ადგილობრივი თვითმმართველობების არაეფექტიანი მუშაობის ერთ-ერთ მთავარ მიზეზად, შესაბამისი სამსახურების ნაკლებკვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტებაა მიჩნეული.
- პრობლემების მოგვარებაზე პასუხისმგებლობას, ახალგაზრდები საკუთარ თავს იშვიათად აკისრებენ, ნაცვლად ამისა, პრობლემების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებლად ისინი ადგილობრივ ხელისუფლებას მოიაზრებენ.
- ადგილობრივ თვითმმართველობებში განხორციელებული აქტივობები ძირითადად ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების მიერ იგეგმება და არა ახალგაზრდების ინიციატივით, მიუხედავად მუნიციპალიტეტებში/ქალაქებში არსებული აქტიური ახალგაზრდების მცირე ჯგუფისა.
- პესიმიზმი ახალგაზრდების დაბალი აქტიურობის ერთ-ერთ მიზეზად გამოვლინდა როგორც იმერეთის რეგიონში, ასევე თბილისში. ახალგაზრდებს არ აქვთ რწმენა, რომ მათი ინიციატივები შესაბამის მხარდაჭერას მიიღებს გადანყვეტილების მიმღები სუბიექტების (მაგ.

ადგილობრივი თვითმმართველობა) მხრიდან, ერთი მხრივ; და მეორე მხრივ, თავად ახალგაზრდების მხრიდან, რომლებიც ინიციატივების მთავარ სამიზნე ჯგუფს წარმოადგენენ. შიდა და გარე მიგრაცია და-სახელდა ახალგაზრდების დაბალი აქტიურობის კიდევ ერთ მიზეზად იმერეთის რეგიონში.

- სამოქალაქო აქტივიზმის ფორმები, რომლებშიც იშვიათად, მაგრამ არიან ჩართულნი ახალგაზრდები, საპროტესტო აქციებში მონაწილეობასა და მოხალისეობას უკავშირდება. ახალგაზრდების პასიურობა და/ან არმონაწილეობა სხვადასხვა პროცესში უკავშირდება რწმენას, რომ არაფერი შეიცვლება. თუმცა, საპროტესტო აქციებში ხშირად მონაწილე ახალგაზრდები საკუთარ აქტიურობას პროტესტის ხმადაცვლით გამოხატვის, სოციალური კავშირების დამყარების, თანატოლებთან ურთიერთობისთვის კონკრეტული სივრცის გამოყენებისა და გართობის შესაძლებლობას უკავშირებენ.
- მოხალისეობა, როგორც სამოქალაქო აქტივიზმის ფორმა ნაკლებად პრესტიჟული და ამიტომაც, არაპოპულარულია. ახალგაზრდები იშვიათად, მაგრამ არიან ჩართულნი მოხალისეობრივ საქმიანობაში და აღნიშნული უმეტესად გარემოს დასუფთავებას, გამწვანებასა და საქველმოქმედო აქციებში მონაწილეობას უკავშირდება.
- ახალგაზრდები არ არიან ინფორმირებულნი ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ იშვიათად, მაგრამ მხარდაჭერილი ინიციატივების შესახებ.
- აქტივობები იმერეთის რეგიონში უმეტესად მუნიციპალურ ცენტრებში იგეგმება. რაც შეეხება თბილისს, მართალია, მთავარი აქცენტი ცენტრალურ უბნებზე კეთდება, თუმცა აქტივობები იგეგმება გარეუბნებშიც.
- იმერეთის რეგიონში პროექტები უმეტესად სკოლის ასაკის მოსწავლეებზეა გათვლილი და ნაკლებად ან თითქმის არ არის ორიენტირებული უფროსი ასაკის ახალგაზრდებზე. რაც შეეხება თბილისს, იქ ახალგაზრდებისთვის განხორციელებული პროექტები უფროსი ასაკის ახალგაზრდებსაც ფარავს.
- იმერეთის რეგიონში პრობლემაა ისეთი სივრცეების სიმწირე, რომელთა გამოყენებაც ახალგაზრდებს არაფორმალური განათლებისთვის, კომუნიკაციისა და გართობისთვის შეუძლიათ.

4.1. განხორციელებული ახალგაზრდული აქტივობები

ახალგაზრდული პოლიტიკის მიზანს ახალგაზრდების სრულფასოვანი განვითარებისათვის შესაბამისი გარემოს შექმნა და მათი მხარდაჭერა წარმოადგენს. იმისათვის, რომ ახალგაზრდებმა მოახერხონ საკუთარი პოტენციალის რეალიზება და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში აქტიურად ჩართვა, აუცილებელია მათში სხვადასხვა კომპეტენციის განვითარებას შეენწყოს ხელი. შესაბამისად, აქტივობებში ახალგაზრდების მათი მათი ჩართულობის უზრუნველსაყოფად, პირველ რიგში, შესაბამისი აქტივობების დაგეგმვაა აუცილებელი.

როგორც ახალგაზრდებთან ჩატარებული ფოკუსური დისკუსიების შედეგები უჩვენებს, ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელების ფარგლებში მუნიციპალიტეტებში დაგეგმილი და განხორციელებული აქტივობების თვალსაზრისით გარკვეული განსხვავებებია თბილისსა და იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში. კერძოდ, თბილისში ახალგაზრდებისათვის განხორციელებული აქტივობები მრავალფეროვანია და განსხვავდება რეგიონში განხორციელებული აქტივობებისგან, სადაც პროექტები ძირითადად იმეორებს ერთმანეთს. ბოლო ორი წლის გათვალისწინებით, იმერეთის მუნიციპალიტეტებში ახალგაზრდებისთვის განხორციელებულ პროექტებს შორის კვლევის მონაწილეები ყველაზე ხშირად ინტელექტუალურ თამაშებს („ეტალონი“, „რა? სად? როდის?“) და სპორტულ ჩემპიონატებს ასახელებდნენ. როგორც აღმოჩნდა, აღნიშნული აქტივობები ძირითადად სასკოლო ხასიათს ატარებს და მასში უმეტესად ჩართულნი 18 წლამდე ახალგაზრდები არიან. ამასთან, ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილ და განხორციელებულ პროექტებს შორის სხვადასხვა ფესტივალი თუ კონცერტიც დასახელდა, რომელთა გამართვაც კონკრეტულ დღესასწაულებს უკავშირდება. საგულისხმოა, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის კონტექსტში ახალგაზრდებისთვის განხორციელებული აქტივობები უმეტესად სპორტსა და გარემოსდაცვით ღონისძიებებს უკავშირდება, არაფორმალური განათლების კომპონენტი კი თითქმის არ არის წარმოდგენილი. იშვიათი გამონაკლისის გარდა, ახალგაზრდებისთვის განკუთვნილი აქტივობები თითქმის არასდროსაა ორიენტირებული სხვადასხვა პროცესში მათი ჩართულობის გაზრდაზე. მიუხედავად შედარებითი მრავალფეროვნებისა თბილისში, გემოაღნიშნული დედაქალაქისთვისაც აქტუალურია, თუმცა განსაკუთრებულ გამოწვევას მაინც იმერეთის რეგიონისთვის წარმოადგენს.

რაც შეეხება თბილისს, ახალგაზრდებისთვის განკუთვნილ პროექტებს შორის ყველაზე ხშირად დისკუსიის მონაწილეებს სპორტული ღონისძიებები და დასუფთავების აქციები ასხენდებოდათ. სპორტული ღონისძიებების კონტექსტში საგულისხმოა, რომ, თუ იმერეთის რეგიონში აღნიშნული აქტივობები ძირითადად სკოლების ჩართულობით ხორციელდება და მასში მონაწილეობას

სწორედ სკოლის მოსწავლეები იღებენ, თბილისში აქტივობები არა მხოლოდ სასკოლო ასაკის ახალგაზრდებისთვისაა გათვლილი. მართალია, თბილისში ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილ ღონისძიებებს შორის ასევე დასახელდა სხვადასხვა საქველმოქმედო აქციის, კონცერტის, ფესტივალის და ა.შ. მონყობა, მაგრამ მაინც ხაზი სპორტული აქტივობების სიმრავლეს გაესვა. ფოკუსური დისკუსიების მონაწილეთა აზრით, სპორტული ღონისძიებების გამართვის ინტენსივობა იმით აიხსნება, რომ მათში ახალგაზრდების ჩართულობა უფრო მაღალია, ვიდრე ინტელექტუალური ტიპის აქტივობებში. აქვე ისიც აღინიშნა, რომ ინტელექტუალური სახის აქტივობებიც იგეგმება და ხორციელდება ქალაქში, თუმცა მათ შესახებ ინფორმაცია ნაკლებად ვრცელდება ფართო აუდიტორიისთვის.

„ვფიქრობ, უფრო მეტი ხადხი მონაწილეობს სპორტულ ღონისძიებებში და მაგიტომ აჩის უფრო ხშირად.“ [თბილისი, მამხობითი, 18-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ღებატები კეთდება ახადგაზრდებისთვის მთელი თბილისის მასშტაბით, მეც ვმონაწილეობდი, მაგრამ ნაკლებად ჩანს, ვიდრე სპორტული ღონისძიებები.“ [თბილისი, მდედობითი, 18-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

სპორტულთან ერთად, კიდევ ერთი კატეგორია აქტივობებისა, რომელიც ხშირად დასახელდა, ეკოლოგიურ საკითხებს უკავშირდება. ამ თვალსაზრისით, ერთ-ერთ ყველაზე ხშირად ნახსენებ, შესაბამისად, დაგეგმილ და განხორციელებულ ღონისძიებად დასუფთავების აქციები იდენტიფიცირდა. კვლევამ უჩვენა, რომ მსგავსი აქტივობების გამართვა აქტუალური იყო როგორც თბილისში, ასევე იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში. შეიძლება ითქვას, რომ ეკოლოგიური პრობლემა უდავოდ აქტუალური თემაა, თუმცა მისი პოპულარობა, შედარებით მაღალი ცნობადობა და მასთან დაკავშირებული აქტივობების სიხშირე თემის გარშემო გააქტიურებულ კამპანიებს უკავშირდება. კვლევის მონაწილე ერთ-ერთი რესპონდენტის აზრით, გარკვეულწილად საქართველოში ადგილი აქვს გლობალური ტრენდის ასახვას და რამდენადაც საკითხს განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა მსოფლიოში, აღნიშნული თემა საქართველოშიც გახდა აქტუალური.

„სხვა ქვეყნებიდან გადმოვიდა ჩვენთან ეს თემა, მხავადი ცნობილი მსახიობი რაპაჩაკობს ამაზე, რომ დედამიწა გადავაჩინოთ, ჩამდენიმე წელი დაგვიჩა, თუ ესე გავაგვიძებთ და ხადხმა იდეოლოგია უნდა შეცვადოს იმიტომ, რომ ეს დანავიანება ყვედას გვაზიანებს.“ [თბილისი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

კვლევის შედეგების თანახმად, მართალია, პროექტები ახალგაზრდებისთვის მხოლოდ სპორტული თემატიკით არ უნდა შემოიფარგლებოდეს, თუმცა, მისი მნიშვნელობის აღიარება აუცილებელია. ერთ-ერთი არგუმენტის თანახმად, ახალგაზრდებში მსუბუქი ნარკოტიკების მოხმარების ზრდის პირობებში, სპორტული აქტივობები და ჩემპიონატები, რომლებშიც ახალგაზრდების შედარებით დიდი ნაწილის ჩართვაა შესაძლებელი, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. კიდევ ერთი მიზეზი, რატომაც მიიჩნევენ რესპონდენტები სპორტული აქტივობებისთვის განსაკუთრებული ყურადღების მიქცევას აუცილებლად, მისი დადებითი ეფექტია ვირტუალურ რეალობაზე მიჯაჭვულობისგან თავის დაღწევის, ასევე სოციალური კაპიტალის გაზრდის თვალსაზრისით. როგორც დისკუსიებზე აღინიშნა, სოციალურ ქსელთან მიჯაჭვულობა, ასევე რეალური და არა ვირტუალური სოციალური კავშირების დამყარების უნარების დაქვეითება გამოწვევაა ახალგაზრდებისთვის, განსაკუთრებით 14-17 წლის ასაკში.

„მასტეჩიგა ჩატახდა ფეხბუხთში. ბევრი ახადგაზხდა, ქუჩაში ხომ „პდანს“ ეწოდდა, ფეხბუხთში ჩაერთო, ვისაც სუხვილი ჰქონდა ეთამაშა. ასეთი პიროქტი კახგია.“ [სამტეხედიის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 25-29 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„სანამ მე დავიწყებდი სპოხით დაკავებას, მომხმახებედი ვიყავი ძადიან ხშირი კომპიუტეხის ან ტედეფონის. მას შემდეგ, ხაც დავიწყე ვახჯიში, ფაქტობიხივად საეხთოდ ალახ ვიყენებ კომპიუტეხს. ტედეფონსაც დახეკვისთვის და ასეთი ხალაცეებისთვის და ჩემი აზხით, ძადიან დიდი წვიდი შეაქეს ამაში სპოხგს.“ [თბილისი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ინფხასტეხექუხის გახეშეც შეიძება ვახჯიში, სიხბიდი, სპოხით დაკავება, ბევრი ადამიანი ვახჯიშობს სახეშიც და ძადიან დიდ შედეგს ეებენ.“ [ხონის მუნიციპალიტეტი, მდეფობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მეხიამ ძადიან ბეხ უბანში გააკეთა სავახჯიშო მოწყობილობები, ტეხენაუოხები. ბავშვები ახიან, ხომლებსაც ვახჯიში ახ უნდათ, უბხადოდ ეხთობიან.“ [თბილისი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

მართალია, სპორტულ აქტივობებში ახალგაზრდების დიდი ჯგუფის ჩართვის ხელისშემშლელ ფაქტორად შესაბამისი ინფრასტრუქტურის სიმწირე დასახელებდა, თუმცა ასევე აღინიშნა, რომ სამოყვარულო დონეზე სპორტული აქტივობებისთვის ინფრასტრუქტურა არ არის მთავარი დაბრკოლება. მეტიც, ინფრასტრუქტურის არსებობის პირობებშიც ხშირად ის არასათანადოდაა გამოყე-

ნებული. ამის ერთ-ერთი მიზეზი კი ის არის, რომ სპორტი არ წარმოადგენს ყოველდღიური ცხოვრების შემადგენელ აუცილებელ ელემენტს საზოგადოებისთვის, ჯანსაღი ცხოვრების წესი კი, ნაკლებად პოპულარულია. კვლევის რესპონდენტთა მოსაზრებით, აუცილებელია ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია და სპორტული აქტივობების ყოველდღიურობის ნაწილად ქცევა. ამ თვალსაზრისით, სხვადასხვა აქტივობის დაგეგმვასთან ერთად, რესპონდენტები მნიშვნელოვნად მიიჩნევენ სიმბოლური კაპიტალის მქონე (პოპულარული და/ან ავტორიტეტული) ადამიანების მიერ ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაციასა და აღნიშნულის ტრანსფორმაციას ტრენდულ აქტივობად.

კვლევამ ასევე გამოავლინა, რომ ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობები ძირითადად იმერეთის მუნიციპალიტეტების ცენტრში იყრის თავს. ამის ერთ-ერთ არგუმენტად გზების რაიონულ ცენტრებში უკეთესი მდგომარეობა და სოფლებიდან ცენტრში „ხალხის თავმოყრის“ სიმარტივე დასახელდა. თუმცა აღმოჩნდა, რომ აღნიშნული ტენდენცია არა მხოლოდ იმერეთის მუნიციპალიტეტებშია გავრცელებული, სადაც სოფლებიდან რაიონულ ცენტრებში ახალგაზრდების მობილიზების საკითხია აქტუალური, არამედ თბილისშიც. როგორც ფოკუსურ დისკუსიებზე გაუღერდა, ძირითადად, აქტივობები ახალგაზრდებისთვის ტარდება ქალაქის ცენტრში და იშვიათად გარეუბნებში. თუმცა, თუ რეგიონის შემთხვევაში მთავარ ფაქტორად გადაადგილებასთან/ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული საკითხი გამოიკვეთა, დედაქალაქში აღნიშნული ცენტრალურ უბნებში ხალხის სიმრავლითა და, შესაბამისად, აქტივობებში მეტი ადამიანის ჩართვის პერსპექტივით აიხსნა.

„[აქტივობები იგეგმება] ძიხითადაც ჩაიონის ბავშვებისთვის. თეჩუოდა ძადიან დიდია და აჩის იქ სოფლები...“ [თეჩუოდის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 25-29 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მე სოფლიდან ვაჩ და ჩაიონიდან 4 კმ იყო და ჩვეულებივად დავდიოდით, მაგჩამ აჩის ნაკლები ჩაჩთულობა პჩოუქტებში სოფლების. ღონისძიებები გაჩდება ძიხითადაც [მუნიციპალუჩ] ცენტიში.“ [ხაჩაგაუდის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„აქტიუი ვაჩ, მიყვაჩს პჩოუქტებში ჩაჩთვა, მაგჩამ ეს პჩოუქტები სურ სხვაგან აჩის; ევჩოპაჩდამენტის მოდელიებაზე თბილისში დავდივაჩ, ჩომ მონაწილეობა მივილო, ჩადგან საჩხეჩეში აჩ გაჩდება.“ [საჩხეჩის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„უმეტესობა [აქტივობების] აჩის ცენტიალუჩ ავდიებში იმიტომ, ჩომ ყუჩადლების მიქცევა მეტად ხდება, ხადნი უფჩო მეტად მოძჩაობს და ა. შ. მაგადითად, ჩემი საინიციატივო ჯგუფიც ჩომ გევმავს ჩაიმე კამპანიას, ვცდილობთ ჩვენც ცენტჩს მოვეჩგოთ იმიტომ, ჩომ უფჩო მეტი ხადნია, თუნდაც ბუკლეტების დაჩივებისთვის ცენტიჩა ყვედაზე ხელსაყჩელი.“ [თბილისი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

საგულისხმოა, რომ ფოკუსური დისკუსიის მონაწილეები იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში ძალიან მნიშვნელოვნად მიიჩნევდნენ დისკუსიების გამართვას სხვადასხვა თემატიკაზე. მათი თქმით, სამწუხაროდ, აღნიშნულისთვის არც სივრცე არსებობს, არც საინიციატივო ჯგუფი, რომელიც დისკუსიების ორგანიზებას უზრუნველყოფს და სადაც ახალგაზრდებს სხვადასხვა საკითხზე „ხმამალლა ლაპარაკის“ შესაძლებლობა მიეცემათ. თბილისში კი, დისკუსიის მონაწილეებმა ახალგაზრდებისთვის სასურველ აქტივობებს შორის ხაზი გაუსვეს თეატრებსა და მუზმეუმებთან სკოლების თანამშრომლობის პრაქტიკის დამკვიდრებას. ერთ-ერთი რესპონდენტის მოსაზრებით, აღნიშნული სკოლის მოსწავლეების თეატრებსა და მუზმეუმებში ხშირ ვიზიტს უზრუნველყოფს, ასევე გაზრდის შესაძლებლობას, რომ აღნიშნული სივრცეები საჯარო ლექციებისთვის და დისკუსიებისთვის იყოს გამოყენებული. მართალია, თბილისში ნაკლებად გამახვილდა აღნიშნულზე ყურადღება, ვიდრე მუნიციპალიტეტებში, თუმცა დისკუსიისთვის სივრცეების არსებობა და მასში ახალგაზრდების ჩართვა ახალგაზრდებისთვის სასურველ აქტივობად იდენტიფიცირდა კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების მიერ.

„ძაღიან საინტეგრესო იყო ეს დისკუსია [ფოკუსუხი დისკუსია კვლევის ფაჩვებში]. ჰობრემები კი აჩის, მაგჩამ ასე დასხდე და ისაუბხო ამაზე, ნაკლებად ხდება. ასე საჯახოდ აჩ ამბობ.“ [თეჯორის მუნიციპალიტეტი, მდეფხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წაჩმომადგენელი]

„ვისუხვებდი, უფხო მეტად სკორის მოსწავდეებისთვის მოეწყოს ექსკუხსიები თეატჩში, ხომ ბავშვებმა ნახონ და შეიყვახონ, დისკუსიები ხომ იყოს.“ [თბილისი, მამხოობითი, 14-17 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წაჩმომადგენელი]

კვლევის შედეგების თანახმად, მუნიციპალიტეტებში ახალგაზრდებისთვის აქტივობები ძირითადად ადგილობრივი თვითმმართველობების ინიციატივით იგეგმება/ხორციელდება და ძალიან იშვიათად თავად ახალგაზრდების ინიციატივით. რაც შეეხება აქტივობათა შეფასებას, ისინი კვლევის რესპონდენტთა მიერ ნაკლებად დამაკმაყოფილებლად ფასდება, რასაც რამდენიმე მიზეზი აქვს. ერთი ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი ღონისძიებების სიხშირეა და აქ გამოვლინდა, რომ აქტივობები სასურველია უფრო ხშირად ტარდებოდეს. მეორე მიზეზი აქტივობათა ერთფეროვნებაა, რასთან დაკავშირებითაც აღინიშნა, რომ წლების მანძილზე ახალგაზრდებისთვის განხორციელებული პროექტები ერთმანეთს იმეორებს და აუცილებელია სიახლეების შემოტანა. და მესამე, რის გამოც მუნიციპალიტეტებში განხორციელებული ახალგაზრდული პროექტები ნაკლებად დამაკმაყოფილებლად ფასდება, ის სეგმენტია, რომელზეც აქტივობათა უმრავლესობაა გათვლილი. კვლევამ გამოავლინა, რომ პროექტები უმეტესად სკოლის მოსწავლეებისთვისაა გათვლილი და უფროსი ასაკის ახალგაზრდებზე ნაკლებად, ან თითქმის საერთოდ არ არის ორიენტირებული. როგორც იმერეთის მუნიციპალიტეტებში რესპონდენტებმა აღნიშნეს, მართალია, მუნიციპალიტეტებიდან ახალგაზრდების მიგრაცია ხდება და სკოლის დასრულების შემდეგ ბევრი ახალგაზრდა ტოვებს მუნიციპალიტეტებს, თუმცა ეს არ ნიშნავს რაიონების ამ ასაკობრივი ჯგუფის წარმომადგენლებისგან სრულ დაცლას. შესაბამისად, 18-29 წლის ახალგაზრდებისთვის აქტივობების დაგეგმვა აუცილებელია.

ადგილობრივი ხელისუფლების შეფასებისას, იმერეთის მუნიციპალიტეტებში რესპონდენტთა ნაწილი განსაკუთრებით კრიტიკული იყო და აცხადებდა, რომ ადგილობრივი ხელისუფლება საერთოდ არ აქტიურობს არათუ ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის თვალსაზრისით, არამედ ზოგადად. მეტიც, როგორც ერთ-ერთმა რესპონდენტმა აღნიშნა, იმდენად არაფერი კეთდება ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ, რომ ის ბიუჯეტის ათვისებასაც ვერ ახერხებს. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ ეს საკითხები აქტუალურად იდენტიფიცირდა იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებისთვის და არა თბილისისთვის,

სადაც კვლევის მონაწილეების მიერ ახალგაზრდებისთვის განხორციელებული პროექტების/აქტივობების თვალსაზრისით ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობა ნეიტრალურად შეფასდა. ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობების შეფასებისას, საგულისხმოა, რომ ფოკუსური დისკუსიის წარმომადგენლები როგორც იმერეთის რეგიონში, ასევე თბილისში ნაკლებად ამახვილებდნენ ყურადღებას ისეთი აქტივობების სიმწირეზე, რომლებიც არაფორმალური განათლების კომპონენტებს გულისხმობს.

„თვითონ მუნიციპალიტეტისგან იგეგმება ღონისძიებები, რომელთა მოსწავდეები იყვნენ აქტიუხები, თუმცა ახლა დაგეგმიდი 25 წლის შემოთ ასაკისთვის.“ [თეჯორის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წარმომადგენელი]

„მუნიციპალიტეტი ახის ძიხითადად ოხგანიზაციი ჩამე ღონისძიება თუ გახდება, იშვიათაჲ რომ ბავშვებმა ჩამე მოითხოვონ.“ [ბაღდათის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წარმომადგენელი]

„ახაფხის აკეთებს [ადგილობრივი თვითმმართველობა], მე მგონი, ახც ცდილობენ.“ [თეჯორის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წარმომადგენელი]

„ფუდი ჩქებათ წლის ბოდოს [აუთვისვევი] და უკან აბხუნებენ.“ [თეჯორის მუნიციპალიტეტი, მამობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წარმომადგენელი]

„მუნიციპალიტეტიდან ახ ახის ახანაიხი აქტიუხოა. მუნიციპალიტეტის ეხთადეხთი აქტიუხოა ახის ახჩვენები, კახდაკაჲ, მოხუცთან და ახადგაზხდასთან შეხვედჲა.“ [საჩხეხის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წარმომადგენელი]

ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის თვალსაზრისით ადგილობრივი თვითმმართველობების მუშაობის ნაკლებად ეფექტიანად შეფასების ერთ-ერთ არგუმენტად მძიმე სოციალური პრობლემები დასახელდა. ამ მოსაზრების ავტორთა შეფასებით, მუნიციპალიტეტებში იმდენად ბევრი სოციალური პრობლემა მოსაგვარებელი, რომ ახალგაზრდული პროექტებისთვის არც თანხაა საკმარისი და ყურადღებაც ნაკლებად ეთმობა. საგულისხმოა ერთ-ერთ ნარატივში ყურადღების გამახვილება იმაზე, რომ ახალგაზრდული პროექტების განხორციელების მიმართ მაღალი ინტერესი არც ცენტრალურ ხელისუფლებას აქვს, შესაბამისად, ადგილობრივი ხელისუფლება მასზე დროისა და რესურსის დახარჯვას ნაკლებად ცდილობს.

კიდევ ერთი მოსაზრების თანახმად, ახალგაზრდული პოლიტიკის არაეფექტიანი იმპლემენტაცია არარელევანტური კადრებითაა განპირობებული. კერძოდ, ერთ-ერთი მოსაზრებით, ადგილობრივი ხელისუფლების იმ სამუშაო ჯგუფებში, რომლებიც ახალგაზრდული პროექტების განხორციელებაზე არიან პასუხისმგებელნი, ნაკლებად არიან წარმოდგენილნი თავად ახალგაზრდები, თუნდაც იმ შემთხვევებში, როდესაც საგანგებოდ შექმნილ მრჩეველთა საბჭო-ბეა საუბარი.

„ადგილობრივ თვითმმართველობას, ადგილობრივ ბიუჯეტს ახ შეუძლია მაგ თანხების ბევრი ხალაცაზე გადაგანა. ბევრი სოციალურად დაუცველი, ზოგს წამადი სჭიხდება, ინფრასტრუქტურა მისახედია და ადგილობრივ ბიუჯეტს ამის [ახადგაზრდული პროექტების განხორციელების] საშუალება ნაკლებად აქვს და ზემოდან [ცენტრალური ხელისუფლება] ნაკლები დაინტერესება ხდება ამ მხრივ.“ [თეჯოლის მუნიციპალიტეტი, მამობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ეხთი პრობლემა კიდევ ის, რომ მეხმა შექმნა მჩივევდა საბჭო და ეხთი ახადგაზრდა ახაა იმ 7-8-კაციან ჯგუფში, რომ ხალაცა იდეა მიაწოდოს.“ [თეჯოლის მუნიციპალიტეტი, მამობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით შეიძლება ითქვას, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში განხორციელებული აქტივობები ახალგაზრდების მიერ ბევრი სხვადასხვა კომპეტენციის განვითარებაზე ორიენტირებული არ არის, განსაკუთრებით იმერეთის რეგიონში. მთავარი აქცენტი სპორტულ ღონისძიებებში მათ ჩართვასა და გართობაზე კეთდება, არაფორმალური განათლების მიწოდება კი ყურადღების მიღმაა დარჩენილი. ამას თან ერთვის აქტივობების უმეტესად მუნიციპალურ ცენტრებში დაგეგმვა და ძირითადად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზე ორიენტაცია. მართალია, თბილისში აქტივობათა ნაწილი გარეუბნებსაც ფარავს და არა მხოლოდ სკოლის, არამედ უფროსი ასაკის ახალგაზრდებზეცაა ორიენტირებული, მაგრამ უმეტესად იკვეთება ტენდენცია, რომ ახალგაზრდების მნიშვნელოვანი ნაწილი აქტივობებს მიღმა რჩება. აღნიშნულის ერთ-ერთ მიზეზად კვლევის მონაწილეები ადგილობრივი თვითმმართველი ორგანოების არაეფექტიან მუშაობას მიიჩნევენ, რის მიზეზადაც არარელევანტური კადრებით დაკომპლექტებული შესაბამისი სამსახურებია მიჩნეული.

4.2. პოლიტიკის განხორციელებასთან დაკავშირებული გამოწვევები

ახალგაზრდული პოლიტიკის წარმატებული განხორციელებისათვის მნიშვნელოვანია, რომ მის განხორციელებაზე პასუხისმგებელ პირებს ქონდეთ მკაფიო ხედვა ახალგაზრდების რეალურ საჭიროებებზე, ასევე მიზნებზე, რომლებზეც ახალგაზრდული პოლიტიკა უნდა იყოს ორიენტირებული. სამოქმედო გეგმები რეალურ საჭიროებებსა და კონკრეტულ მიზნებზე უნდა იყოს ორიენტირებული, რათა არ მოხდეს როგორც სოციალური, ასევე ფინანსური კაპიტალის ისეთ აქტივობებზე მიმართვა, რომლებიც გრძელვადიანი მიზნის მიღწევას, ახალგაზრდების გაძლიერებას არ უწყობს ხელს. აქედან გამომდინარე, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმის ცოდნა, თუ რა გამოწვევები დგას ახალგაზრდების წინაშე.

კვლევის შედეგების თანახმად, ახალგაზრდების ძირითადი გამოწვევები შემდეგია:

- დაგეგმიდი აქტივობების შესახებ ახადგაზრდების აჩინფოხმიხებულობა პიობდემაგუხია ახადგაზრდებისთვის იმეხეთის ხეგიონის მუნიციპალიტეტებში, განსაკუთხებით, სოფლებში;
- სკოლებში ე.წ. საინფოხმაცო კუთხეების აჩახსებობა, სადაც უზრუნველყოფილია ახადგაზრდების ინფოხმიხება სხვადასხვა პიოფესიების თავისებულებების, დასაქმების შესაძლებლობებისა და ბაზაიხე ახსებუდი მოთხოვნის თაობაზე;
- დასაქმების შეზღუდუდი შესაძლებლობა; სტაუიხების სამუშაო გამოცდილება აჩალიაიხება და საათობიივი სამუშაოს სიმწიხე; ისეთი სივხცეების სიმწიხე ან საეხთოდ აჩახსებობა, ხომდებიც გაჩთობის, სოციადუხი კაპიტადის დაგხოვეების/კომუნიკაციისა და აჩაფოხმადუხი განათების მიღებისთვის იქნება გამოყენებუდი, ჩაც აქტუადუხია იმეხეთის ხეგიონის ყვედა მუნიციპალიტეტისთვის; სპოხტუდი ინფჩასტუქუქუხის აჩახსებობა და/ან გაუმაჩათაობა, ჩაც განსაკუთხებით აქტუადუხია ახადგაზრდებისთვის იმეხეთის ხეგიონში;
- მსუბუქი ნაჩკოტიკისა და აზაჩტუდი თამაშების ნეგატიუხი ზეგავდენის შესახებ ახადგაზრდების ინფოხმიხების დაბადი დონე, ასევე ბუდინგი სკოლაში. საგუდისხმოა, ხომ აღნიშნუდზე განსაკუთხებუდი ყუჩადლება სკოდის ასაკის ხესპონდენტებმა გაამაზვიდეს.

ფოკუსური დისკუსიების შედეგების თანახმად, ახალგაზრდების მთავარი გამოწვევა დასაქმების შეზღუდული შესაძლებლობაა. ბუნებრივია, აღნიშნული განსაკუთრებით აქტუალური იყო 18 წლის და უფროსი ასაკის რესპონდენტებისთვის. ამ კონტექსტში რამდენიმე აქტუალური საკითხი გამოიკვეთა, რომლებიც დასაქმებაზე ახდენს გავლენას და ხშირად ხსნის კიდევ უმუშევრობის მაღალ მაჩვენებელს. კერძოდ, დასაქმებასთან დაკავშირებით ყურადღება გამახვილდა პროფესიის არჩევის, სტაჟირების, საათობრივი ანაზღაურებისა და ნეპოტიზმის საკითხებზე.

დასაქმებასთან დაკავშირებულ ერთ-ერთ სირთულედ პროფესიის არჩევასთან დაკავშირებული პრობლემები იდენტიფიცირდა, რაც, კვლევის მონაწილეთა აზრით, პირველ რიგში, საკუთარი პროფესიით დასაქმებასთან დაკავშირებულ საკითხებთანაა ასოცირებული. რესპონდენტთა მოსაზრებით, ერთია ზოგადად დასაქმების პრობლემა და მეორეა საკუთარი პროფესიით დასაქმების დაბალი შანსი, რაც აუცილებლად სამუშაო ადგილების არარსებობას არ გულისხმობს. მეტიც, ხშირად სწორედ პროფესიის არჩევასთანაა დაკავშირებული. ამ კონტექსტში ორი არგუმენტი გამოიკვეთა: ერთი, საზოგადოებრივი წნეხის გამო ახალგაზრდები ირჩევენ პროფესიას, რომელიც მათი მოწოდება სრულებითაც არ არის, მათ არ აქვთ კონკრეტული პროფესიის მიმართ ინტერესი და, შესაბამისად, არც საქმდებიან ამ მიმართულებით. და მეორე, პოპულარული პროფესიების არჩევა, რაც ასევე საზოგადოების გავლენას უკავშირდება, ბაზარზე სამუშაო ძალაზე არსებული რეალური მოთხოვნის ადეკვატური არ არის და, მაღალი კონკურენციისა და ფართოდ გავრცელებული ნეპოტიზმის პირობებში, ახალგაზრდას უწევს იმუშაოს არა საკუთარი პროფესიით, არამედ იქ, სადაც რეალურად თავისუფალია სამუშაო სივრცე.

„მე მაქვს დამთავრებული საბუღალტრო და მე ჩემი პროფესიით ახ ვიმუშავებდი, ხაც ახ უნდა გადამიხადონ. ახ მაინტეჩესებს. ხომ ვსწავლობდი, ვფიქრობდი, ხოდის დავამთავრებდი.“ [სახაგაულის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მშობლების დაძალება, მშობლებს ხომ გუდი ახ ატკინონ, ესეც დიდი პრობლემაა. მშობლის პროფესიით ხომ წახვად და ჩააბაჩებ და ახ გინდა, მშობელს ხომ ეს უთხხა, პრობლემაა. გგონია, ხომ მშობელს გუდი ეტკინება და ნაწყენი დაჩჩება.“ [თბილისი, მდედრობითი, 14-17 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„საქაჩთვედროში ყვედა იუხისტი, ეკონომისტი და ექიმი უნდა გამოვიდეს... ქვეყანაში იმაზე მეტი იუხისტია, ვიდრე იუხისტის დახმაჩება ხომ სჭიხდება ისეთი მოქადაქე...“ [სამცხედლის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

როგორც სკოლის მოსწავლე რესპონდენტებმა, ასევე უფროსებმაც აღნიშნეს, მნიშვნელოვანია სკოლებში არსებობდეს ერთგვარი კუთხეები, სადაც ახალგაზრდებს მოუყვებიან სხვადასხვა პროფესიაზე, მათ თავისებურებებზე, დასაქმების შესაძლებლობებზე, რათა არ მოხდეს კონცენტრირება მხოლოდ პოპულარულ პროფესიებზე და ახალგაზრდები არ იღებდნენ არაინფორმირებულ გადაწყვეტილებას საზოგადოების ზეგავლენით.

„კახგი იქნება ცაცე ოფისი ხომ იყოს, სადაც შეიძლება ჩაეწეხო, შენი ნიშნების, მოტივაციის მიმახით ჩრევებს მოგცემს, განახებს უნივერსიტეტებს, სამუშაო ადგილებს...“ [თბილისი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ჩემი პიხადი მაგარიტიდან მინდა გითხათ: 5 წლის წინ ჩავაბაჩე საეთაშოხისო უხთიეთობებზე და ვსწავლობდი. მეხე აღმოვაჩინე, ხაგომლაე 4 წლის მეხე, ხომ საეხთოდ ახ მჭიხდება ევ პიოფესია და ახდა სხვა განხხით მივდივახ, ხაც ჩემი სუხვიდია და მიდხეკილება და ხისი უნახიც მაქვს... ადხე ხომ მცოდნოდა [პიოფესია ხას მოაიზხებს], ამ წლებს ახ დავკახგავდი.“ [ხონის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„პიხადაე მე ძადიან მიჭიხს პიოფესიის აჩრევა. ხამე საშუადება თუ მომეცა, სხვადასხვა განხხით ხომ გამევილო კუხსები და ტხენინგები, ყვედაფეხში ჩავხთუდივახ და ვცდილობ, ნებისმიეხი საკითხი შევისწავლო იმ განხხით, ხომ ვიფიქხო, მინდა თუ ახა მომავადში. ვისუხვებდი, ყოფიდიყო მსგავსი ხამ, ხომ უფხო კახგად გამეცნო პიოფესიები და გადაწყვეტილების მიღებაში დამხმახებოდა.“ [ქუთაისი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

პროფესიების არჩევასთან ერთად, კვლევის შედეგად პრობლემად გამოვლინდა ასევე პროფესიული სასწავლებლების პოტენციალის იგნორირება. როგორც კვლევის მონაწილეები აღნიშნავენ, პროფესიული სასწავლებლები არაპრესტიჟულია და იქ სწავლის გაგრძელების სურვილის მიუხედავად, ახალგაზრდები ამ იდეაზე უარს ამბობენ. როგორც დისკუსიებზე აღინიშნა, სკოლის დასრულებისთანავე უნივერსიტეტში სწავლის გაგრძელება არის ერთგვარი ტრადიცია, რომელიც არ უნდა დაირღვეს. მეტიც, უნივერსიტეტის სასარგებლოდ არჩევანის გაკეთებისკენ შვილებს უბიძგებენ მთელი სოციალიზაციის მანძილზე. ამას ისიც ემატება, რომ პროფესიული სასწავლებლები არ არის პრესტიჟული, შესაბამისად, უნივერსიტეტს მიღმა სკოლისსემედგომი პერიოდის განვითარების შესაძლებლობას ძალიან ცოტა ადამიანი განიხილავს.

„საზოგადოებამ შექმნა ასეთი სტრუქტურა, რომ პიროვნული განათლება აჩის ნაკლები [საუნივერსიტეტო განათლებაზე]... უფრო მეტ ყუხადლებას მშობრები აქცევენ განათლებას. შეიძლება ვიღაცას აქვს ისეთი მიზანი, რომ, მაგალითად, უნდა სპოხტსმენი გახდეს და ამას ვეი უმხედს იმიტომ, რომ იცის უახს მიიღებს მშობრებისგან და აბიი ახა აქვს.“ [ქუთაისი, მამხობითი, 14-17 წრის ასაკობიივი კატეგოიიის წაიომოადგენელი]

„ეს [უნივერსიტეტში სწავრის გაგხედება] აი აჩის მხოლოდ, დავუშვათ, მე-12 კლასში ნათქვამი, რომ შენ ჩააბახებ. ეს აჩის წრების მანძილზე ნათქვამი, რომ უნდა ჩააბახო.“ [ქუთაისი, მდეღობითი, 14-17 წრის ასაკობიივი კატეგოიიის წაიომოადგენელი]

დასაქმების კონტექსტში კვლევამ ასევე უჩვენა, რომ ახალგაზრდებისთვის პრობლემატურია სტაჟირების სამუშაო გამოცდილებად არალიარების საკითხი და საათობრივი სამსახურების არარსებობა. ეს საკითხები განსაკუთრებით აქტუალური თბილისის ფოკუსური დისკუსიის მონანილეთათვის იყო, რაც იმით შეიძლება აიხსნას, რომ განსხვავებით მუნიციპალიტეტებისგან, სტაჟირების გავლის, ასევე დაბალანაზღაურებადი, არა საკუთარი პროფესიით, მაგრამ დასაქმების შესაძლებლობა ახალგაზრდებს თბილისში მეტად აქვთ. მათი არგუმენტების თანახმად, ის ფაქტი, რომ სტაჟირება არ არის სამუშაო გამოცდილებად აღიარებული, თავად სტაჟირების პროცესისადმი ნაკლებად სერიოზულ დამოკიდებულებას იწვევს როგორც სტაჟიორის, ასევე დამსაქმებლის მხრიდან. საათობრივი სამსახურის არარსებობა კი, არ აძლევს ახალგაზრდებს შესაძლებლობას ადეკვატურად შეუთავსონ სწავლა და მუშაობა ერთმანეთს. შესაბამისად, სწავლის დასრულებისთვის მათ ან არ აქვთ სამუშაო გამოცდილება, ან აქვთ ისეთ პოზიციებზე მუშაობის გამოცდილება, რომლებიც უმუშაოდ მათ პროფესიას არ უკავშირდება. ეს ყველაფერი ზოგადად დასაქმებასთან დაკავშირებულ მძიმე ფონს კიდევ უფრო ამძიმებს. ყველაფერი ერთად კი, შედეგად იწვევს ახალგაზრდების ფრუსტრირებას და თითქმის ყველა სფეროს არაპროფესიონალი კადრებით გაჯერებას.

„ვიტყოდი, რომ საქართველოში დასაქმების პიობრემა აი აჩის, თბილისში განსაკუთრებით, მაგრამ ძალიან ნაკლებად თავის პიოფესიით.“ [ხაიგაულის მუნიციპალიტეტი, მდეღობითი, 18-24 წრის ასაკობიივი კატეგოიიის წაიომოადგენელი]

„აიპიოფესიონადიზმი საკუთაი სფეიოში, ესაა შედეგი. ძალიან ბევრი უაიყოფითი შედეგი აქვს სტაჟიიების სამუშაო გამოცდილებად აღიახება რომ აი ხდება და საათობიივი სამსახური რომ აი აჩის; ან საეიოოდ ალაი სწავრობენ ახალგაზრდები, ან დგებიან და მიდიან იმიტომ, რომ აიანაიიი იმედი აი აქვთ.“ [თბილისი, მდეღობითი, 18-29 წრის ასაკობიივი კატეგოიიის წაიომოადგენელი]

დასაქმებასთან დაკავშირებულ კიდევ ერთ პრობლემატურ საკითხად ნეპოტიზმი გამოვლინდა. აღნიშნული პრობლემად იდენტიფიცირდა როგორც თბილისში, ასევე იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში. კვლევის მონაწილეთა მოსაზრებით, ნეპოტიზმის არსებობა ქვეყანაში, ერთი მხრივ, არაპროფესიონალიზმის წახალისებას და, მეორე მხრივ, ახალგაზრდებში ნიჰილისტური განწყობების გაჩენას იწვევს.

*„ხოდესაც ცხადება ვაკანსია ხაიმე კონკრეტულ სამსახურთან დაკავშირებით, ფოხმადუხად ეწყობა ყოველთვის გასაუბება. ძადიან ბეჯი შემთხვევაა, მოაწყობენ ფოხმადუხად [ინტეხიუს] და წინასწახ იციან, ვინ ახის გასუდი; უკვე იციან, ვინ უნდა გადავიდეს.“
[ჭიათურის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 25-29 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]*

„სამსახურს ვეიც შოუდობ იმიგომ, ხომ ნეპოტიზმია, მე ვახ საავიაციო ინჟინერი და ახც კი მაქვს იმედი. პილოტი ან ინჟინერი ვეც გახდები, თუ მამაშენი ან ბიძაშენი ახ ახის პილოტი ან კომპანიის უფოსო ან ხამე მსგავსი, დისპეტჩერებუც შემიძლია ივივე თქვა.“ [თბილისი, მამიობითი, 18-29 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

სწორედ იმის გამო, რომ დასაქმების შესაძლებლობები ნაკლებია ქვეყანაში, დისკუსიის მონაწილეებს შორის დომინანტური იყო მოსაზრება, რომ ახალგაზრდები საზღვარგარეთ საცხოვრებელი პირობების გასაუმჯობესებლად მიდიან და არა განათლების მისაღებად, რაც პრობლემადაა შეფასებული. რესპონდენტთა მიერ განათლების მიღებაა მიჩნეული საზღვარგარეთ ახალგაზრდების წასვლის საუკეთესო მიზეზად. თუმცა, ამ კონტექსტში გამოითქვა საინტერესო მოსაზრებაც, რომლის თანახმადაც, ყველა ქვეყნის განვითარების დონე თანაბრად მაღალი ვერ იქნება და ის, რომ საქართველოდან ახალგაზრდები მიდიან თუნდაც საცხოვრებელი პირობების გასაუმჯობესებლად, ტრაგიკული ნაკლებადაა. და კიდევ ერთი ფაქტორი, რაზეც გამახვილდა ყურადღება საზღვარგარეთ წასვლის კონტექსტში, კულტურულ ფაქტორს უკავშირდება. კერძოდ, ერთ-ერთი მოსაზრების თანახმად, საზღვარგარეთ წასული ახალგაზრდები მუშაობენ ისეთ პოზიციებზე, რომლებსაც არ დასთანხმდებოდნენ საქართველოში. მართალია, ანაზღაურება ევროპის ქვეყნებში გაცილებით მაღალია, ვიდრე საქართველოში, თუმცა ხშირად იქ სამუშაოდ წასვლა იმას უკავშირდება, რომ კონკრეტული საქმის შესრულება აქ „სამარცხვინოა“. სწორედ კულტურულ თავისებურებად შეფასდა ახალგაზრდების სურვილი, სწავლის დასრულებისთანავე დაიკავონ მენეჯერული პოზიციები და თუ დასთანხმდებიან ნაკლებად პრესტიჟულ პოზიციებს, მხოლოდ საზღვარგარეთ, რადგან „იქ არავინ ხედავს“.

„ახადგაზიხეებში „ტეხავს“ ვილაცამ ახ დაინახოს [ხომ მიმტანად მუშაობს]. და ხოდესაც საზღვაჩგაჩეთ მიდიან, იქ თავისუფლად აჩიან და ეს ფაქტოხი ახ მოქმედებს მათზე, ხომ ვილაც დაინახავს.“
[წყადგუბოს მუნიციპალიტეტი, მამხოობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

„[საცხოვებედი პიხობების გასაუმჯობესებლად ახადგაზიხეების საზღვაჩგაჩეთ წასვლა] იმხელა პიხობემას ახ წაჩმომადგენს იქედან გამომდინაჩე, ხომ ყველა ქვეყანა ეჩთ ღონებე ვეჩ ვიქნებით. აჩის, ჩა თქმა უნდა, საქაჩთვეღობე ძღიეჩი ქვეყნები, ხომღებიც ღიღია და ამ ყვეღაღეჩს 1 და 2 წელში ჩვენ ვეჩაღეჩს ვეჩ ვუზამთ, ვეჩ წამოვეწევეით...“ [სამგჩეღიის მუნიციპალიტეტი, მამხოობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

„ჩოცა ამთავებენ უნივეჩსიტეტს, ეგჩევე უნდათ ხომ დაჯდნენ მაღადანაზღაუჩებად ადგიღებზე და აჩ ფიქჩობენ იმაზე, ხომ პიხოფესიით და დაბადანაზღაუჩებადი სამუშაო ადგიღი სადაცაა, იქ დაიწყონ მუშაობა და მეჩე უკვე, ჩოცა პოპუღაჩუდი გახებებან, უფჩო მეტი მოთხოვნა იქნება მათზე...“ [ვანის მუნიციპალიტეტი, მამხოობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

დასაქმებასა და მასთან დაკავშირებულ პრობლემებთან ერთად, კვლევამ ახალგაზრდების პრობლემებს შორის ასევე გამოავლინა მსუბუქ ნარკოტიკსა და აზარტულ თამაშებზე არასრულწლოვანთა დამოკიდებულება, აგრეთვე ბუ-ლინგი. საგულისხმოა, რომ დეკრიმინალიზაციის შედეგად მსუბუქი ნარკოტიკის არასრულწლოვნებს შორის გაზრდილ მოხმარებაზე გამახვილდა ყურადღება კვლევის მონაწილე სკოლის მოსწავლე ახალგაზრდების მიერ. უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან კი მთავარი ნარატივის თანახმად, დეკრიმინალიზაციამ უშუალოდ მომხარებელთა რაოდენობა კი არ გაზარდა, არამედ ისინი უფრო თვალსაჩინო გახადა.

„ბევხი მეგობაჩი მყავს, ჩაითხია აზაჩგუდმა თამაშებმა, ზოგმა იმის გამო, ხომ ბევხი მოიგო და ახლაც თამაშობს ამის გამო და ზოგმა 3 თასი დოღაჩი წააგო...“ [თბილისი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ჰხობდემაა ახადგაზხეების ახაინფოხმიჩეებულობა მაჩიხუანის ზიანის შესახებ. ხა ზიანი შეიძლება მიაყენოს მაჩიხუანამ, ეს ახ იციან.“ [წყადტუბოს მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ახანაიჩი ჰხობდემა ახ აჩის, ვინც ეწეოდა, ისევ ის ეწევა.“ [ბაღდათის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ვინც ეწეოდა კუთხეში, ეწევა ცენტში...“ [ბაღდათის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

რაც შეეხება ბულინგს, მასზეც ძირითადად სკოლის მოსწავლე რესპონდენტებმა გაამახვილეს ყურადღება. ერთ პრობლემად იდენტიფიცირდა სხვადასხვა ნიშნით ბულინგის ფაქტების ზრდა. მეორე პრობლემად კი, თავად ბულინგის შესახებ როგორც მოსწავლეების, ასევე მასწავლებლების დაბალი ინფორმირებულობა. ბულინგის კონტექსტში ასევე ნახსენები იყო კიბერუსაფრთხოების შესახებ სკოლის მოსწავლეებში ცნობიერების ამაღლების მნიშვნელობა. კიბერდანაშაულის გახშირებული შემთხვევების გამო, შესაძლებელია დავასკვნათ, რომ სოციალურ სივრცეში განხორციელებული აქტივობები ხშირად ხდება ბულინგისთვის გამოყენებული ინსტრუმენტი. შესაბამისად, ერთ-ერთი რესპონდენტის არგუმენტების თანახმად, აუცილებელია ახალგაზრდებმა, პირველ რიგში კი სკოლის მოსწავლეებმა, იცოდნენ, როგორ დაიცვან თავი კიბერბულინგისგან.

„ახდა სკოლებში ოხინეტიკიებული ახიან, ვის უფხო მაგაჰი ტეღეფონი აქვს, ვის უფხო მაგჰად აცვია...“ [თეჰჯოდის მუნიციპალიტეტი, მდღეხოობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოჰიის წაჰმომადგენელი]

„ეჰითი გოგო დადიოდა, განსხვავებუდად ჩაცმული იყო, ცოტა მეტი წონა ქონდა და ჩემი კლასელები სურ აბუღინგებდნენ... აგჰეთვე, თუ „გაჩითუდი“ აჰ ხაჰ, დაბადი დონე ხაჰ ან გოიმი ხაჰ; აი, თუ მაგადითად, ფოტოზე 100 „დაიქი“ აჰ გაქვს, ხადხი აჰ გიცნობს...“ [ქუთაისი, მდღეხოობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოჰიის წაჰმომადგენელი]

„საქაჰთვედოში, ქუთაისში და ნებისმიეჰი ქადაქში ინფოჰმიიჰებულები აჰ ახიან მოსწაველები და მასწავებლები ბუღინგის შესახებ. ხშირ შემთხვევაში, შეიძლება ბავშვი ისე დააბუღინგო, ჰომ ამის შესახებ აჰც იცოდე.“ [ქუთაისი, მამხოობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოჰიის წაჰმომადგენელი]

„პიობდემა სკოლებში კიბეჰუსაფჰთოების საკითხი, ის, თუ ჰა უნდა იცოდეს ბავშვმა, თუ ჰოგოჰ გასცეს ინფოჰმაცია ინტეჰნეტში და ჰოგოჰ დაიცვას თავისი პიჰადი ინფოჰმაცია.“ [თბილისი, მდღეხოობითი, 18-24 წლის ასაკობიივი კატეგოჰიის წაჰმომადგენელი]

საგულისხმოა ასევე ისიც, რომ ბუღინგის კონტექსტში ქუთაისის არასრულწლოვანმა რესპონდენტებმა ჰომოფობიაზე გაამახვილეს ყურადღება. მათი არგუმენტების თანახმად, განსხვავებული ჩაცმულობა, ხმის ტემბრი ან მანერა საკმარისი მიზეზია საზოგადოების წევრებისთვის მიმართონ ბუღინგს ადამიანის წინააღმდეგ და გამოავლინონ ჰომოფობიური განწყობები. ხაზგასასმელია, რომ, რესპონდენტთა აზრით, ჰომოფობიური განწყობები განსაკუთრებით ბიჭების შემთხვევაში იჩენს თავს, რადგან „მასკულინობა“ ქართულ იდენტობასთანაა ასოცირებული.

„ფიზიკურობა მეგ-ნაკებდად დაფაჩუდია. უფხო მანაჩები, საუბაჩი, ხმა, ასეთ ხალაცეებს აქცევენ ყუხადლებას. ხომც აჩ იყოს გეი, თუ გაქვს ხმის ეს გემბხი...“ [ქუთაისი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

„მე მინახავს კლასში ბიჭი კლასედ გოგოებთან აჩის უფხო ახდოს, ვიდხე კლასედ ბიჭებთან და ამის გამო ბიჭებისგან ზეწოდას განიცდის. აგხესია უჩნდებათ ბიჭებს იმ ბიჭის მიმაჩთ... სეჩიოზუდად აჩის ბუდინგი იმიგომ, ხომ აჩ აღიქვამენ ადამიანად, ვაჟკაცი აჩა ხაჩო, ქაჩთვედი აჩა ხაჩო ეუბნებიან... ქაჩთველობასთან ასოციხდება.“ [ქუთაისი, მამხობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

„მშობდებისგან ძადიან ზეწოდაა ამ მხივ, ჩემი შვიდი გეია დავუშვათ და სიხცხვიდია და სახდიდანაც გამოუგეიათ ამის გამო. ჩემი აზჩით, თუ დედა ხაჩ, ყვედანიჩი უნდა მიილო შენი შვიდი.“ [ქუთაისი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

ასევე, იმგვარი სივრცეების სიმწირე, რომელთა გამოყენებაც ახალგაზრდებს შეუძლიათ არაფორმალური განათლების, კომუნიკაციისა და გართობისთვის, პრობლემად დასახელდა იმერეთის რეგიონის თითქმის ყველა მუნიციპალიტეტში. საგულისხმოა, რომ აღნიშნულში კვლევის რესპონდენტები მოიპოვებდნენ არა მხოლოდ პირდაპირ გართობასთან დაკავშირებულ ადგილებს, არამედ ისეთ სივრცესაც, სადაც სხვადასხვა ტიპის ღონისძიებების, მათ შორის, საგანმანათლებლო აქტივობების დაგეგმვა იქნება შესაძლებელი. ეს არის სივრცე, რომელიც ახალგაზრდებს მისცემს ერთმანეთთან ურთიერთობის, ცოდნის და აზრების გაზიარების, ასევე სიახლეების გაცნობის შესაძლებლობას. იმის გამო, რომ მუნიციპალიტეტებში არ არსებობს ახალგაზრდების თავშეყრის ადგილი, ქუთაისთან ახლომდებარე მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლები გასართობად სწორედ ქუთაისს სტუმრობენ. თუმცა, აღნიშნულიც პრობლემასთანაა დაკავშირებული. კერძოდ, რადგან საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მოძრაობა შეზღუდულია, გართობის დროდ დღე უნდა შეირჩეს და არა საღამო. საგულისხმოა, რომ აღნიშნული პრობლემად დასახელდა თბილისშიც. როგორც ფოკუსური დისკუსიის მონაწილეები აღნიშნავდნენ, საზოგადოებრივი ტრანსპორტი ღამის საათებში არ მოძრაობს, გასართობი ღონისძიებები კი, პირიქით, გვიან იგეგმება. შესაბამისად, აღნიშნული პრობლემაა ახალგაზრდებისთვის, რომელთაც გართობა სურთ და ამავდროულად, არ აქვთ ტაქსით ან პირადი ავტომობილით გადაადგილების შესაძლებლობა.

„ეხთი პაჩკია, ისიც ივდისი-სექტემბეხში, სხვა დხოს სიცვიეც ახის და ხდება ისე, რომ ალაჰ ახის ხაღნი. ძიხითადაც ხდება ისე, რომ ქუთაისში მივიღოვართ, იქ საბიღიახლო ახის, ბოუდინგის ცენტრი... თუმცა, ზოგჯერ ქუთაისში ჩასვდას ვეჩ ვახეხებუ იმიგომ, რომ მეჩე აქეთ წამოსვლის პიობღემაა.“ [წყადგუბოს მუნიციპალიტეტი, მდეღობითი, 18-24 წლის ასაკობიივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„ახაფეხია ისეთი, რომ იყოს კინოჩვენებები, იქვე იყოს საკვები სივჩეც, ბიბლიოთეკა, ხომელიც იქნება მოწყობილი და იქნება ყველა ის წიგნი, ხაც შეიძლება ჩემთვის საინგეხესო იყოს...“ [ხონის მუნიციპალიტეტი, მდეღობითი, 18-24 წლის ასაკობიივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„მე ვისუხვებდი, ყოფილიყო ხაიმე კღუბისმაგვახი, ოღონდ ახა ის კღუბი [გასახობი], ახამედ ბავშვებს თავისუფად თემებზე რომ გვესაუბრა ხაიმე ცადკუედ საკითხზე, რომ ჩვენი აზხი დავაფიქსიხოთ, სხვისი აზხიც მოვისმინოთ და შევაჯეხოთ საბოლოოდ. კვიხაში ეხთი დღეც საკმახისი იქნება.“ [ქუთაისი, მდეღობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

პრობლემებს შორის ასევე დასახელდა ახალგაზრდების არაინფორმირებულობა თუნდაც ღონისძიებათა იმ მწირ რაოდენობაზე, რომლებიც მუნიციპალიტეტებში იმართება. საკითხი განსაკუთრებით აქტუალურია სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის. აღნიშნულის მოსაგვარებლად კვლევის მონაწილეებს ორი ძირითადი მექანიზმის გამოყენება ესახებათ: სოციალური ქსელების აქტიური გამოყენება და მისი საშუალებით ახალგაზრდების ინფორმირება დაგვეგილ ღონისძიებებზე და უშუალოდ ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენელთა მიერ ახალგაზრდების ინფორმირების უზრუნველყოფა.

პრობლემებს შორის კვლევის მონაწილეებმა ასევე დაასახელეს სხვადასხვა ინფრასტრუქტურული პრობლემა. მათ შორის, ყურადღება გამახვილდა სპორტული ინფრასტრუქტურის არარსებობაზე და/ან გაუმართაობაზე, სკვერების არარსებობაზე, არსებული სკვერების არასათანადო მდგომარეობაზე, რაც მოუწესრიგებელ სკამებს, ნავის ურნების არასათანადო რაოდენობას ან მდგომარეობას, ასევე ცუდ განათებას უკავშირდება. ყურადღება ასევე გამახვილდა გარემოს დაბინძურებაზე. ეს უკანასკნელი განსაკუთრებით აქტუალური იყო ტყიბულის, ჭიათურისა და მესტაფონის შემთხვევებში, სადაც აღინიშნა, რომ მადაროების/ქარხნების მუშაობის შედეგად დაბინძურებულ ეკოლოგიურ გარემოს ემატება დაბინძურებული მდინარეები და ქუჩები, რაც კიდევ უფრო სავალალო რეალობას ქმნის.

კონკრეტული მუნიციპალიტეტების თავისებურებებიდან გამომდინარე, ახალგაზრდებმა პრობლემებს შორის ისეთებიც დაასახელეს, რომლებიც ზოგადად მუნიციპალიტეტის/ქალაქის პრობლემას უკავშირდება და მისი გადაჭრა პირდაპირ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებასთან არ არის ასოცირებული. ასე მაგალითად, ტყიბულში ერთ-ერთ სერიოზულ პრობლემად მაღაროებში არსებული არაუსაფრთხო გარემო დასახელდა. აღინიშნა, რომ ქალაქის/მუნიციპალიტეტის დასაქმებულთა დიდი წილი სწორედ მაღაროში დასაქმებულებზე მოდის. თითქმის ყველას ოჯახის წევრი და/ან ახლო ნათესავია აღნიშნულ სფეროში დასაქმებული, შესაბამისად, მაღაროში მუშაობასთან დაკავშირებული მაღალი რისკები არის ყველაზე სერიოზული პრობლემა, რომელიც ხშირად, სხვა პრობლემებზე არც ფიქრის და არც მათი გააზრების შესაძლებლობას არ იძლევა.

„ტყიბულებებისთვის, სადაც მალაჩოა, ჩვენთვის ყველაზე ცუდია ახის, რომ ახ ახის უსაფრთხოება მალაჩოში. ყველაზე დიდად ეგ გვაწუხებს და გვანგხევს ყვედანაიხად ახადგაზრდებს იმიტომ, რომ ჩვენი ოჯახის წევრები შედიან იქ; ჩვენი ბევრი ახლობელი გახდიცვარა.“ [ტყიბულის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

მიუხედავად მოქალაქეების, ასევე თავად ახალგაზრდების პასუხისმგებლობის მნიშვნელობის აღნიშვნისა, კვლევის მონაწილეები პრობლემების მოგვარებაზე მთავარ პასუხისმგებლად ადგილობრივ ხელისუფლებას მოიაზრებენ. დისკუსიის მონაწილეთა შეფასებით, სწორედ მან უნდა უზრუნველყოს პრობლემების იდენტიფიცირება, შეეცადოს მიიღოს ცენტრალური ხელისუფლების მხარდაჭერა მათი მოგვარებისთვის მექანიზმების შემუშავებისას და გამოიყენოს ეს მექანიზმები პრობლემების აღმოსაფხვრელად.

ცხადია, დისკუსიის მონაწილეების მოსაზრებით, შესაძლებელია ხშირი იყოს შემთხვევები, როდესაც პრობლემების მოსაგვარებლად ადგილობრივ ხელისუფლებას ცენტრალურმა არ გამოუყოს თანხა, მაგრამ რესპონდენტები ქმედებათა სწორედ ზემოაღნიშნულ ჯაჭვს მიიჩნევენ ქმედითად. საგულისხმოა, რომ ძირითადად თავად მოქალაქეების პასუხისმგებლობის საკითხი ინფრასტრუქტურული პრობლემების მოგვარების კონტექსტში გაუღერდა. აღინიშნა, რომ ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება-განახლებაზე, პირველ რიგში, ხელისუფლებამ უნდა იზრუნოს, თუმცა თავად მოქალაქეებსაც ეკისრებათ პასუხისმგებლობა მის მოვლაზე. რადგან ცნობიერება დაბალია და ინფრასტრუქტურის დაზიანების შემთხვევებიც საკმაოდ ხშირ ხასიათს ატარებს, ერთ-ერთი შემოთავაზება რესპონდენტებისა სათვალთვალ კამერების დამონტაჟებასა და დამნაშავეების შესაბამის დასჯას უკავშირდებოდა.

„პასუხისმგებელი [პრობლემების მოგვარებაზე], ჩემი აზრით, უნდა იყოს მთავრობაში ვინც ახის, მეჩია უნდა იყოს პასუხისმგებელი.“
[ციტირების მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„[პასუხისმგებელი პრობლემების გადაწყვეტაზე] ადგილობრივი ხელისუფლება. მან უნდა დაწესოს, ხა პრობლემაა მის მუნიციპალიტეტში და დაინტეგრირება იყოს ზემოდან [ცენტრალური ხელისუფლებიდან]. შეიძლება ამან დაწესოს და იმან ახ დაუფინანსოს, მაგამ...“ [თეჯორის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

კვლევის მონაწილეთა იმ ჯგუფის მოსაზრებით, რომელიც პრობლემების გადაჭრაზე პასუხისმგებლობას ახალგაზრდებსაც აკისრებს, მნიშვნელოვანია, ახალგაზრდებს ჰქონდეთ ინიციატივა და, თუნდაც რამდენიმე წარუმატებელი მცდელობის მიუხედავად, მაინც სცადონ შესაბამისი უწყებებისთვის საკუთარი იდეების მიწოდება. იმ გარემოებას, რომ ახალგაზრდები თავად არ აქტიურობენ და „ნუნუნი“ შემოიფარგლებიან, ერთ-ერთი მოსაზრებით, „კარგად იყენებს“ მუნიციპალიტეტი სკუთარი ინტერესების გასატარებლად და თავადაც არ ცდილობს მეტ აქტიურობას. საგულისხმოა, რომ პრობლემების გადასაჭრელად თავად ახალგაზრდებზე პასუხისმგებლობის დაკისრება ძირითად დისკურსად კვლევას არ გამოუვლენია. ამ მოსაზრებას დისკუსიების მონაწილე რესპონდენტებთან იშვიათად ვხვდებით და რთულია ვისაუბროთ ტენდენციებზე, რომ კვლევის მონაწილე რომელიმე ასაკობრივი ჯგუფის წარმომადგენლები მეტად იზიარებენ ამ მოსაზრებას ან ნაკლებად.

„ოხმხივია ეს პრობლემა, ჩვენც ახ გვაქვს მოთხოვნა, რომ ხალა ციოთ გავიაქტიუხოთ ცხოვრება და ჩვენ ამ მოთხოვნების აქონას ძალიან კახვად იხვებს მუნიციპალიტეტი და ახ გვაქცევს ყუხადლებას.“
[საჩხეხის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მუნიციპალიტეტი ვეჩაფეხს ვეჩ გააკეთებს, თუ შენ იდეა ახ მიიგანე. შენ უნდა მიხვიდე იქ და უთხრა, მაქვს იდეა... შენ რომ დილით მოდიხა სკოლაში, წუწუნებ, დგები და ისევ სახლში მიდიხა, ასე აჩაფეჩი გამოვა... მე რომ მინდოდა დიეტაგუჟი სალამო ჩატაჩებულიყო, მივედი, სადაც ახის ამის ადგილი... [იდეა] შეიძლება ახ იყოს ხალაც აზიანი ყოველთვის, მაგამ ყუხადლებას მაინც მოგაქცევენ, აგიხსნიან და გეცვიან, ეს ახ ახის ამისთვის შესაფეჩისი. შენ რომ აჩაფეჩს ახ გააკეთებ იმისთვის, რომ ეს იდეა განახოციყო და სახლში დაჯდები, იწუწუნებ, ასე ახ ახის; მიდი და უთხარი ვილაცას.“ [სამგედიის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 14-17 წლის წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

შეიძლება ითქვას, რომ ახალგაზრდებისთვის ყველაზე აქტუალური პრობლემა დასაქმება და მასთან დაკავშირებული ისეთი საკითხებია, როგორებიცაა პროფესიის არჩევასთან, სტაჟირებასთან, საათობრივი ანაზღაურების არარსებობასა და ნეპოტიზმთან დაკავშირებული სირთულეები. კვლევამ ახალგაზრდების პრობლემებს შორის ასევე გამოავლინა მსუბუქ ნარკოტიკსა და აზარტულ თამაშებზე არასრულწლოვანთა დამოკიდებულება. ინფრასტრუქტურულ პრობლემებს შორის კი, ძირითადად სპორტული ინფრასტრუქტურის არარსებობა ან გაუმართაობა იკვეთება.

ამასთან, გარდა თბილისისა და ქუთაისისა, კვლევის სამიზნე ყველა მუნიციპალიტეტში მნიშვნელოვან პრობლემად იდენტიფიცირდა ისეთი სივრცეების სიმწირე და ხშირად, არარსებობაც, რომლებიც ახალგაზრდებს სარაფორმალური განათლების მიღების, გართობისა და კომუნიკაციის შესაძლებლობას მისცემს. აღნიშნული განსაკუთრებით პრობლემატურია სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის.

4.3. კოლიტიკური მონაწილეობა და ჩართულობა

ახალგაზრდები და ჩართულობა

თანამედროვე დემოკრატიულ საზოგადოებებში ახალგაზრდების ჩართულობას სხვადასხვა პროცესში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. ახალგაზრდების აქტიურობა ნიშნავს, რომ გადანწყვეტილებების მიღების პროცესი ინკლუზიურია და მასში ასახულია ახალგაზრდების სხვადასხვა ჯგუფის ინტერესები. თავის მხრივ, ახალგაზრდების ინტერესების ასახვა და საჭიროებების გათვალისწინება გადანწყვეტილებებში მდგრადი განვითარების აუცილებელი წინაპირობაა. ამ კონტექსტში განსაკუთრებით საგულისხმოა ახალგაზრდების კვლევის შედეგები.

როგორც უკვე აღინიშნა, აქტივობები, რომლებიც მუნიციპალიტეტებში ხორციელდება, ძირითადად იგეგმება ადგილობრივი თვითმმართველობების და არა ახალგაზრდების ინიციატივით. ახალგაზრდების ჩართულობის დაბალ მაჩვენებელზე როგორც პროექტების ინიცირების, ასევე იმპლემენტაციის ეტაპზე, მიუთითებდნენ კვლევის რესპონდენტები თბილისშიც და იმერეთის რეგიონშიც. მთავარი დისკურსის თანახმად, მუნიციპალიტეტში/ქალაქში შეიძლება არსებობდეს აქტიური ახალგაზრდების ძალიან პატარა ჯგუფი, რომელსაც აქვს ინიციატივები და ცდილობს მათ განხორციელებას, ახალგაზრდების უმრავლესობა კი, პასიურია.

„ობიექტუხად რომ შევაფასოთ, ახადგაზრდების გაჩვეული ნაწილი ცდილობს, რომ მაქსიმალურად აქტიურად ჩაეთოს ყველა იმ აქტივობაში, სადა ოხვანიზებულია ჩვენს ქადაქში, მიუხედავად იმისა, რომ ჯერ ამ აქტივობათა ხიცხვი მაინც მწიხია. მაგამ მეოხე ნაწილი მაინც ინეხტურია, პასიუხობით ხასიათდება...“ [ცყიბურის მუნიციპალიტეტი, მდეღხობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„აი მაგალითად, მეც ვიყავი ჩახთუდი ეკო-კლებში, მაგამ სუდ ეხთი და იგივე ხადხი იყო ჩახთუდი. ეგ პიობდებია...“ [წყადტუბოს მუნიციპალიტეტი, მამიობითი, 18-24 წლის ასაკობიივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„ხოცა გაგვჩენია სკოლის მოსწავდეებს კიბხვა, ამას ხაგომ ახ აკეთებენ, სუდ ხალაც მეტს მოვედოდიტ ზემოდან. ჩვენ ახასდხოს ახ გაგვჩენია სუხვიდი, მივსუდიყავით მეხიაში ან შესაბამის ოხგანობებთან და ეს ხალაც გვეთქვა.“ [ბადათის მუნიციპალიტეტი, მდეღხობითი, 25-29 წლის ასაკობიივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

ახალგაზრდების უმრავლესობის დაბალი აქტიურობის ერთ-ერთი ახსნა პესი-მიზმს, მეორე კი - სიზარმაცეს უკავშირდება. სწორედ ამ უკანასკნელიტ აიხ-სნება ის გარემოება, რომ ხშირად ახალგაზრდები სხვებისგან ელოდებიან ინიციატივას, აქვთ დამოკიდებულება - „რატომ მე?!“ და არათუ დაგეგმვაში არ მონანწილებენ, არამედ უკვე დაგეგმილ აქტივობებშიც იშვიათად არიან ჩა-რთულნი. რაც შეეხება პესიმიზმს, აღნიშნული კვლევის რესპონდენტთა მიერ ახალგაზრდების ინიციატივების შესაბამისი მხარდაჭერის არარსებობით აიხ-სნება. ერთ შემთხვევაში მხარდაჭერა უკავშირდება იმ ოფიციალურ უწყებებს, რომლებიც შეიძლება პროექტების/ინიციატივების დამფინანსებლად გვევლი-ნებოდნენ და უმეტესად მათში მუნიციპალიტეტების შესაბამისი სამსახურები მოიარება. მეორე შემთხვევაში კი მხარდაჭერა თავად ახალგაზრდებს უკა-ვშირდება, რომლებიც უნდა ჩაერთონ სხვადასხვა აქტივობაში, მაგრამ მათი ჩართულობის მაჩვენებელი დაბალია. ორივე შემთხვევაში, ფოკუსური დისკუ-სიის წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ ინიციატივების გაჩენას ხელს უშლის წინასწარი განწყობა, რომ მხარდაჭერა და/ან აქტიურობა არ იქნება არც ადგი-ლობრივი თვითმმართველობებისა და არც ახალგაზრდებისგან.

„ზოგადად ძალიან პესიმისტური დამოკიდებულებაა ახალგაზრდებისგან. ხოგოც ინიციატორი, ერთი ან ორი შეიძლება იყოს ჰაიონში, ვისაც უნდა ხალაც გააკეთოს. ყველა ადბათ ერთმანეთს ასე ვუყუხებთ, რომ დაიწყოს მან და სხვის დაწყებულზე გვინდა, რომ მეც ჩავეხეთოთ. ის, რომ ინიციატივა ვილაცამ გამოთქვას, პიოეტი შექმნას, მიიგანოს წაჩმომადგენელთან და ა. შ. ჩემი აზრით, ძალიან ცოგაა მსგავსი.“
[ხაჩაგურის მუნიციპალიტეტი, მდეღობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგორიის წაჩმომადგენელი]

„ადბათ დამოკიდებულებაა პესიმისტური, რომ მაინც აჩ დამიფინანსებენ, მაინც აჩ დამეხმარებიან...“ [ხაჩაგურის მუნიციპალიტეტი, მდეღობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგორიის წაჩმომადგენელი]

„სიზაჩმაცეც და სიჭიუტეცაა - ამან თუ აჩ გააკეთა, მე ჩაგომ გავაკეთო?“ [ვანის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 25-29 წლის ასაკობივი კატეგორიის წაჩმომადგენელი]

იმერეთის რეგიონში ახალგაზრდების აქტიურობის დაბალი მაჩვენებლის კიდევ ერთ ამხსნელად შიდა თუ გარე მიგრაცია დასახელდა. როგორც ფოკუსური დისკუსიების მონაწილეები აღნიშნავდნენ, ერთი მხრივ იმის გამო, რომ რეალურად განვითარების შესაძლებლობა რეგიონში ნაკლებია და, მეორე მხრივ, იმის გამოც, რომ განწყობა აქვთ ახალგაზრდებს იმგვარი, რომ „მაინც არაფერი გამოვა“, ისინი ტოვებენ რეგიონებს. შესაბამისად, იმ რამდენიმე ინიციატივიან ახალგაზრდასაც, რომელსაც სურს აქტიურობების დაგეგმვა, არ ჰყავს არც ადამიანები, რომლებიც აქტიურობებში ჩაერთვებიან და არც აუდიტორია, ვისზეც შეიძლება იყოს გათვლილი აქტიურობები. ამდენად, აქცენტი კეთდება სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზე და თუ რაიმე ღონისძიება იგეგმება, ისინი უმეტესად სკოლის მოსწავლეებზეა გათვლილი. ამ უკანასკნელში გარკვეულ პასუხისმგებლობას კვლევის მონაწილეები თავად ახალგაზრდებსაც აკისრებენ. მართალია, მიგრაციის ფაქტორის მნიშვნელობას რესპონდენტები აღიარებენ, მაგრამ თვლიან, რომ უფროსი ასაკის იმ ახალგაზრდებისთვის, ვინც დარჩა რეგიონში, აუცილებელია შესაბამისი აქტიურობების მოფიქრება თავად ახალგაზრდების მიერ.

„მე დღეს გადავწყვიტე კახგი კონცეფტი ჩავატახო, მაგჩამ აღახ მყავს ახც კახგი მოცეკვავე და ახც კახგი მომღეხადი, მინდა ვიატეიუხო, მაგჩამ ხოგოხ? ხედშემწყობი ახავინ ახ მყავს და მახგო მე ხომ ახ ვიმღეხებ?! იცლება ხაიონი იმიგომ, ხომ ყვედას ვონია, ხომ აქ მაინც ახაფეხი ახ გამოვა.“ [ხახაგაულის მუნიციპალიტეტი, მდეღხობითი, 25-29 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„ატეიუხი [ახადგაზხეები], მე მგონი, უფხო ცოტანი ახიან. ახადგაზხეებს წასვდა უწევთ აქედან. პიხოტებს ვეხ ქმნის მთავხობა.“ [ტყიბულის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„სკოლის მოსწავდეებისთვის უფხო ახის ეს აქეიუხობა. თუნდაც ფეხბუხითი, ძიუფო ყვედაფეხი ხდება სკოლისთვის და ამ ფენისთვის 17 წლამდე. ცოტა უფხოსი, 20-21 წლის ასაკისთვის - ახა. შეიძლება ეს თვითონ ახადგაზხეების ბხარაც ახის, ხადგან ახ ახის დაინგეხეხება. შეიძლება ხალაცა ჭგუფი შეიქმნას და მიმახთოს საკითხით გამგეობას და თავად იატეიუხოს.“ [თეხკოლის მუნიციპალიტეტი, მდეღხობითი, 25-29 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

დაბალი აქტიურობის კიდევ ერთ მიზეზად ახალგაზრდების სოციალურ ქსელსა და, ზოგადად, ვირტუალურ რეალობაზე მიჯაჭვულობა დასახელდა. როგორც დისკუსიებზე აღინიშნა, ახალგაზრდების დიდი ნაწილი იმდენადაა ჩართული ვირტუალურ სივრცეში, რომ რეალურ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ჩართვა მისთვის აქტუალური აღარ არის. ერთი მხრივ, აღნიშნულს ისიც განაპირობებს, რომ აქტივობები არ არის და მის ჩამნაცვლებლად ახალგაზრდებს სწორედ ინტერნეტსივრცე ევლინებათ. მეორე მხრივ კი, თავად ვირტუალური რეალობის ასეთი მნიშვნელობა და მისთვის ახალგაზრდების მიერ საკუთარი დროის დიდი ნაწილის დათმობა განაპირობებს კიდევ რეალური სოციალური აქტივობების სიმწირეს. მეტიც, აღნიშნული პრობლემაა, რადგან ბრდის ვირტუალურ რეალობაზე დამოკიდებულების საფრთხეს.

„ღხოს ვხახჯავთ იმაში, ხომ უფხო მეტად ვიყოთ ჩახთუდი ინგეხნეგში და ახა საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.“ [ხახაგაულის მუნიციპალიტეტი, მდეღხობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

„თამაში „ღუხვი ვეშაპი“ ძადიან დიდი პიხოტემაა იმიგომ, ხომ ბეჯი ახადგაზხეა, ხომედსაც სუსტი ფსიქოლოგია აქვს, დაემოხჩილება მას.“ [თბილისი, მდეღხობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგოხიის წახმომადგენელი]

კვლევის მონაწილეებს შორის სრული თანხმობაა იმასთან დაკავშირებით, რომ ინიციატივის არქონა, დაბალი აქტიურობა, დაბალი სამოქალაქო აქტივიზმი და პროცესებში ჩაურთველობა მხოლოდ ნეგატიურად შეიძლება შეფასდეს. სიზარმაცესა და პესიმიზმთან ერთად, დაბალი აქტიურობის მიზეზად განვითარების სურვილის არქონა, მის მთავარ შედეგად კი საზოგადოების ცნობიერების დაბალი დონე დასახელდა.

*„ზოგს ხაც აქვს, იმით კმაყოფილება და ახ უნდა განვითაჩება.“
[ხაჩაგაულის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი
კატეგორიის წახმომადგენელი]*

*„ყვედა კი ვსაუბრობთ ჩვენს პირობებზე, მაგამ შეიძლება ჩვენც ახა
გვაქვს განათების იმხედა ღონე, ხომ ხალაცა ჩვენს თავზე ავიღოთ
და გავაკეთოთ ხალაც.“ [თეჯოდის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი,
25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]*

როგორც კვლევის შედეგები უჩვენებს, ახალგაზრდების ჩართულობა სხვადასხვა ტიპის აქტივობასა თუ გადანყვეტილების მიღების პროცესში დაბალია. მეტიც, მუნიციპალიტეტებში აქტიური ახალგაზრდების მხოლოდ ვინრო წრეზე შეიძლება საუბარი. ახალგაზრდების დაბალი აქტიურობის მიზეზებად კვლევამ სიზარმაცე, მიგრაცია, სოციალურ ქსელზე მიჯაჭვულობა, განვითარების სურვილის არქონა და პესიმიზმი გამოავლინა. ამ უკანასკნელთან დაკავშირებით აღმოჩნდა, რომ ახალგაზრდებს არ აქვთ რწმენა, რომ მათი ინიციატივები მიიღებს გადანყვეტილების მიმღები სუბიექტების (მაგ. ადგილობრივი თვითმმართველობა) ან თავად ახალგაზრდების მხარდაჭერას, რომლებიც ინიციატივების მთავარ სამიზნე ჯგუფს წარმოადგენენ. თუმცა, ჩართულობის კონტექსტში განსაკუთრებით ხაზგასასმელია ის, რომ ახალგაზრდები პროცესების წარმართვაზე მთავარ პასუხისმგებლობას ადგილობრივ თვითმმართველობას აკისრებენ, პროცესებში აქტიურ მოთამაშებად საკუთარ თავს კი, ნაკლებად მოიაზრებენ.

სამოქალაქო აქტივიზმის პრაქტიკა

მოქალაქეთა ჩართულობის სხვადასხვა ფორმების გამოყენების კუთხით, კვლევამ უჩვენა, რომ ახალგაზრდები მეტ-ნაკლებად იყენებენ სამოქალაქო აქტივიზმის ისეთ ფორმას, როგორიცაა საპროტესტო აქციაში მონაწილეობა და კიდევ უფრო იშვიათად, მოხალისეობას. საპროტესტო აქციაში მონაწილეობასთან დაკავშირებით კვლევის შედეგებმა ორი რადიკალურად განსხვავებული დისკურსი გამოავლინა. ერთი მათგანის თანახმად, აქციებში ყველაზე ხშირად

სწორედ ახალგაზრდები მონაწილეობენ. თუმცა, აქ საგულისხმოა აქციებში მონაწილეობის განსხვავებული მოტივები, რაზეც კვლევის მონაწილეებმა მიუთითეს. რესპონდენტთა ერთი ჯგუფის თანახმად, ახალგაზრდების მონაწილეობა აქციებში „სირცხვილიას“¹³ მაგალითმაც დაადასტურა. ახალგაზრდების მთავარი მოტივატორი პროტესტის ხმამაღლა გამოხატვაა, რაც სწორედ აქციების საშუალებით ხდება. მაგრამ მეორე მოსაზრების ავტორთა თანახმად, ახალგაზრდები დადიან საპროტესტო აქციებზე, თუმცა მათმა ძალიან მცირე ნაწილმა იცის, რეალურად რას ეხება აქცია, რის გაპროტესტებას ემსახურება და რა არის მისი რეალური მიზანი. ახალგაზრდების ასეთი ჯგუფისთვის აქციაზე მისვლის მთავარი მოტივაცია უბრალოდ სოციალური კავშირების დამყარებას, თანატოლებთან ურთიერთობისთვის კონკრეტული სივრცის გამოყენებასა და გართობას უკავშირდება.

„ჩოგო ახ ეთვეებიან ახადგაზრდები აქციებში?! ეთვეებიან! სუდ მიგინგზე აჩიან, ოლონდ მიგინგი და აქცია დაანახე, საეთოდ ახ აინტეხესებთ ხა ხდება, ოლონდ წავიდნენ და მიგინგს დაესწონ, შეყვახებურს ხედი გადახვიონ და იდგნენ იქ...“ [სამტეხედიის მუნიციპალიტეტი, მამხოობითი, 14-17 წლის წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ზოგი მიდის აქციაზე, ახც იცის, იქ ხა ხდება. უბხადოდ, იქ „მაგაჩია“ და მიდის...“ [ვანის მუნიციპალიტეტი, მამხოობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ხომ უნდა გაეჩიოს ხადხში, ეთხებდ მაინც ხომ უნდა ნახოს ჟუსთაველი?!...“ [სამტეხედიის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 18-24 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„ხშიჩია, ხოცა გასახთობად მიდიან ასეთ აქციებზე და თავის ქების მიზნით, ხომ მე აქ ვიყავი.“ [თბილისი, მამხოობითი, 14-17 წლის ასაკობივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

რაც შეეხება საპროტესტო აქციებში ახალგაზრდების მონაწილეობასთან დაკავშირებით გამოვლენილ მეორე დისკურსს, მის თანახმად, ახალგაზრდები არ მონაწილეობენ აქციებში, რადგან არ აქვთ ცვლილებების იმედი. თუმცა, აქ კიდევ ერთი ფაქტორია ხაზგასასმელი. როგორც რესპონდენტთა ერთმა ნაწილმა აღნიშნა, ზოგჯერ ახალგაზრდები საპროტესტო აქციებში ჩართვისგან თავს მათი პოლიტიკური აქცენტების გამო იკავებენ. ამ მოსაზრების მქონე კვლევის

¹³ „სიხცხვილია“ - პხოტესტი პაჩადმენგის შენობის წინ თბილისში ყოფილი შსს მინისტრის, გიორგი გახაჩიას და მისი პეჩემიეხ-მინისტრად წახდგენის წინააღმდეგ. პხოტესტის მონაწილეთა განცხადებით, 20 ივნისის აქციაზე (ცნობილი ასევე „გავჩილოვის ღამის“ სახელით) პოლიციამ პხოტესტის მონაწილეთა მიმახთ გადამეტებუდი ძადა გამოიყენა.

რესპონდენტთა თქმით, სწორედ იმის გამო, რომ საპროტესტო აქციები საქართველოში უმეტესად პოლიტიკურია იმთავითვე ან შემდეგ იძენს პოლიტიკურ ხასიათს, ახალგაზრდები თავს იკავებენ მასში მონაწილეობისგან. შესაბამისად, ახალგაზრდები ამგვარად ცდილობენ თავი აირიდონ დისკომფორტისგან, მეტიც, აარიდონ დისკომფორტი ოჯახის წევრებს.

„ზოგიერთს [აქციის მონაწილეს] სახლში მიაკითხეს, ჩა გინდათ აქციაზე...“ [ცყიბურის მუნიციპალიტეტი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„[უნდოდათ „სიჩცხვილია“-ს აქციაში ჩახტვას] მაგჩამ ახ გაუშვეს. გზები გადაკეტეს. მე პიხადად მივდიოდი, მაგჩამ ახ მქონდა შესაძლებლობა; დაგვიჩვენეს, რომ აზი ახ ქონდა წასვლას, იმიტომ რომ გზები გადაკეტეს და ახ წავედი.“ [ხონის მუნიციპალიტეტი, მდელხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მეზობელი მუშაობს მეჩიაში და მეჩე მივა დედაჩემთან და ეგყვის [რომ აქციაზე მნახა].“ [ქუთაისი, მამხობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„დღეში სამჯეხ მაინც საპატხურო პორიცია მაჩეხებს და ღამეში ოხჯეხ მაინც მჩხიკავს. ჩაგომ? იმიტომ, რომ უბჩადოე ახ მოვეწონე სახეზე. შეიძლება აქციაზე მნახა. უშიშხოების სამსახური მეგს აჩაფეხს აკეთებს: უბჩადოე სახედს და გვაჩებს იწეხს და ისინი უნდა ყავდეთ სუდ ტეხოში.“ [თბილისი, მამხობითი, 25-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

მიუხედავად იმისა, რომ ახალგაზრდების სამოქალაქო ჩართულობა დაბალია, კვლევის მონაწილეები სამოქალაქო აქტივიზმის სხვადასხვა ფორმის იშვიათ, მაგრამ გამოყენების შემთხვევებზე მაინც მიუთითებენ. აღმოჩნდა, რომ იშვიათად, მაგრამ სამოქალაქო აქტივიზმის ისეთ ფორმას, როგორც მოხალისეობაა, ახალგაზრდები ასევე იყენებენ. კვლევის შედეგების თანახმად, ძირითადად მოხალისეობა გარემოს დასუფთავებას, გამწვანებასა და საქველმოქმედო აქციებში მონაწილეობას უკავშირდება.

მიუხედავად მოხალისეობრივი აქტივობების ცალკეული შემთხვევებისა, გამოიკვეთა, რომ აღნიშნული პოპულარული არ არის. მათში ახალგაზრდები შედარებით აქტიურად ტრაგედიების დროს ერთვებიან. ასევე, მოხალისეობრივი აქტივობების დაგეგმვა რეგულარულ ხასიათს არ ატარებს. მიუხედავად იმისა, რომ ისინი კონკრეტულ თარიღებს უკავშირდება (მაგალითად, აღდგომა, შობა, ბავშვთა დაცვის დღე და ა.შ.), აქტივობები აუცილებლად რეგულარულად არ იგეგმება (მაგალითად, ყოველ შობას). საგულისხმოა, რომ მოხალისე-

სეობის ერთ-ერთ დამაბრკოლებლად ისიცაა მიჩნეული, რომ საზოგადოება მოხალისეობრვ აქტივობებს არაპრესტიჟულად მიიჩნევს. მეტიც, ახალგაზრდების მოხალისეობაში ჩართვა სირცხვილადაც აღიქმება, რადგანაც ის საზოგადოების მიერ არაპრესტიჟულად მიჩნეულ აქტივობაში მონაწილეობას გულისხმობს. ხაზგასასმელია, რომ მოხალისეობისთვის სირცხვილის ფაქტორის მნიშვნელობაზე 14-17 წლის ახალგაზრდებმა განსაკუთრებით გაამახვილეს ყურადღება.

„ახცხით ჯგუფში ახ ვახ, მაგამ მეგობახთა ჯგუფი მყავს, ხომელიც ბევრჯეხი გავდივახთ ხოდმე პაჩკებში ან ნაქიძადებში და იქ ნაგავს ვიღებთ, ვასუფთავებთ.“ [თბილისი, მამიობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოიიის წაჰმომადგენელი]

„სკოდაში ჩაგახდა ეხთი ასეთი პიოექტი: თუ ვინმეს ჰამე საშუადება ჰქონდა, საჭმელი, განსაცმელი ან ჰამე, შევკიბეთ და გაჭიხებულებს დავებმახეთ.“ [ქუთაისი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოიიის წაჰმომადგენელი]

„სკოდაში ყოვედ აღდგომას ვაკეთებთ ჯეჯიღს, ვყიღით და მიღებუღი თანხით სოციადუხად დაუცვეღი ბავშვებისთვის ვყიღუღობთ საკვებს... ასევე, ვაგოვებთ განსაცმელს, სათამაშოებს, ამ ლონისძიების შუმდეგ ვიკიბებთ და დავდივახთ სახლებში და ვმათავთ ლონისძიებებს.“ [წყადგუბოს მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 14-17 წლის ასაკობიივი კატეგოიიის წაჰმომადგენელი]

„13 ივნისს, გახსოვთ, ყვედა გამოვიდა და ადაგებდა თბილისს. მოხდა გიავედია, მაშინ ჰაგომ ახ იყო „გეხი“? ის აიხს, ჰომ გიავედია სანამ ახ მოხდება, ეთმანეთის გევიღში დგომა ახ ვიციოთ ჩვენ.“ [სამგედიის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 25-29 წლის ასაკობიივი კატეგოიიის წაჰმომადგენელი]

„ძადიან ბევრჯეხი იყო, მოხადისედ ვყოფიღვახთ წაყვანიღი სათნოების სახლებში მოხუცებთან, მაგამ ბევიი შიგნით ახ შემოსუდა, იქ ფოგოებს ჰომ უღებდენ და აფიქსიებდენ, „უგყებოდათ“, ჩვენ აქ ჰანიიად უნდა გამოვჩნდეთო და ესე აიხს. ოჯახებში ჰომ მივიღივახთ დასახმახებდად, იგივე სიგუაციია, ზოგადად ხცხვენიათ...“ [სამგედიის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 18-24 წლის ასაკობიივი კატეგოიიის წაჰმომადგენელი]

მოხალისეობრივი საქმიანობის პოპულარიზაციისთვის ერთ-ერთ გზად ე.წ. ცნობადი სახეების, მაღალი სოციალური სტატუსის მქონე სუბიექტების მიერ პირადი მაგალითების დემონსტრირებაა მიჩნეული. ასევე, მოხალისეობრივი

საქმიანობის წასახალისებლად ისეთი მექანიზმების შემუშავება დასახელდა, რომლებიც ახალგაზრდებს მოხალისეობრივად ქულების დაგროვებასა და შემდეგ უკვე აღნიშნული საათებით სარგებლობის შესაძლებლობას მისცემდა. მოხალისეობრივი საათების კონვერტირების ერთ-ერთ შესაძლებლობად უნივერსიტეტში დაგროვილი დროის სახელმწიფო გრანტის ნაწილად ქცევა, ასევე სერტიფიკატის მიღება განიხილება.

„მე ხომ ვიყო პაჩადმენგში, თვითონ მეც ვიქნებოდი მოხადისე, მეც დავასუფთავებდი, ფოტოებისთვის კი აჩა, ისე... ის ბიბო ხადისი, ხომელიც ამბობს, მე ხაგომ უნდა გავაკეთო ეს ხალაც, თვითონ ჩინოვნიკები ახ აკეთებენ, ადბათ ეს ხალაც სტიმულს მისცემთ.“
[სამგხედიის მუნიციპალიტეტი, მამხოობითი, 14-17 წლის წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მოხადისეობრივი საქმიანობა სხვა ქვეყნებთან ხომ შევადახოთ, მაგალითად, აშშ-ში აჩის ისე, ხომ სკოლებში თუ მოაგხოვებ 100 საათზე მეტ სამოხადისო საქმეს, უნივერსიტეტში აბაჩებ და სახელმწიფო 10% გხანგს გჩუქნის. ასეთი ხამ ხომ ხედბოდეს, ან უბხადოდ პჩეზიდენტმა ხალაც სეხტიფიკატი ხომ გამოგიგზავნოს... ჩემი აზრით, ყველაფეხი სამოტივაციომდე დადის. ხოცა გაქვს ხალაც მოტივაცია, შენც უფხო გააქტიუხედი.“ [ხონის მუნიციპალიტეტი, მდედობითი, 18-24 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

„მეც მოხადისე ვაჩ 16 წლიდან, ხოგოხც კი გავიგე ამ შესაძლებლობის შესახებ, მაგხამ ჩვენთან აჩ ითვლება საათები... მთავაჩია ის, ხომ ეს გვიფასდებოდეს. აჩ ვამბობ, ხეღასი უნდა იყოს და ა. შ. მაგხამ, თუნდაც ისეთი ხაჩისხით იყოს, ხაც დასავლეთში ხდება, იმიგომ, ხომ იქ ითვლიან, გაქვს სხვანაიხი სტიმული.“ [თბილისი, მდედობითი, 18-29 წლის ასაკობრივი კატეგორიის წახმომადგენელი]

არა მხოლოდ მოხალისეობის კონტექსტში, არამედ ზოგადად, ახალგაზრდების აქტიურობისა და ჩართულობის გასაზრდელად, მათ წასახალისებლად, დაიწყონ საკუთარი ინტერესების გამოხტვა, შემდეგ კი ამ ინტერესების პროექტებად გარდაქმნა, ერთ-ერთ აუცილებელ პირობად დადებითი მაგალითების დემონსტრირებაა მიჩნეული. სწორედ იმის გამო, რომ იმ იშვიათ შემთხვევებშიც, როდესაც ახალგაზრდები აქტიურობენ, მაგრამ არ აქვთ მხარდაჭერა ადგილობრივი ხელისუფლებისგან პირველ რიგში, ისინი იმედეგარუებულები რჩებიან და კარგავენ ენთუზიაზმს. ამიტომაც, კვლევის მონაწილეთა აზრით, აუცილებელია მხარდაჭერილი და განხორციელებული კონკრეტული ახალგაზრდული ინიციატივების შესახებ შესაბამისი აუდიტორიის ინფორმირება და სწორი საკომუნიკაციო სტრატეგიის შემუშავება. აღნიშნული, რესპონდენტთა აზრით, ერთგვარი „დომინოს პრინციპის“ ფუნქციას შეასრულებს და სხვა

ახალგაზრდებისთვის ინიციატივების პროექტებად ქვეყნისთვის მოტივატორი გახდება.

„დაბარია ახალგაზრდების მონდომება, ხელს ახ უწყობს აჩავენ. ძალიან ბევრი თხოვნა შესულა მეხიაში და ახ გაუთვარისწინებითა ძალიან ბევრი. მაგალითად, სოფელში ვიცი, რომ 4 თუ 5 წელია წეხენ სტადიონთან დაკავშირებით. პასუხი მოდის დადებითი, მაგჩამ ახ ხოხციედება. ეხთხედ რომ მინდა ხალაც გავაკეთო, 2, 3-ჯეხ მივად და სამივეჯეხ უახყოფით პასუხს მივიღებ, ვეხ გავაკეთებ, შესაბამისად, სუხვიდი ალახ გამიჩინდება... შეიძლება ჩემნაიხეხი სხვებიჯ ახიან, მაგჩამ ხამდენი მივიდნენ [მეხიაში], ახ მისცეს შესაბამისი პასუხი და დანებდნენ.“ [ჭიათუხის მუნიციპალიტეტი, მდედრობითი, 18-24 წლის ასაკობიხვი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

„სწოხი მიმაჩთუდება უნდა იყოს სახედმწიფოსგან მოცემული. დასუფთავების გეხენდი შემოვა, მაჩთდა ახ დაზაჩდებიან ბავშვები; მიდის ბავშვთა ჯგუფი, ხომელიც ასუფთავებს გეხიგოხიას. ცხოვედთა დახმაჩება, გაჩუქება, სამედიცინო დახმაჩების გაწევა, ახ დაზაჩდებიან და გააკეთებენ...“ [თბილისი, მამრობითი, 18-29 წლის ასაკობიხვი კატეგოხიის წაჩმომადგენელი]

როგორც კვლევის შედეგები უჩვენებს, ახალგაზრდების სხვადასხვა პროცესში ჩართულობის დონე დაბალია. სამოქალაქო აქტივიზმის იშვიათად, მაგრამ გამოყენებული ფორმები საპროტესტო აქციებში მონაწილეობა და მოხალისეობაა. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ საპროტესტო აქციაში მონაწილეობა ყოველთვის სამოქალაქო აქტივიზმს არ გულისხმობს, რადგან ის ხშირად კომუნიკაციასა და გართობას უკავშირდება. რაც შეეხება მოხალისეობას, კვლევის მონაწილეებს სჯერათ, რომ მოხალისეობა არ არის პოპულარული აქტივობა, რამდენადაც არაპრესტიჟულია. სწორედ ამიტომ, რესპონდენტები როგორც იმერეთის რეგიონში, ასევე თბილისში, მოხალისეობრივ საქმიანობაში ჩართვისთვის აუცილებელი მოტივაციის გასაზრდელი სხვადასხვა წამახალისებელი მექანიზმის შემუშავებას მიიჩნევენ მნიშვნელოვნად.

5. დაინტერესებულ მხარეთა ანალიზი

ძირითად ინფორმანტთა ინტერვიუების შედეგები

ძირითადი მიზნობები

- ადგილობრივ თვითმმართველობები არ იყენებენ კვლევაზე დაფუძნებულ მექანიზმებს ახალგაზრდების რეალური საჭიროებების იდენტიფიცირებისთვის; სამოქმედო გეგმების შედგენა ძირითადად წარსული გამოცდილებითა და ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი პირების პირადი შეხედულებებისამებრ ხდება.
- კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლების შეფასებით, ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი კადრები დაბალკვალიფიციურია. თავად ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა მიერ კი, ახალგაზრდულ სფეროსთან დაკავშირებული შესაბამისი ცოდნის სიმწირესა და კვალიფიკაციის ამადლების მნიშვნელობაზე ყურადღება, იშვიათი გამონაკლისის გარდა, არ გამახვილებულა.
- ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ აქტივობათა უბრალოდ დაგეგმვა არეფექტიან პოლიტიკაზე მიუთითებს კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა შეფასებით. მათ მიერ კრიტიკულად მნიშვნელოვნად ჩაითვალა სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების შემუშავება დამოუკიდებლად თითოეული მუნიციპალიტეტისთვის მათი თავისებურებების გათვალისწინებით.
- კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა შეფასებით, ახალგაზრდულ სფეროში ფინანსური რესურსი, როგორც ადგილობრივი, ასევე საერთაშორისო, საკმარისადაა მობილიზებული. პრობლემაა არაკვალიფიციური კადრები, რომელთაც არ აქვთ ამ ფინანსური რესურსის მოპოვებისა და, შესაბამისად, ათვისებისთვის აუცილებელი ცოდნა და უნარები.
- ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები მთავარ გამოწვევად ფინანსური რესურსების სიმწირეს ასახელებენ, თუმცა

საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობის შემთხვევაში, აღნიშნულის შესაძლო გამოყენების თაობაზე მკაფიო ხედვა ნაკლებად აქვთ.

- ახალგაზრდობის პოლიტიკის კონტექსტში ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა ურთიერთობა ცენტრალურ ხელისუფლებასთან, ისევე, როგორც საკრებულოსა და მერიის ურთიერთობა, სიმბოლურ ხასიათს ატარებს. ის ძირითადად ინფორმაციის გაცვლითა და/ან ანგარიშების მოსმენით შემოიფარგლება.
- სივრცეების (ახალგაზრდებისთვის არაფორმალური განათლების, კომუნიკაციისა და გართობისთვის) სიმწირე ან საერთოდ არარსებობა იდენტიფიცირდა ერთ-ერთ მთავარ პრობლემად იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში. თბილისში აღნიშნული პრობლემად არ გამოვლენილა.
- ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ განხორციელებული აქტივობები ძირითადად სკოლის ასაკის მოსწავლეებზეა გათვლილი; რამდენადაც სკოლაში ახალგაზრდები უკვე ორგანიზებულნი არიან, ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები თითქმის არაფერს აკეთებენ ახალგაზრდების სხვა ასაკობრივ ჯგუფებთან მუშაობის თვალსაზრისით კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლების და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა შეფასებით.
- ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობები იმერეთის რეგიონში უმეტესად მუნიციპალურ ცენტრებში იყრის თავს, რაც სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდების დიდი ნაწილის ჩართვას აქტივობებში გამოორიცხავს.
- ახალგაზრდული სფეროს ნაკლებ სერიოზულად აღქმა სახელმწიფოს მიერ ახალგაზრდული პოლიტიკის ეფექტიანი განხორციელების ბარიერადაა აღქმული, ძირითად ინფორმანტთა მიერ. მათივე შეფასებით, ამ თვალსაზრისით პოზიტიურ ცვლილებად მიიჩნევა ახალგაზრდობის სააგენტოს შექმნა და ახალგაზრდული პოლიტიკის სახელმწიფო კონცენციაზე მუშაობის დაწყება.
- პოლიტიკური ნების არსებობა ახალგაზრდული პოლიტიკის ეფექტიანი განხორციელებისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვნად მიიჩნევა. კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა შეფასებით, მდგრადი განვითარების მიზნების მისაღწევად აუცილებელია მემკვიდრეობითობა, რამაც უნდა უზრუნველყოს პოლიტიკის თანმიმდევრულობა, მიუხედავად ხელისუფლების ცვლილებისა.

5.1. ახალგაზრდული პოლიტიკის სექტორთაშორისო შეფასება

ახალგაზრდების განვითარებისათვის ხელშეწყობა, ბევრ სხვა ფაქტორთან ერთად, მათთვის იმგვარი გარემოს შექმნასაც მოიაზრებს, რომელიც ახალგაზრდებს საკუთარი პოტენციალის მაქსიმალურად რეალიზების შესაძლებლობას მისცემს, რისი მიღწევაც შეუძლებელია აღნიშნულისთვის რელევანტური აქტივობების დაგეგმვის გარეშე. შესაბამისად, იმის ცოდნა, რა აქტივობებს გეგმავენ ადგილობრივ დონეზე თვითმმართველობები ახალგაზრდების გასაძლიერებლად, მნიშვნელოვანია.

როგორც ძირითად ინფორმანტებთან ჩატარებული თვისებრივი კვლევის შედეგები მონშობს, აქტივობები, რომლებიც დასახელდა განხორციელებულ პროექტებს შორის, როგორც იმერეთის რეგიონში, ასევე თბილისში, იმეორებს მონაცემებს, რომლებიც სამაგიდე კვლევამ და ახალგაზრდებთან ჩატარებულმა ფოკუსურმა დისკუსიებმა გამოავლინა. ასე მაგალითად, იმერეთის რეგიონში, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ განხორციელებული პროექტები და აქტივობები უმეტესად იდენტურია და ისეთ აქტივობებს გულისხმობს, როგორებიცაა ინტელექტუალური თამაში „რა? სად? როდის?“, მხიარული სტარტები, შეჯიბრებები სპორტის სხვადასხვა სახეობაში. აღნიშნული სამაგიდე კვლევამაც დაადასტურა, სადაც, მუნიციპალიტეტებიდან გამოთხოვილი ინფორმაციის თანახმად, ზემოთ ნახსენებ აქტივობებთან ერთად მუნიციპალიტეტებში ასევე იმართება სხვადასხვა ფესტივალი, შეხვედრები ცნობილ ადამიანებთან; იშვითად, მაგრამ ასევე დაგეგმილ ღონისძიებებს შორისაა კინოჩვენებები და ხელნაკეთი ნივთების გამოფენა-გაყიდვა. აგრეთვე, აქტივობებს შორის დასახელდა საზაფხულო ბანაკებისა და ექსკურსიების ორგანიზება და მოხალისეობრივი ღონისძიებები, რომლებიც ძირითადად დასუფთავებასა და საქველმოქმედო აქციებს გულისხმობს. რაც შეეხება თბილისს, იქ აქტივობები ბევრად მრავალფეროვანია და მოიცავს როგორც გასართობ, სპორტულ აქტივობებს, ასევე განათლებასა და დასაქმებაზე ორიენტირებულ პროექტებს.

ახალგაზრდებთან ჩატარებული ფოკუსური დისკუსიების შედეგების მსგავსად, ძირითად ინფორმანტთა თქმითაც, ხსენებული აქტივობები უმეტესად მუნიციპალურ ცენტრებში იმართება. თუმცა, ხაზგასასმელია, რომ ამას რესპონდენტები მიუთითებდნენ იმერეთის რეგიონში, თბილისის შემთხვევაში კი აქტივობები არ არის კონცენტრირებული მხოლოდ ქალაქის ცენტრში. კვლევის მონაწილე იმერეთის რეგიონის ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა შეფასებით, ღონისძიებებში ცენტრიდან მოშორებით მდებარე სოფლებში მცხოვრებ ახალგაზრდებს ნაკლებად აქვთ მონაწილეობის შესაძლებლობა,

გარდა იშვიათი გამონაკლისისა, რაც მათ მიერ პრობლემატურად ფასდება. საგულისხმოა, რომ ახალგაზრდების მსგავსად, რომლებიც ფიქრობდნენ, რომ აღნიშნულის მთავარი მიზეზი ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული საკითხები იყო, კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა შეფასებითაც იმერეთში, დაგეგმილ ღონისძიებათა უმრავლესობის მუნიციპალურ ცენტრებში ორგანიზების მთავარი მიზეზი არასაკმარისი ფინანსური რესურსია. აღნიშნული შეუძლებელს ხდის აქტივობათა ორგანიზებას ბევრ სხვადასხვა ლოკაციაში (მაგ. სოფლებში), შესაბამისად, მუნიციპალიტეტები იღებენ გადაწყვეტილებას მათი მუნიციპალურ ცენტრებში ორგანიზების სასარგებლოდ. ამას ისიც ემატება, რომ მუნიციპალიტეტებს არ აქვთ საკმარისი ფინანსური რესურსი ახალგაზრდების სოფლებიდან მუნიციპალურ ცენტრებში ტრანსპორტირებისთვის.

*„Street Art-ის მიმაჩთვებაა ძალიან მოთხოვნილი ახალგაზრდებში, გაფიქვის მიმაჩთვება, ქუჩის ხედვლება. ამ მიმაჩთვებით უკვე ჩვენ საერთაშორისო და ადგილობრივ დონეზე ჩატახებული ფესტივალებით 5000 კვ. მეტრი გვაქვს მოხატული ქაღალქი, ცენტრალური და გარე უბნებში. ახლაც მიმდინაეობს 2 ფესტივალი...“
ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, თბილისი*

„ტრანსპორტირების პრობლემაა ძირითადად. ბავშვი რომ ჩამოიყვანო შეხვედრებზე, ამხელა გზაზე, ხორბლი. ერთხელ ჩამოიყვანს მშობელი, მეორედ თვითონ წამოვა, მაგამ სუდ...“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, იმეხეთის რეგიონი

ახალგაზრდული აქტივობების დაგეგმვის მნიშვნელობა არა მხოლოდ მუნიციპალური ცენტრის, არამედ სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის განსაკუთრებით ხაზგასმული იყო კვლევის მონაწილე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა მიერ. მათი შეფასებით, აუცილებელია მექანიზმების მოფიქრება, რომლებიც უზრუნველყოფს სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდების ჩართვას პროექტებში როგორც თავიანთ სოფლებში, ასევე მუნიციპალურ ცენტრებში.

„თანხა აუცილებლად უნდა ჩაიდოს ახადგაზხედუი მიმახოუეებით მაქსიმაღუად ისე, ჰომ ყვედა აქტივობა გეიიგოიიუი ეხოუეის მიხედვით ან ცენტი-სოფრის მიხედვით განაწიდეგ. მაგადითად, ბაღათის მუნიციპალიტეტისთვის ბაღათში კი ახ უნდა გაკეთდეგ მახო. იმ სოფლებში, საიდანაც ვეი მოდიან ახადგაზხედები ან კლასტეიუად გაეხოთანდეგ ან ჰალაც ტეიიგოიიუი პიინციპით, ჰომ ყვედას მიეცეს ჩახოვის საშუადება იმიგომ, ჰომ ახადგაზხედები საუბხობენ, ჰომ მუნიციპალიტეტი ცენტიებოც კი ახ იციან ჰოგოიია, ისე მიდიან მე-12 კლასამდე. მაგადითად, წყადგუბოს მუნიციპალიტეტის მაღადმითიან ახადგაზხედებს უთქვამთ, ჰომ ახ იციან წყადგუბო თვითონ ჰოგოიი გამოიყუება. ხვეებით თქვენ ეს ჰას ნიშნავს?“ ახასამთავხობო სექტოიის წაიომომადგენეი, იმეიეთის ჰევიონი

ამ კვლევამ იმერეთის რეგიონში გამოავლინა გამოწვევების არსებობა დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ შესაბამისი აუდიტორიის არასათანადო ინფორმირების თვალსაზრისით. ფოკუსურ დისკუსიებში მონაწილე ახალგაზრდები მიუთითებდნენ სხვადასხვა აქტივობის შესახებ ინფორმაციის სიმწირეზე. თუმცა, ძირითად ინფორმანტთა კვლევის შედეგები განსხვავებულ რამდენიმე მეთვლეებს, რამდენადაც რესპონდენტთა თქმით, ისინი უზრუნველყოფენ სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფის ინფორმირებას დაგეგმილი აქტივობების შესახებ. კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელთა შეფასებით, ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობების შესახებ შესაბამისი აუდიტორიის ინფორმირების უმთავრეს წყაროს სოციალური ქსელები, კერძოდ, მუნიციპალიტეტების ოფიციალური ვებ და ფეისბუქ-გვერდები წარმოადგენს, რომლებიც რეგულარულად ახლდება. გარდა ამისა, აქტივობების შესახებ ინფორმაციის გავრცელების წყაროდ თვითმმართველობების წარმომადგენლებმა ბუკლეტებისა თუ პლაკატების დარიგება დაასახელეს ისეთ ადგილებში, სადაც ახალგაზრდების მეტ-ნაკლები კონცენტრაცია შეინიშნება, მათ შორის, სკოლებსა და გამგეობებში. იშვიათ შემთხვევებში, თუმცა აქტივობების შესახებ ინფორმაციის გავრცელების მექანიზმად ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები ტელევიზიისა და სოფლების გამგებლების ჩართულობასაც ასახელებენ. საგულისხმოა, რომ ახალგაზრდების მიერაც სწორედ ეს უკანასკნელი (სოფლის გამგებელი) სახელდებოდა ინფორმაციის გავრცელების მნიშვნელოვან მექანიზმად, სოციალურ ქსელებთან ერთად.

როგორც კვლევის შედეგები უჩვენებს, კონკრეტულ მუნიციპალიტეტებში ახალგაზრდებისთვის განხორციელებული აქტივობების როგორც რაოდენობა, ასევე მრავალფეროვნება განსხვავებულია. თუმცა, საერთო ჯამში შეიძლება დავასკვნათ, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება რეგიონის დონეზე არ არის გრძელვადიან პერსპექტივასა და მდგრად განვითარებაზე ორიენტირებული, დედაქალაქში კი მდგომარეობა ამ თვალსაზრისით უფრო

პოზიტიურად შეიძლება შეფასდეს. მაგალითისთვის, თბილისში ადგილობრივი თვითმმართველობა ორ პროექტს ახორციელებს, რომლებიც ახალგაზრდების ორი ყველაზე აქტუალური პრობლემის - უმუშევრობისა და განათლების ხელმისაწვდომობის მოგვარებაზეა ორიენტირებული. განათლების ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით, თბილისის მერიის ბიუჯეტში ერთ მილიონ ლარზე მეტია გათვალისწინებული სტუდენტების სწავლის დაფინანსებაზე და აქ განსაკუთრებული აქცენტი სოციალურად დაუცველ, თბილისში რეგისტრირებულ სტუდენტებზე კეთდება. რაც შეეხება დასაქმებას, ამ კონტექსტში მერია მოკლევადიანი პროფესიული გადამზადების კურსებს სთავაზობს ახალგაზრდებს, სადაც მთავარი მიმართულებები სამშენებლო, ტურიზმი, მომსახურების სფერო და ტექნოლოგიებია. საგულისხმოა, რომ კვლევის ერთ-ერთი რესპონდენტი ხაზს უსვამს იმ ფაქტს, რომ პროგრამა კვალიფიციური კადრების მომზადებას უწყობს ხელს. ის არ ამახვილებს ყურადღებას იმ გარემოებაზე, რომ იმ ადამიანების ცოდნა და უნარები, რომელთა სწავლებაზეც სახელმწიფო ბიუჯეტის თანხა დაიხარჯა გამოყენებულია არა საქართველოში, არამედ მის ფარგლებს გარეთ და მუნიციპალური პროგრამის ფარგლებში მომზადებული კადრი სამუშაო ძალა ხდება არა ქართულ შრომის ბაზარზე, არამედ საზღვარგარეთ. ნარატივში ხაზგასმულია ტრენინგების მნიშვნელობა ადამიანების განვითარებისა და გაძლიერებისათვის საერთაშორისო შრომის ბაზრისთვის და არ არის ხაზგასმული დროისა და სახელმწიფოს ფინანსური რესურსის ხარჯვა, რაც შეიძლება კიდევ ერთი დასტური იყოს იმისა, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი კადრების მიერ ახალგაზრდული საკითხების გააზრება მნიშვნელოვანი გამოწვევაა.

„პიჩვედი პიოპიტივეტი ახის განათლების პიოცესის მხახეაჭეხა და დასაქმების ხეღშეწყობა ახადგაზრდებისთვის... სტუდენტების სწავლის დაფინანსების პიოგხამის ბიუჯეტი მიღიონზე მეტია და აქ დაფინანსების ოდენობა დამოკიდებულია სტუდენტების აკადემიუი მაჩვენებლებზე... პიოფესიული გადამზადების კონკიეტივი სპეციარობების შემსწავდეტი კუხსებია 2-დან 3 თვემდე... სხვათაშოხის, ამ [თბილისში პიოფესიული გადამზადების] პიოგხამების შემდეგ, ახა მახგო საქახთველოში, საზღვახგახეთაც საქმდებთან. მაგადითად, ჩვენ გვყავს კუხსდამთავხებულები, ხომღებტი შემდეღებღის პიოფესიაზე ჩეხეთშიც დასაქმდენა ქახხანაში.“ ადგიღობიივი თვითმმათვეღობის წახმომადგენელი, თბიღისი

ძირითად ინფორმანტთა კვლევამ დაადასტურა ახალგაზრდებთან ჩატარებული ფოკუსური დისკუსიების ერთი შედეგი. კერძოდ, იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტში ახალგაზრდული აქტივობები უმეტეს შემთხვევაში სკოლის მოსწავლეებზეა გათვლილი. როგორც ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები აფასებენ, აღნიშნულის მთავარი მიზეზი მიგრაციაა.

ციის მაღალი მაჩვენებელია. რესპონდენტთა შეფასებით, აღნიშნულს ემატება ადგილზე დარჩენილი სკოლისშემდგომი ასაკის ახალგაზრდებში არსებული ნიჰილისტური დამოკიდებულება აქტივობებში ჩართვის მიმართ. ამის გათვალისწინებით, მუნიციპალიტეტების ძირითადი ძალისხმევა სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზეა მიმართული.

„14-დან 17 წლამდე პიროვნებები. ხოგოხლაც ამ ასაკობრივ კატეგორიას ვიჭერთ, ხადგან ჯეჲ კიდეჲ სასკოლო ასაკის კატეგორიაჲ, თუმცა 18-დან 29 წლამდე აჲის მიგჩაცია, გაღინება. მიღიან ახადგაზრდები და უკან აჲ ბჲუნდებიან სოციაღუჲი ფონის, დასაქმების პიბოდემის გამო.“ ადგიღობიჲი თვითმმახთვეღობის წაჲმომადგენელი, იმეჲეთის ჲეგონი

„ახადგაზრდების ნაკღებობა აჲის ჲიონში კი აჲა, საქაჲთვეღოში. 100 ადამიანიღან უკვე 90 აჲ ბჲუნდება ქვეყანაში. ადამიანი აჲაჲ, ვისთვისაც ჲალაც უნდა გააკეთო. მაგადითად, მიღდა კაჲგად გავაკეთო ჲალაც, ვისთვის გავაკეთო? აჲ აჲის, ახადგაზრდობა.“ ადგიღობიჲი თვითმმახთვეღობის წაჲმომადგენელი, იმეჲეთის ჲეგონი

სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზე ორიენტირებულ აქტივობებთან დაკავშირებით განსხვავებულია არასამთავრობო სექტორისა და ახალგაზრდობის საკითხებზე მომუშავე ექსპერტის ხედვა. მართალია, მიგრაციის არსებობას სერიოზულ გამოწვევად კვლევის რესპონდენტები აღიარებენ, თუმცა მიიჩნევენ, რომ სკოლის შემდგომი ასაკის ახალგაზრდობისთვის აქტივობების არარსებობა ამით არ აიხსნება. მეტიც, ერთ-ერთი მოსაზრების თანახმად, მიგრაციით პრობლემის ახსნა „სტანდარტული ტექსტია“, რომელსაც ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები იყენებენ საკუთარი არაეფექტიანი მუშაობის გასამართლებლად. რადგან სკოლებთან თანამშრომლობა პროცესს ამარტივებს ახალგაზრდების შეკრების, ინფორმაციის მიწოდებისა და სხვადასხვა აქტივობის ორგანიზების თვალსაზრისით, რესპონდენტის შეფასებით, ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები „თავსაც არ იწუხებენ“ უფროსი ასაკის ახალგაზრდებთან მუშაობის გააქტიურებით. შესაბამისად, პრობლემა ის კი არ არის, რომ მიგრაციის გამო მუნიციპალიტეტებში 18-29 წლის ახალგაზრდები არ არიან, არამედ ის, რომ მათთან მუშაობა გაცილებით მეტ რესურსს მოითხოვს, რაზეც დროს ნაკლებად ხარჯავენ ამაზე პასუხისმგებელი პირები. მეტიც, არა თუ 18-29 წლის, არამედ სპეციალური საჭიროებების მქონე ახალგაზრდობისთვისაც არაფერი იგეგმება ახალგაზრდული სამსახურების მიერ და არც მათთვისაა პროექტები, ვინც ადრე შეწყვიტა სკოლაში სწავლა.

„ღღეს თითქმის ყველა მუნიციპალიტეტში ბენეფიციარები ახიან სკოლის მოსწავდე ახადგაზიხეები იმიტომ, რომ ეს ადვილია. სკოლაში ის ბავშვი ისედაც ახის, უკვე ოხგანიზებულები ახიან... მიგხაცია, ცხადია, ჰევიონებიდან მაღადია, მაგჩამ ეს იმას ახ ნიშნავს, რომ ახასასკოლო ასაკის ახადგაზიხეები ჰაიონებში ახ ახიან...“ ახასამთავხოო სექტოხის წაჰმომადგენელი, ექსპეხტი, თბილისი

მიგრაციის კონტექსტში აღსანიშნავია, რომ კვლევის მონაწილე ძირითადი ინფორმანტები ცენტრალური ხელისუფლებიდან თუ არასამთავრობო სექტორიდან ხაზს უსვამდნენ ახალგაზრდული პოლიტიკის სწორი იმპლემენტაციის მნიშვნელობას, მათ შორის ისეთი გვერდითი ეფექტის მიღწევისთვის, როგორიცაა ახალგაზრდების გაღინების შემცირება და რევიონებში მათი გააქტიურება.

„ეხთ-ეხთი ყვედაზე მნიშვნელოვანი გამოწვევა ქუთაისისთვის ახის მიგხაცია, ძადიან მაღადი მიგხაციაა სხვა ქადაქებთან შედაეხებით და განსაკუთხებით, ახადგაზიხეების გაღინება. აი, მათ შესაჩეხებდად ძადიან ბევიხია გასაკუთებელი, ვიდეე მხოლოდ ის, ჰასაც ახდა ვაკუთებთ. უფხო მეგი შესაძლებლობის მიცემაა საჭიხო ახადგაზიხეებისთვის...“ ახასამთავხოო სექტოხის წაჰმომადგენელი, იმეხეთის ჰევიონი

„აქცენტი მხოლოდ ჰადაც ეხთ ნაწიღზე ახადგაზიხეობის, ჰა თქმა უნდა, სწოხი ახ ახის... ჰეადუხად, მიგხაციის შემციხება, დაეგუდიეხება ახის გაჰკვეუდიად ახადგაზიხეული პოლიტიკის ამოცანაც იმიტომ, რომ ჰოდესაც შენ ქმნი მეე შესაძლებლობას ადვიღზე ახადგაზიხეებისთვის, თავისთავად ხელს უწყობ მათ დაკავებას ჰევიონში.“ ცენგადეუხი ხელისუფლების წაჰმომადგენელი, თბილისი

კიდევ ერთი აქტივობა, რომელიც მნიშვნელოვნად ჩაითვალა ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის კონტექსტში ძირითად ინფორმანტთა მიერ, მოხალისეობაა. როგორც ახალგაზრდებთან ჩატარებულმა ფოკუსურმა დისკუსიებმა გამოავლინა, მოხალისეობა უმეტესად დასუფთავებისა და საექველმოქმედო აქციებში მონაწილეობით შემოიფარგლება. ერთადერთი ქალაქი, სადაც მოხალისეობის თვალსაზრისით მუნიციპალიტეტის მიერ განსხვავებული პროექტები ხორციელდება, აღმოჩნდა, რომ თბილისია. გარდა მოხალისეთა ბანაკების ორგანიზების არსებული პრაქტიკისა, თბილისში დაგეგმილია მოხალისეთა კლუბის შექმნა, რომელშიც ქალაქის ყველა რაიონის მცხოვრები ახალგაზრდები უნდა ჩაერთონ. მიუხედავად იმისა, რომ თბილისში მოხალისეობრივ საქმიანობაში ახალგაზრდების ჩართულობა უფრო მაღალია, ვიდრე

რეგიონში, აქაც აღმოჩნდა, რომ პროექტების ინიცირება უმეტესად მაინც იმ ორგანიზაციებიდან მოდის, რომლებიც მოხალისეობრივი საქმიანობით არიან დაკავებულები და არა უშუალოდ ახალგაზრდებისგან.

საკულისხმოა, რომ მოხალისეობასთან დაკავშირებით პრობლემად ძირითადი ინფორმანტების კვლევამაც მისი დაბალი პრესტიჟულობა გამოავლინა, რაც ახალგაზრდების მიერაც საგანგებოდ იყო ხაზგასმული. როგორც ახალგაზრდები, ასევე კვლევის მონაწილე ძირითადი ინფორმანტებიც აღნიშნავდნენ, რომ მოხალისეობა ხშირად აღქმულია, როგორც „სამარცხვინო“ აქტივობა და ეს აღქმა აუცილებლად საჭიროებს ტრანსფორმაციას. ახალგაზრდების მსგავსად, მოხალისეობისადმი პოზიტიური დამოკიდებულებების გაჩენის ერთ გზად ძირითად ინფორმანტებსაც მიაჩნიათ ამგვარი საქმიანობისთვის გარკვეული სტატუსის მინიჭება, მატერიალურ კაპიტალად მისი გარდაქმნა, რისი ერთ-ერთი ფორმაც მოხალისეებისთვის გარკვეული სარგებლის შეთავაზებაა მოაზრებული. აღნიშნული შეიძლება ეხებოდეს როგორც უნივერსიტეტში გადასახადის შემცირებას, ასევე სატრანსპორტო შეღავათებს.

„მოხალისეობის თემა მნიშვნელოვანი, ხომელიც აბსოლუტურად სიჩხვირდაც შეიძლება ითვებოდეს... ჩცხვნიათ, ამბობენ, რომ ვილაცის მონა ხომ აჩ ვაჩ, ხომ ხალაც უფასოდ გავაკეთოო... ახადა ყველა ადამიანი, ზოგადად, მოხალისეობით იწყებს თავის კაჩიეხას, ხო?.. ფაქტი ეხთია, სჭიხდება მოტივაცოხი და ამ მოტივაცოხიდან გამომდინაჩე მეჩე უკვე ხალაც საჩებებედი უნდა მიილოს შესაბამისად ახადგაზრდამ, ხომ მოხალისეობა გააჩხედლოს. ამ ეგაპზე ასე აჩის საჭიხო.“ *ჩევიონუდი მთავჩობის წაჩმომადგენედი, იმეჩეთის ჩევიონი*

„მაგადითად, უნივეჩსიტეტში ხალაც დონეზე დაგიფინანსებ სწავლას ან მეჩხოში გაგინახევეხებ გადასახადს. ანუ, ხალაც ტიპის შეღავათს გაგიკეთებ ფინანსუჩს [მოხალისეობისთვის], ჩაც მასაც წაახადისებს.“ *ადგიდობჩივი თვითმმაჩთვედობის წაჩმომადგენედი, იმეჩეთის ჩევიონი*

ახალგაზრდებთან ჩატარებული ფოკუსური დისკუსიების შედეგების თანახმად, მოხალისეობის პოპულარიზაციისთვის მნიშვნელოვანი იქნებოდა აღნიშნულ საქმიანობაში ცნობადი სახეების, მათ შორის, პოლიტიკური აქტორების ჩართვა. თუმცა, ძირითად ინფორმანტთა კვლევამ აღნიშნულთან დაკავშირებით განსხვავებული დისკურსი გამოავლინა. კერძოდ, კვლევის რესპონდენტთა მოსაზრებით, არსებობს გარკვეული საფრთხეები, რომ პოლიტიკოსთა მოხალისეობა მხოლოდ საკომუნიკაციო სტრატეგიის ნაწილად შეიძლება იყოს აღქმული. მეტიც, აღნიშნა, რომ აუცილებელია მოხალისეობრივი საქმიანობა სახელმწიფო ინსტიტუტებისგან დამოუკიდებლად ხორციელდებოდეს სამოქალაქო

ლაქო სექტორის აქტიური მხარდაჭერით, რათა მოხალისე ახალგაზრდების აქტივი პოლიტიკური ველის მიერ არ იყოს არასათანადოდ გამოყენებული.

„ღიღი საფიქსი, ხომ ეს [პოლიტიკოსების მოხადისეობივი საქმიანობა] PR-უდ ნაბიჯად იყოს აღქმული მხოლოდ. ვილაც მახილა გუდით აკეთებს ამას და მახილა მოხადისეობივი აკეთებს, ვილაცისთვის ეს შეიძლება ძადიან PR-უდი საქმიანობა იყოს და სწოხია? ანუ ეს ახის მაგადითი?“ ცენტიხადუხი ხედისუფდების წაჰმომადგენელი, თბილისი

„ისევე ეს მოხადისეობა ხომ ჰლაც მეხე პოლიტიკუხი ჰლაცაში ახ გადინზაჰლოს და ევეც დამოუკიდებელი ხომ იყოს, სწოხი სტიხატიევია მოსაფიქსებელი.“ ცენტიხადუხი ხედისუფდების წაჰმომადგენელი, თბილისი

ფინანსური რესურსების სიმწირითვეა ახსნილი აქტივობების ძირითადად მუნიციპალურ ცენტრებში დაგეგმვა, განსაკუთრებით იმერეთის რეგიონში. ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა თქმით, შესაბამისი თანხების არარსებობა არ აძლევს მათ საშუალებას აქტივობები ბევრ სხვადასხვა ლოკაციაში დაგეგმონ და უპირატესობას ცენტრებს ანიჭებენ. მეტიც, შესაბამისი თანხების სიმწირე პრობლემას ქმნის ასევე სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდების მუნიციპალურ ცენტრებამდე ტრანსპორტირების თვალსაზრისითაც.

როგორც კვლევის შედეგები მოწმობს, ახალგაზრდებისათვის დაგეგმილი ღონისძიებების ერთფეროვნებას, მათ უმეტესად მუნიციპალურ ცენტრებში ორგანიზებასა და სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზე ორიენტირებას ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები ადასტურებენ. აღნიშნული მათ მიერ მწირი ფინანსური რესურსებით, ასევე მიგრაციის მაღალი მაჩვენებლითაა ახსნილი. ერთი მხრივ, მიგრაციის გამო მუნიციპალიტეტებში უფროსი ასაკის ახალგაზრდების სიმწირეა, რომლებზეც შეიძლება იყოს ორიენტირებული აქტივობები. მეორე მხრივ კი, მწირი ფინანსური რესურსები არ აძლევს მათ საშუალებას იმაზე მეტი გააკეთონ, ვიდრე ეს ამჟერად ხერხდება. აღნიშნულს არ ეთანხმებიან კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები. მათი შეფასებით, სკოლაში უკვე ორგანიზებულ ახალგაზრდების ჯგუფთან მუშაობა შედარებით მარტივია და ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები სხვა ასაკობრივ ჯგუფებთან მუშაობაზე რესურსს, უბრალოდ, არ ხარჯავენ.

5.2. გამოწვევები

გრძელვადიანი პერსპექტივიდა აქტივობების დაგეგმვა მდგრადი განვითარების აუცილებელი პირობაა. ახალგაზრდობის გაძლიერება ხანგრძლივი პროცესია და მათთან თანმიმდევრულ მუშაობას გულისხმობს. ამ პროცესში მნიშვნელოვანია თავად ახალგაზრდების საჭიროებებზე მორგებული სამოქმედო გეგმების არსებობა და რეალისტურ მიზნებზე ორიენტაცია. აღნიშნულისთვის, პირველ რიგში, თავად ახალგაზრდების რეალური საჭიროებების ცოდნაა აუცილებელი. ამასთან, მნიშვნელოვანია ადამიანების მობილიზება როგორც უშუალოდ გეგმების განხორციელებისათვის აუცილებელი კადრების თვალსაზრისით, ასევე, თავად ახალგაზრდების პროცესებში აქტიური ჩართვის თვალსაზრისითაც.

როგორც ამ კვლევის შედეგები მოწმობს, ახალგაზრდების ორ ყველაზე მნიშვნელოვან პრობლემად ძირითადად ინფორმანტებმა უმუშევრობა და ახალგაზრდებისთვის ისეთი სივრცეების სიმწირე გამოყვეს, რომელთა გამოყენებაც ახალგაზრდებს არაფორმალური განათლების, კომუნიკაციისა და გართობისთვის შეეძლებათ. აღნიშნული პრობლემებად იდენტიფიცირდა კვლევის მონაწილე ახალგაზრდების მიერაც. უმუშევრობა პრობლემად გამოიკვეთა ყველა ასაკობრივი კატეგორიისთვის (გარდა სასკოლო ასაკისა), რაც, კვლევის რესპონდენტთა შეფასებით, რეგიონიდან მიგრაციის მაღალი მაჩვენებლის მთავარი მიზეზიცაა. რაც შეეხება სივრცეებს, ის პრობლემას არ წარმოადგენს თბილისისა და ქუთაისის შემთხვევებში, ყველა სხვა მუნიციპალიტეტისთვის კი პრობლემაა. მეტიც, ზოგიერთ მათგანში ასეთი სივრცეების არა თუ სიმწირეა, არამედ საერთოდ არ არსებობს. აღნიშნული განსაკუთრებით აქტუალურია სოფლებისთვის, რასაც მუნიციპალურ ცენტრებში გადაადგილებასთან დაკავშირებული პრობლემაც ამძაფრებს.

„დასაქმების პირობებმა უმნიშვნელოვანესი და აგეოტვე, ვინც მუშაობს მათთვის ძალიან დაბალი ანაზღაურება შეფახებით გაწეულ სამუშაოსთან.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ჰევიონი

„ჩვენ გვაქვს სოციალური ფონი ძალიან დაბალი, ეს ბავშვებსაც შეეხებათ და ნებისმიერი ასაკის ადამიანსაც. მიმაჩნია, რომ აქ ყველაზე დიდი პირობებია ახის დასაქმება, ის ვინც ამთავრებს უნივერსიტეტის, შემდეგ უკან ალახ ბუნდება.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ჰევიონი

„უფრო გასაჩთობი ადგილები აკლიათ, ის თავისუფალი დრო, რომელიც აქვთ, როგორც დაკავდნენ...“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ჰევიონი

ხაზგასასმელია, რომ არაფორმალური განათლების მიღების შესაძლებლობების არარსებობაზე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელთა მიერ ყურადღება თითქმის არ გამახვილებულა. ამაზე აქცენტი ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებმა გააკეთეს. როგორც აღინიშნა, აუცილებელია ახალგაზრდების უნარების განვითარებაზე, ალტერნატიულ განათლებაზე ორიენტირებული პროგრამების განხორციელება, რაც ახალგაზრდული საქმიანობის მნიშვნელოვანი შემადგენელი უნდა იყოს. ერთი მხრივ, არაფორმალურმა განათლებამ შეიძლება ხელი შეუწყოს აქტიური ახალგაზრდების ჯგუფების შექმნას, რომლებიც ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის მნიშვნელოვანი აქტორები იქნებიან თავად და სხვადასხვა სამოქალაქო აქტივობაში იქნებიან ჩართულნი. მეორე მხრივ კი, არაფორმალური განათლება ხელს შეუწყობს ისეთი უნარების განვითარებას, რომლებიც ახალგაზრდებს დასაქმებასა და კარიერულ წინსვლაში დაეხმარება.

„ძიხითადი საჭიროებები ახადგაზხედების ჩვენ ვიცით და ეს ახ ახის ცვადებადი საჭიროებები ამ ეტაპზე. ეთი ახის, პიხვეადი მინც გახთობა ახადგაზხედებისთვის, ანუ სიხცეები გახთობისთვის; მეოხე დასაქმების საკითხი; მესამე ადგეჩნაციური განათების მიღების საშუადებები და კაჩიეხუდი პეხსპექტივები.“ ახასამთავრობო სექტოხის წაჩმომადგენელი, იმეხეთის ხეგიონი

„თუ მეგი ხესუხის დაიხახევა ადგიდზე ახადგაზხედების ახაფოჩმადუხ განათებაში, სამოქადაქო განათებაში, ისინი ბუნებხივად შექმნიან უკვე ისეთი ტიპის გაეხთიანებებს, ხომლებიც ადგიდობხივ ხელისუფდებასთან კომუნიკაციით და ადვოკაციეებით ჩაეხთვებიან გადაწყვეტილების მიღების პოცესში და ზეგავდენას მოახდენენ გადაწყვეტილების მიღებაზე.“ ცენტჩადუხოი ხელისუფდების წაჩმომადგენელი, თბილისი

„ახადგაზხედუდი პოდიტიკის განხოხციეების ძიხითადი ინსტრუმენტი ახის ახაფოჩმადუხი განათება. ჩვენ პიხდაპიხ დასაქმებას ახ ვუწყობთ ხელს, მაგჩამ ხელს ვუწყობთ უნახების განვითახებას.“ ცენტჩადუხოი ხელისუფდების წაჩმომადგენელი, თბილისი

კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებს პრობლემებს შორის არ უხსენებიათ ახალგაზრდების მიერ პრობლემებად იდენტიფიცირებული ბულონგი, მსუბუქი ნარკოტიკი და აზარტული თამაშები. საჭიროებებს შორის არ აღნიშნულა ასევე ახალგაზრდებისთვის მნიშვნელოვანი პროფესიის არჩევასთან დაკავშირებული საკითხები, მიუხედავად იმისა, რომ კვლევის მონაწილე ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები აცხადებდნენ, რომ აქვთ მუდმივი კომუნიკაცია ახალგაზრდებთან და იციან მათი საჭიროებების შესახებ. როგორც კვლევის შედეგებმა უჩვენა, ადგილობრივ თვითმმართველობებს არ აქვთ კონკრეტული მექანიზმი, მაგალითად, კვლევის სახით, რომელიც ახალგაზრდების საჭიროებებს გამოავლენს. მეტიც, ექსპერტული შეფასებით, პრობლემას სწორედ ის წარმოადგენს, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელმა პირებმა ხშირად არც კი იციან კვლევის ჩატარების აუცილებლობის და რეალურ საჭიროებებზე დაფუძნებული სამოქმედო გეგმის შედგენის მნიშვნელობის შესახებ.

ძირითად ინფორმანტთა კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით შეიძლება ითქვას, რომ ახალგაზრდების საჭიროებების დადგენის ამ მექანიზმის მნიშვნელობაზე ყურადღება ნაკლებად გაამახვილეს ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლებმა. ისინი, როგორც აღმოჩნდა, ახალგაზრდებთან შეხვედრების დროს ახდენენ მათი საჭიროებების იდენტიფიცირებას, რაც არ არის

საკმარისი ამ კვლევის მონაწილე არც ახალგაზრდების და არც ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა შეფასებით. გარდა ახალგაზრდებთან შეხვედრებისა, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელთა მიერ შესაძლებელია გათვალისწინებული იყოს გასული წლების გამოცდილება და კონკრეტულ აქტივობებში/პროექტებში ახალგაზრდების შედარებით მაღალი აქტიურობა, რასაც შედეგად კვლავ მსგავსი ტიპის აქტივობის დაგეგმვა მოჰყვება. კვლევების ჩატარებისა და მათი შედეგების სამოქმედო გეგმაში გათვალისწინების გარკვეული პრაქტიკის არსებობის თვალსაზრისით, შესაძლებელია, გამოიყოს თბილისი და ქუთაისი, სადაც ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებმა მსგავსი გამოცდილების არსებობაზე მიუთითეს.

„[ახადგაზრდილი პოლიტიკის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელ პირობებს] ახ ესმით, ხა ახის ახადგაზრდობის მოთხოვნილება და ახ ესმით ასევე მტკიცებულებებზე დაფუძნებული მიდგომა, რომ ყველაფრის დაგეგმვა ხდებოდა კვლევების საფუძველზე. მაგალითად, თუ პასუხისმგებელი პირობა ახადგაზრდილ საკითხებზე ახის ჭიდაობის სპეციალისტი, მთელი წელი ინტენსიურად გახდება ჩემპიონატები ჭიდაობაში; თუ ახის მუსიკის მასწავლებელი, მეხე მუსიკალური კონცერტები გახდება და დაახლოებით ასეთი დამოკიდებულებაა.“ ახასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელი/ექსპერტი, თბილისი

„სინამდვილეში ჩვენთან კულტურა ახ ახის იმისა, რომ კვლევები ჩავატარებთ ხა ხისხიანი თუ უხა ხისხო, რომ ვიცოდეთ, კონკრეტულად ხა საკითხზე შეიძლება ვოჩინეგჩიხეთ.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

„უმუშევრობის პირობებმა რომ ახის ქვეყანაში და ახადგაზრდებს დასაქმება სჭიხდება, ეს ყველამ იცის და ამას ხამე კვლევა დამატებით კიდევ ახ სჭიხდება, მაგამ კვლევა სჭიხდება იმას, ხა მიმახთულებებია ბაზაზე ყველაზე მოთხოვნი და ხა აინტეხესებთ, ხასაც ვაკეთებთ.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, თბილისი

„ძიხითად, ვითვალისწინებთ ხოდმე წინა წელ დაგეგმიდ და განხორციელებდ აქტივობებში ხაში იყო მეგი იყო, რომელ ღონისძიებაზე უფხო აქტიუხები იყვნენ.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

კვლევის შედეგების გათვალისწინებით, შეიძლება დავასკვნათ, რომ გადამწყვეტილებების მიღება ახალგაზრდული პროექტების განხორციელებასთან დაკავშირებით ზედაპირულ და ერთგვარი ტრადიციის გაგრძელების ხასიათს

ატარებს. ეს არის არა მხოლოდ იმის შედეგი, რომ არ ტარდება შესაბამისი კვლევები ახალგაზრდების რეალური საჭიროებების დასადგენად, არამედ იმისიც, რომ თავად ახალგაზრდების ჩართულობის მაჩვენებელი ძალიან დაბალია. ის, რომ ახალგაზრდებისთვის დაგეგმილი აქტივობების ინიციატორები ძირითადად თვითმმართველობებია, ფოკუსურმა დისკუსიებმაც დაადასტურა, სადაც გამოიკვეთა, რომ მუნიციპალიტეტებში არსებობს აქტიური ახალგაზრდების ძალიან მცირე ჯგუფი, რომლებიც სხვადასხვა პროექტში არიან ჩართულნი, შეიძლება იყვნენ იდეის ავტორები, პროექტების განხორციელების ინიციატორები, თუმცა აღნიშნულს მაინც იშვიათი ხასიათი აქვს. იგივე დაადასტურა ძირითად ინფორმანტთა კვლევამაც. როგორც რესპონდენტები აღნიშნავენ, ახალგაზრდების დაბალი აქტიურობის მიზეზი არაფორმალური განათლების არარსებობაში უნდა ვეძებოთ. კიდევ ერთი მიზეზი ლოკაცია და გადაადგილების შეზღუდული შესაძლებლობაა, რაც აქტუალურია მუნიციპალიტეტების სოფლების შემთხვევაში. როგორც ძირითადი ინფორმანტები აცხადებენ, გარდა იმისა, რომ ახალგაზრდებმა არ იციან, როგორ მიიტანონ იდეა შესაბამის უწყებებთან/სუბიექტებთან, პრობლემას ისიც ქმნის, რომ ძირითადად აქტივობები თავს მუნიციპალურ ცენტრებში იყრის, სოფლად მცხოვრებ ახალგაზრდებს კი ხშირად აქვთ თუნდაც გადაადგილების პრობლემა. ხაზგასასმელია, რომ ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებული პრობლემები ახალგაზრდებთან ჩატარებულმა ფოკუსურმა დისკუსიებმაც გამოავლინა.

მართალია, აღნიშნული დომინანტურ დისკურსად არ გამოვლენილა, თუმცა ძირითად ინფორმანტთა კვლევის ფარგლებშიც გამოითქვა მოსაზრება, რომ ახალგაზრდების დაბალი ჩართულობის მიზეზი უნდობლობაც არის. კერძოდ, როგორც ახალგაზრდების კვლევამ უჩვენა, ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთ-ერთი წარმომადგენლის შეფასებით, ახალგაზრდებს არ სჯერათ, რომ დაანონსებული პროგრამები რეალურად მუშაობს და არც იმის, რომ შესაძლებელია მათი იდეები იყოს მხარდაჭერილი. სწორედ ამიტომ, კვლევის რესპონდენტის აზრით, მნიშვნელოვანია ახალგაზრდების ინფორმირება წარმატებული მაგალითების შესახებ.

„მოსუღია 20-22 წლის ახადგაზხდა, ხომელიც ხაგომლაც თვის, ხომ ვეი ხეაღიზდა. მოღის, მაგხამ ის ახ შემოდის შენტან კონტაქტში, ახ გეუბნება ხა უნდა. მე ვფიქრობ, ხომ ახაფოხმადეუი განათღების შედახებით დაბადი ღონეა მიზეზი.“ ადგიღობიივითი თვითმმახთვეღობის წაჰმომადგენელი, იმეხეთის ხეგიონი

„სუღ ეთიღაიგივე ბავშვები ახიან, ვინც ცდიღობენ იყვნენ აქტიუხები და სწავღასთან ეხთად ახაფოხმადეუი განათღებაც მიიღონ.“ ადგიღობიივითი თვითმმახთვეღობის წაჰმომადგენელი, იმეხეთის ხეგიონი

„ძიითადად ახის გაჰკვეუღი წეხე, 20-კაციანი, ხომელიც ძადიან აქტიუხია...“ ადგიღობიივითი თვითმმახთვეღობის წაჰმომადგენელი, იმეხეთის ხეგიონი

„ინტეხესი ხომ დაბადია, ეს ფაქტია. ახ სჯეხათ [ხომ ხეადუხ შედეგზეა პოეექტები გათვიღი]... წაჰმაგებუღი მაგადითები უნდა აჩვენო ახადგაზხდას.“ ადგიღობიივი თვითმმახთვეღობის წაჰმომადგენელი, თბიღისი

ძირითად ინფორმანტთა კვლევამ ახალგაზრდების დაბალი ჩართუღობის შემაფერხებელ ფაქტორად ასევე გამოავღინა ბიუროკრათიუღი აპარათის არსებობა, რასაც ისინი აწყდებიან ინიციატივების წარღგენისას საჯარო უწყებებში. კვლევის მონაწილე როგორც არასამთავრობო სექტორის, ასევე ადგიღობრივი თვითმმართვეღობის წარმომადგენელთა მოსაზრებით, ახალგაზრდების გააქტიუღების ერთ-ერთი გზა სწორედ ბიუროკრათიუღი ბარიერების მოხსნა და მარტივი საკომუნიკაციო პლატფორმების შექმნაა, რაც, ერთი მხრივ, ხელს შეუწყობს ახალგაზრდების მიერ სასურვეღი ინფორმაციის სწრაფად მიღებას, მეორე მხრივ კი, ააჩქარებს საჯარო უწყებების მიმართ წაყენებულ მოთხოვნებზე ახალგაზრდების რეაგირებას. კიდევ ერთი ფაქტორი, რაზეც გამახვიღდა ყურადღება არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა მიერ, იყო ახალგაზრდების მიერ იღეების პროექტებად ქცევისთვის აუცილებელი ცოდნებისა და უნარების არარასებობა. აღნიშნული არაფორმალური განათღების თვალსაზრისით არსებულ ხარვეზებს უკავშირღება, რაც საბოლოო ჯამში, ახალგაზრდების დაბალ ჩართუღობაშია ასახული.

„პროცედურის გავდაც კი უზაჩებათ ახადგაზხედებს. ეს პროცედურა მათ კდავთ, ეს ბიუროკრატია მათ კდავთ...“ ახასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

„თუ პირობები აჩის ახადგაზხედები სახელმწიფოში, ნოხმა უნდა ახსებობდეს, რომელიც გამაჩვიებული იქნება ეს ბიუროკრატია... ჩვენთან მეჩიაში აჩის ის ძველი სისტემა. ეს ბიუროკრატია უშდის ახადგაზხედებს ხელს.“ ადგილობრივითი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

„მნიშვნელოვანია კომუნიკაციის კიდევ უფრო გამაჩვიება, რომ ხაც შეიძლება მეგი შეიქმნას ისეთი საკომუნიკაციო პლატფორმები, სადაც ბევრად უფრო მაჩვივი იქნება [ინფორმაციის გაცვლა] და შემციხდება ბიუროკრატია. მოდი, პიხდაპიხ ვთქვათ, რომ ბიუროკრატია აჩის დღეს პრობლემა იმიტომ, რომ ხადგან ჩვენ საჯახო სამსახური ვაჩთ, პროცედურული ნაწილი შეზღუდული გვაქვს...“ ადგილობრივითი თვითმმართველობის წარმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

„სტანდარტული, მაჩვივი ფორმაგი აჩის პროექტების, მთავაჩია, რომ იღეა კაჩგად ჟღეხდეს. მთავაჩია, რომ გასაგები იყოს ეს იღეა და ადეკვატური იყოს მოთხოვნილი ბიუჯეტი... შეხვედრის დროს დავიფიქსიხებენ [ახადგაზხედები] ეს გვინდა, ეს გვინდა, მაგჩამ რომ ეტყვი, ახდა ეს პროექტია და შენ უნდა დაწეხო, შემოიტანო, შენ უნდა განახოციელო, აქ უკვე იქედებიან...“ ახასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

კვლევის რესპონდენტები ახალგაზრდული პოლიტიკის არაეფექტიან იმპლემენტაციაზე საუბრობენ. მათი არგუმენტების თანახმად, სწორედ იმის გამო, რომ არ არსებობს კვლევაზე დაფუძნებული და მდგრად განვითარებაზე ორიენტირებული სამოქმედო გეგმები, შესაძლებელია, მუნიციპალიტეტებმა ბევრი პროექტი განახორციელონ კიდევ ახალგაზრდული პოლიტიკის კონტექსტში, მაგრამ ისინი სრულიად არ პასუხობდეს შესაბამის მიზნებს. მეტიც, ერთ-ერთი რესპონდენტის მოსაზრებით, შესაძლებელია, ყველა დაინტერესებული მხარე დარჩეს უკმაყოფილო, რადგან შედეგი, რომელზეც აქტივობები გადის, გაურკვეველია.

„ხოდესაც აქტივობები იგეგმება ან კონკრეტული მიზნის მისაღწევად, ანამედ ხალაც სხვა მიზეზების გამო, უბრალოდ იმისთვის, რომ აქტივობა ჩატარდეს ან ვილაცის ინიციატივა და მოეწონა ვილაცას, ეს ან ანის კახგად კოოხდინიხებული და მიზანზე ორიენტიხებული დაგეგმახება... ახავინ ან იცის, ან შედეგი დაგვა, ან მოიტანა შედეგად ამ აქტივობამ და საბოლოო ჯამში, უკმაყოფილება ანის ყველას მხიდან, მონაწილის მხიდანაც, დამგეგმავის მხიდანაც და დამკვიხვებლის მხიდანაც.“ ცენტრადუხი ხედისუფდების წახმომადგენელი, თბილისი

მდგრად განვითარებაზე ორიენტირებული სამოქმედო გეგმების არარსებობას რესპონდენტთა ნაწილი ადამიანური კაპიტალის კონტექსტში არსებულ პრობლემებს უკავშირებს. აღსანიშნავია, რომ კადრების არასაკმარისი რაოდენობა პრობლემად არ დასახელებულა. გამონკვევა ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელი კადრების მიერ ახალგაზრდული პოლიტიკის არსის არცოდნაა. რესპონდენტთა შეფასებით, სწორედ ამით აიხსნება ერთფეროვანი, მარტივი და არაგრძელვადიან შედეგზე ორიენტირებული აქტივობების სიმრავლე მუნიციპალიტეტებში. ხაზგასასმელია, რომ აღნიშნულზე თავად ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები იშვიათად საუბრობენ.

„აჩის გუნდი გამოყოფილი მუნიციპალიტეტებში, ხომელიც ახადგაზხდურ საკითხებზე უნდა მუშაობდეს და ყვედაფეხი დადის ფეხბუხთის გუხნიხის მოწყობამდე, საახადწლო ფოიეხვეჩკებამდე და ხალაც კონცეჩტამდე. დადის უბხადოდ მაჩტივ ხალაცეებამდე, ვინადან ცოდნა და კომპეტენცია ახ აჩის. ხაც გაუგიათ, ხომ აჩის ახადგაზხდური, აქამდე დადის. მოდი, ფეხბუხთის გუხნიხი მოვუწყოთ ან კონცეჩტი მოვუწყოთ...“ ცენტხადური ხედისუფდების წახმომადგენელი, თბილისი

„ჩვენ მეტ-ნაკებად ვიცით, ხოგოხ უნდა განვავითაოთ სპოხტი: ჩადებ ინვესტიციას, მოიყვან კახგ სპოხტსმენს, დააკავებ გუნდში, მაგხამ ახადგაზხობის მიმაოთუდებით, ახ ვიცით. საჭაო მოხედებები, ჩვენ თვითონ ახ ვაოთ მზად და გადამზადებუდი ამისთვის. თუნდაც მეხი ან მისი მოადგიდე, ხა თქმა უნდა, ვეხ იქნება კომპეტენტუხი, ხოცა ჩვენ, ვინც მიმაოთუდებაზე ვმუშაობთ, ისინიც ახ ვაოთ მზად, ჩვენ ახ გვაქვს კონკეუდი ინფოხმაცია, ხოგოხ უნდა განვავითაოთ ეს სექტოხი.“ ადგილობრივი თვითმმაოთვედობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

„მთავაი პოობდემა ადამიანუხი ხესუხსია და იმ ადამიანების კვადიფიკაცია, ვინც მუნიციპალიტეტებში ამ სფეოში მუშაობენ. ხამდენიმე იშვიათი გამონაკლისის გახდა, ასეთი ადამიანების კვადიფიკაცია აჩის ძადან დაბადი და მინიმადუხ მოთხოვნებსაც ადბათ ვეხ დააკმაყოფილებენ იმიგომ, ხომ ამ ადამიანებს ახ ესმით, ხა აჩის ახადგაზხდური პოდიტიკა და ხა აჩის ახადგაზხდური პოდიტიკის ახი.“ ახასამთავოობო სექტოხის წახმომადგენელი/ექსპეხტი, თბილისი

როგორც აღნიშნა, ძირითადი აქცენტი შესაბამისი ცოდნითა და უნარებით ვადრების აღჭურვის აუცილებლობაზე კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა მიერ ვეთდება. აქტივობების ერთფეროვნებასა და წლების მანძილზე მათ თითქმის უცვლელ ხასიათზე საუბრისას, ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები ამის ძირითად მიზეზად მწირ ფინანსურ რესურსს ასახელებენ. ეს იმის გათვალისწინებით, რომ რესპონდენტთა ძირითად ნაწილს უჭირს იმის თქმა, თუ რა აქტივობებს/პროექტებს განახორციელებდნენ საკმარისი ფინანსური რესურსის არსებობის შემთხვევაში. იშვიათ გამონაკლისად შეიძლება ჩაითვალოს რამდენიმე მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლის მოსაზრება, რომელთაც ჰქონდათ კონკრეტული ხედვები არაფორმალური განათლების კონტექსტში აქტივობების დაგეგმვისა და აღნიშნულ პროექტებში მუნიციპალიტეტების სოფლების ჩართვის თვალსაზრისით.

ფინანსურ რესურსებთან დაკავშირებით კვლევის მონაწილე სამთავრობო თუ არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენელთა მოსაზრება განსხვავებულია. ამ უკანასკნელთა შეფასებით, ახალგაზრდული პოლიტიკის განსახორციელებლად საკმარისი ფინანსური რესურსია, პრობლემა კი, მასთან დაკავშირებული არასწორი აღქმებია. ერთ შემთხვევაში არასწორი აღქმები იმას უკავშირდება, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის განსახორციელებელ თანხად ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები ხშირად მხოლოდ იმ სამსახურისთვის გამოყოფილ თანხას მოიაზრებენ, რომელიც ახალგაზრდულ საკითხებს კურირებს. თუმცა, მაგალითად, სპორტული თუ სახელოვნებო სკოლებისთვის, ასევე სხვადასხვა პროგრამის (მაგ. ჯანდაცვის პროგრამა) ფარგლებში ისეთი აქტივობებისთვის გამოყოფილი თანხები, რომლებშიც ახალგაზრდების ჩართულობაა გათვალისწინებული, ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებისთვის დახარჯულ თანხად არ მოიაზრება. მეორე საკითხი კი უკავშირდება იმის არცოდნას, რომ ახალგაზრდული სფეროსთვის ფინანსური რესურსი აკუმულირებულია არა მხოლოდ სახელმწიფო ბიუჯეტში, არამედ სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციის პროექტებში, რომელთა არსებობის და ათვისების შესაძლებლობების შესახებ ადგილობრივი მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებს ინფორმაცია არ აქვთ.

„საუკეთესო ინიციატივა აჩის ახადგაზხედებში განათლების პიროვოციხება. ამაში უნდა ჩაიდოს ინვესტიცია. ვიცი, რომ სხვები ჩემს ადგილას დაასახელებენ კინოთეატრს, რომელიც ახ გვაქვს, მაგამ მე მგონია, რომ აუცილებლად უნდა იყოს ახადგაზხედებისთვის ძალიან მაგალი საჯაჰო სივხცე, ეხთგვაი გხენინგ ცენგჩი (აჰაფოჰმარეუი განათლებისთვის), ახადგაზხედუი ოჯახი, თავისი აუდიტოჰიით, თავისი გეჟნიკუი მხაჰდაჟეჰიით.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წაჰმომადგენელი, იმეჰეთის ჰეგონი

„ნებისმიერი მუნიციპალიტეტი იცყვის, რომ მაგალითად ახადგაზხედუი განყოფილებას აქვს 1,000 რაჰი და ეს ცოტაა ახადგაზხედუი პოლიტიკისთვის. ჰეადუჰად ახადგაზხედუი პოლიტიკის ბიუჯეტი და ფინანსები ასე აჰ ითვლება იმიტომ, რომ მაგალითად სპოჰტის სკოლები, სახედოვნებო სკოლები, მოსწავვე ახადგაზხედების სახდი, ეს ახადგაზხედუი პოლიტიკის ფაჰგლებში დახაჰჟუდი ფუდია. იგივე ჟანდაცვის მიმაჰთუდებით რომ ახადგაზხედებისთვის ჰამე კეთდება, მაგალითად ჟანდაცვის პოგეჰამაში, ესეც ახადგაზხედუი პოლიტიკაში დახაჰჟუდი ფუდია...“ აჰასამთავჰობო სეჟტოჰის წაჰმომადგენელი/ ექსპეჰტი, თბილისი

„ფუდი აჩის ამ სფეჰოში, სახედმწიფო ფუდიც აჩის და კიდევ უფო დიდა საეჰთაშოჰისო ფუდი. იგივე ეეჰოკავშირი, ეეჰოსაბჟო და გეჰო თავისი სააგენგოებით ძალიან დიდ ფუდს ღებენ ახადგაზხედუი საქმიანობაში ყოვედწიუჰად... ფუდი აჩის, ცოდნა აჰ აჩის; პოლიტიკუი ნება აჰ იყო და ახდა თითქოს ჩნდება.. ზოგადად, აჰ ვაჰთ მდიდარი ჟვეყანა და ფუდის პოლობემა იქნება, მაგამ იმ გეგებით, ვიდაცამ რომ თქვას, აი, ფუდი აჰ გვაქვს და მაგიტომ ვეჰ ვაკეთებთ, ეგ აჰასწოჰი შეფასებაა.“ ცენგჰადუი ჰედისუფუდების წაჰმომადგენელი, თბილისი

კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით შეიძლება დავასკვნათ, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები არ იყენებენ კვლევას, როგორც მექანიზმს ახალგაზრდების საჭიროებების იდენტიფიცირებისთვის. სამოქმედო გეგმების შედგენისას ისინი ძველი გამოცდილებით და/ან გადანყვეტილების მიმღები კონკრეტული პირების პირადი გემოვნებით ხელმძღვანელობენ. აქტივობებს ძირითადად თვითმიზნური ხასიათი აქვს და მათი უმრავლესობა არ უწყობს ხელს იმ კომპეტენციების განვითარებას, რომელთაც მთელი სიცოცხლის მანძილზე სწავლების პრინციპი მოიაზრებს.

მიუხედავად კვლევების ჩატარების პრაქტიკის თითქმის არარსებობისა, ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა შეფასებით, ახალგაზრდების მთავარი პრობლემა უმუშევრობა და გასართობი სივრცეების არარსე-

ბობაა. მათ თითქმის არ გაუმახვილებიათ ყურადღება ალტერნატიული სივრცეების სიმწირეზე, რომელთა გამოყენებაც არაფორმალური განათლებისთვისაა შესაძლებელი, რაც კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებმა აღნიშნეს. სწორედ ეს უკანასკნელი უსვამენ ხაზს კვლევას, როგორც ეფექტიან მექანიზმს ახალგაზრდების საჭიროებების დასადგენად და მის შედეგებზე დაფუძნებით სამოქმედო გეგმების შედგენის მნიშვნელობას.

ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენლები ბევრ სხვადასხვა საკითხზე საუბრისას უსვამენ ხაზს მათ ხელთ არსებული ფინანსური რესურსების სიმწირეს. თუმცა, ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლების შეფასებით, ახალგაზრდულ სფეროში როგორც სახელმწიფო, ასევე საერთაშორისო ფინანსური რესურსი საკმარისადაა მობილიზებული, მაგრამ სერიოზული პრობლემაა სოციალური კაპიტალი და ახალგაზრდობის პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი კადრების კომპეტენცია.

5.3 დისკუსია

როგორც კვლევის შედეგებმა უჩვენა, თავად ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტის შინაარსთან დაკავშირებით კითხვის ნიშნები არც სამთავრობო და არც არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებს არ აქვთ. ძირითადი კითხვები თავად პოლიტიკის იმპლემენტაციას ეხება. ამ კონტექსტში კვლევამ ადამიანური კაპიტალის, სამოქალაქო საზოგადოებისა და დეცენტრალიზაციის კუთხით გამოავლინა გამოწვევები.

როგორც წინა თავებშიც აღინიშნა, ადამიანური კაპიტალის კუთხით ადგილობრივ თვითმმართველობას გარკვეული ტიპის პრობლემები გააჩნია. იმ კადრების უმრავლესობა, რომლებიც ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციაზეა პასუხისმგებელი, ხშირად თავადაც არ ფლობს შესაბამის ცოდნასა და უნარებს. ამასთან, საკმაოდ ხშირად, ახალგაზრდულ სამსახურებში არაახალგაზრდა კადრებია მობილიზებული, რაც ასევე ახდენს გავლენას ახალგაზრდების რეალური საჭიროებების შესახებ არასათანადო აღქმაზე. სწორედ ეს არის ერთ-ერთი ახსნა იმისა, რომ მუნიციპალიტეტები წლიდან წლამდე იმეორებენ კონკრეტულ აქტივობებს, რომლებიც მდგრად განვითარებაზე ორიენტირებული არ არის. შესაბამისად, ადამიანური რესურსის გაძლიერება აუცილებელ პრიორიტეტად სახელდება. აქ საგულისხმოა, რომ აღნიშნული ეხება როგორც ადგილობრივ თვითმმართველობებში დასაქმებულ ახალგაზრდობის

საკითხებზე პასუხისმგებელ პირებს, ასევე, ზოგადად, სამოქალაქო საზოგადოებასაც. როგორც კვლევის რესპონდენტები აღნიშნავენ, სამოქალაქო საზოგადოება, მართალია, საქართველოში მხოლოდ არასამთავრობო სექტორთანაა ასოცირებული, მაგრამ თუ სამოქალაქო საზოგადოებას შევხედავთ ფართო პერსპექტივიდან, მნიშვნელოვანია სკოლის, უნივერსიტეტის, აქტიური მოქალაქეების გაძლიერება და მათი ცნობიერების ამაღლება ახალგაზრდული პოლიტიკის არსის შესახებ.

აღნიშნული დაკავშირებულია სამოქალაქო საზოგადოების კონტექსტში არსებულ მეორე მნიშვნელოვან გამონკვევასთან, რომელიც ახალგაზრდული პოლიტიკის ეფექტიან განხორციელებას ხელს უშლის. სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერება, მათ შორის, ახალგაზრდების გააქტიურებასა და მათი მონაწილეობის დონის გაზრდას გულისხმობს. აღნიშნულის მიღწევის მთავარ მექანიზმად კვლევის რესპონდენტები არაფორმალური განათლების კომპონენტის გაძლიერებას მოიაზრებენ. ერთ-ერთი იდეის თანახმად, შესაძლებელია ფიქრი ე.წ. ახალგაზრდული სახლების შექმნაზე არა მხოლოდ მუნიციპალურ ცენტრებში, არამედ სოფლებშიც, სადაც შესაბამისი კომპეტენციის მქონე ახალგაზრდული მუშაკები იმუშავებენ. სწორედ მათ უნდა უზრუნველყონ ახალგაზრდების დანტერესება, გააქტიურება, სხვადასხვა აქტივობაში ჩართვა და გაძლიერება. შესაბამისად, პირველ რიგში, დღის წესრიგში ადამიანური რესურსის გაძლიერება დგას. აქ საგულისხმოა შემდეგი: ერთია, ადამიანური კაპიტალის გაძლიერება ადგილობრივ თვითმმართველობებში, ანუ იმ საჯარო მოხელეების, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე. მეორეა, თავად ახალგაზრდული მუშაკების ინსტიტუტის შექმნა-გაძლიერება. ანუ, ახალგაზრდული სფეროს ველში იმ ადამიანების შემოყვანა, რომლებიც შეძლებენ არაფორმალური განათლების მიწოდებას და, შესაბამისად, ახალგაზრდული საქმიანობის განხორციელებას.

როგორც აღმოჩნდა, ახალგაზრდობის სააგენტოს ახალგაზრდული მუშაკების სერტიფიცირების საკითხზე მუშაობა დაწყებული აქვს. მიუხედავად იმისა, რომ არსებობენ ცალკეული ადამიანები, რომლებმაც იციან ახალგაზრდული საქმიანობის კომპეტენციები, შეუძლიათ ამ უკანასკნელთა გადაცემა და რომლებიც ძირითადად არასამთავრობო სექტორს წარმოადგენენ, მათი ფორმალური აღიარება არ ხდება. შესაბამისად, ახალგაზრდული მუშაკის ინსტიტუციონალიზაცია და სერტიფიცირების პროგრამის შექმნა და, შემდეგ უკვე, მისი პროფესიად აღიარება სააგენტოს დღის წესრიგითაა განსაზღვრული. პროფესიად ახალგაზრდული მუშაკის აღიარება გულისხმობს სხვადასხვა ტიპის მუშაკის არსებობას. კერძოდ, საბაზისო მუშაკი, რომელსაც ნებისმიერ ჯგუფთან შეუძლია მუშაობა; პრობლემურ ახალგაზრდებთან მუშაობის კომპეტენციის მქონე მუშაკი; სკოლის ახალგაზრდული მუშაკი; და ე.წ. მობილური ახალგაზრდული მუშაკი, რომელიც თავად ეძებს ახალგაზრდებს. სააგენტოს დღის წესრიგით ასევე განსაზღვრულია ჰობი-განათლების სტრატეგიაზე მუშაობა და მისი აღი-

არება, რაც სხვადასხვა სახელოვნებო წრეებზე ბავშვებისთვის განათლების არაფორმალური განათლების მეთოდოლოგიით გადაცემას გულისხმობს.

„აღბათ, პიხვედ ეტაპზე სააგენტოს მიეჩ იქნება აღიახებული [ახადგაზხედი მუშაკი]. ეს სეჩტიფიკაციც სააგენტოს მიეჩ იქნება გაცემული და იმ ადამიანს ექნება დოკუმენტი, ხომ ახის სეჩტიფიციხებული ახადგაზხედი მუშაკი, ყვედაზე კომპეტენტუხი ახაფოხმადუხ განათდებაში. შემდეგი ეტაპი ახის ახადგაზხედა მუშაკის პხოფესიად აღიახება... და კიდეუ ჰობი-განათების აღიახება. აქაც ახადგაზხედათან უნდა იმუშაოს სეჩტიფიციხებუდმა პხოფესიონადმა. მათემატიკის მასწავლებელს ხალაც ხომ უნდა ქონდეს დამთავხებული ან კდასის დამიხეებელს? ისე, უბხადოდ, ვინმეს ხომ ახ მოიყვან სკოდაში? იგივე ახის ზუსტად აქაც, უბხადოდ ახაფოხმადუხ განათდებაში. ის მუსიკის მასწავლებელი, ამავე დხოს, ახის სეჩტიფიციხებული ახადგაზხედი მუშაკიც. სხვაგვახად მას ახ ექნება უფდება, მუსიკა ასწავლოს.“ ცენტხადუხი ხედისუფების წახმომადგენელი, თბილისი

სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერების კონტექსტში პოზიტიურადაა განხილული არასამთავრობო სექტორთან შესაძლო თანამშრომლობის პერსპექტივა. კვლევის მონაწილე როგორც სამთავრობო, ასევე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციის კონტექსტში ამ ორი სექტორის თანამშრომლობა განსაკუთრებით წარმატებული შეიძლება იყოს. აქ გასათვალისწინებელი ფაქტორია არასამთავრობო სექტორში აკუმულირებული ცოდნა და კომპეტენციები, რომელთა გადაცემა მათ შეუძლიათ ახალგაზრდებისთვის, როგორც სერვისის მიმწოდებლებს. მეორე ფაქტორი კი, არასამთავრობო სექტორის მეტი მოქნილობაა. იმის გამო, რომ სახელმწიფო შესყიდვების კანონი გარკვეულწილად ზღუდავს სახელმწიფო ორგანიზაციებს, არასამთავრობო სექტორს აქვს მეტი შესაძლებლობა, გახდეს სერვისის მიმწოდებელი და აქტიურად ითანამშრომლოს საჯარო სექტორთან. რაც შეეხება კერძო სექტორთან თანამშრომლობას, როგორც აღმოჩნდა, ამ მიმართულებით ფიქრი დაინტერესებულ მხარეებს აქტიურად არც დაუწყიათ, თუმცა, ფიქრობენ, რომ შესაძლებელია კერძო სექტორთან თანამშრომლობას საინტერესო პერსპექტივა ჰქონდეს.

„მუნიციპალიტეტს ხოგოი შეუძლია დახმარება და სად შეგვიძლია გავიღეთ, ეს ახის სეჰვისების განვითარება. ახასამთავრობო ორგანიზაციებს შეუძლიათ, რომ სეჰვის-პროვაიდერები გახდნენ, ხალაც ორგანიზაციები ახის ანალიტიკური, ხალაც ორგანიზაციები კვლევითი და ა.შ., და ახის ორგანიზაციები, რომლებიც უბაროდ სეჰვისის მიწოდებაზე ახიან ორიენტირებული. ანუ, ახ ახსებობს ინტეგრესთა კონფიდეტი, შესაბამისად, მთავრობასა და ახასამთავრობო ორგანიზაციებს შოხის შესაძროა ახსებობდეს ძალიან კახგი კოდაბოხაცია, რომლითაც ხეაღუხად თემიც ვითარდება და უფხო დიდი ეფექტი გაქვს, თან ნაკლები უჯდება ხელისუფებასაც ამ სეჰვისების მიწოდება.“ ახასამთავრობო სექტოხის წაქმომადგენელი, თბილისი

„ახადგაბრებმა, სეჰვიდის შემთხვევაში, უნდა მიიღონ ახაფორმადუხი განათდება და ეს შეიძლება ხალაცნაიხად შევსებული იყოს სახედმწიფო პროგნამებით, მაგჩამ უმეგესად, მე ასე მგონია და ასე მჯეხა, რომ ეს უნდა იყოს გახე წყაქოებიდან. ანუ, სახედმწიფომ ახ უნდა გააკეთოს ეს პიხდაპიხ, ეს უნდა გააკეთოს სამოქადაქო საზოგადოებამ.“ ცენტრადუხი ხელისუფების წაქმომადგენელი, თბილისი

„სხვათაშოხის, საინტეგრესთა [კეხდო სექტოხითან თანამშოქმდობა]. ამაზე ასე ცადკე ჩვენ ახ გვიმსჯეღია... აქამდე ეს კუდგუხა ახ ყოფიღა, ხო? კეხდო სექტოხი, ხოგოიხ წესი სოციადუხი პასუხისმგებდობის ფაქტებში ასეთი ტიპის საქმიანობით ახ კავდება. უფხო ხალაც სხვა ტიპის ღონისძიებებით ინტეგრესდებიან და თუ მათ ინტეგრესს და ცნობადობას გავხდით, მათ ჩაქთუდობას ხალაცნაიხად ხელს შევეწყობთ, მე მგონი, კახგი იქნება.“ ცენტრადუხი ხელისუფების წაქმომადგენელი, თბილისი

დეცენტრალიზებასთან დაკავშირებით კვლევამ გამოავლინა, რომ მართალია, ადგილობრივი თვითმმართველობები თავად იღებენ გადაწყვეტილებას, რა აქტივობები განახორციელონ ახალგაზრდული პოლიტიკის კონტექსტში, მაგრამ აუცილებელია, პოლიტიკის იმპლემენტაციის ინსტრუმენტები, სტრატეგია განისაზღვროს თითოეული რეგიონისთვის. მეტიც, სასურველია სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა დამოუკიდებლად თითოეული მუნიციპალიტეტისთვის განისაზღვროს მისი თავისებურებების გათვალისწინებით. დეცენტრალიზაციაში კვლევის რესპონდენტები სწორედ კონკრეტულ რეგიონზე/მუნიციპალიტეტზე მორგებული დოკუმენტების არსებობას მოიარბებენ.

„ეხოვნოდ დონებუ უნდა ახსებობდეს ეხთი პოდიტიკის დოკუმენტი, ჰომდის შექმნაში აუცილებდად მონაწილეობა უნდა მიიღოს მუნიციპალუხმა და ხეგიონუდმა წახმომადგენლობამ. შემდგომ უკვე, ცადკუდმა მუნიციპალიტეტმა მუნიციპალიტეტზე მოხგებუდი სტრატეგიის განვითაჰების გეგმა უნდა დაწეხონ.“ ახასამთავხოობო სექტოხის წახმომადგენედი, იმეხეთის ხეგიონი

„ყვედასთვის მოსახგებ დოკუმენტს ეხოვნოდ დონებუ ვეხაფხით ვეი დაწეი. იქ ჰომ დაწეიო ჯანსალი ცხოვხების პიოპაგანდა, თუკი ბალდათს სხვა ხესუხის აქვს, იმ ხესუხის მიხედვით დაიწყებს გამოყენებას იმიგომ, ჰომ ბალდათმა ჰაც აი უნდა ჩაწეიოს ჯანსალი ცხოვხების პიოპაგანდა ცუხვით, ვეხაფხით ვეი შეძლებს იმიგომ, ჰომ მას აი აქვს ფიზიკუჰად საცუჰაო აუზი.“ ახასამთავხოობო სექტოხის წახმომადგენედი, იმეხეთის ხეგიონი

იმისათვის, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკით განსაზღვრული სტრატეგიული მიმართულებებით მუშაობამ რეალური შედეგი მოიტანოს, კვლევის რესპონდენტები კრიტიკულად მნიშვნელოვნად მიიჩნევენ ახალგაზრდების საჭიროებების გათვალისწინებით შემუშავებული სამოქმედო გეგმების არსებობას მუნიციპალურ დონეზე, რომლებიც კონკრეტული მიზნების მიღწევაზე იქნება ორიენტირებული. აღნიშნული მიმართულებით მუშაობა კი, პირველ რიგში, ახალგაზრდული საჭიროებების იდენტიფიცირებით უნდა დაიწყოს. კვლევის რესპონდენტები ამ მიმართულებით რამდენიმე გამოწვევას გამოყოფენ: ერთი გამოწვევა თავად ახალგაზრდების მიერ ახალგაზრდული პრობლემების არსის შესახებ გაცნობიერების დაბალ დონეს გულისხმობს. როგორც ძირითად ინფორმანტთა კვლევის მონაწილეები აფასებენ, ახალგაზრდების პრობლემაა არა უბრალოდ ის, რომ მათ არ იციან როგორ და ვის უნდა აცნობონ საკუთარი საჭიროებების შესახებ, როგორ ჩაერთონ გადანყვეტილების მიღების პროცესში და იყვნენ აქტიური მოქალაქეები, არამედ ისიც, რომ მათ უჭირთ კონკრეტულად ახალგაზრდული საჭიროებების იდენტიფიცირება. ხშირად, მათ მიერ ახალგაზრდობის მთავარ პრობლემებად ინფრასტრუქტურული პრობლემები სახელდება, რაც ახალგაზრდებთან ჩატარებულმა ფოკუსურმა დისკუსიებმაც დაადასტურა.

„ახადგაზიხდებს ეკითხებიან, ზა გსუთ, ზა გჭიხდებათ და მათ ახ გააჩნიათ პასუხი... კინოთეატრი მინდა, ამბობს ახადგაზიხდა, უფასო კინოთეატრი. კინოთეატრი ქუთაისში ახსებობს, ზა თქმა უნდა, ის ფასიანია, მაგჰამ მეჩიის კომპეტენციაში ნამდვიდად ახ შედის გააკეთოს კინოთეატრი, თან უფასო... მაგჰამ თუ ახადგაზიხდებთან სწოხად იმუშავებ, თუ მათ აუხსნი, მაშინ ისინი წაჩომშობენ ძადიან ადევკატუხ, ძადიან კაჩგ ინიციატივებს.“ ახასამთავრობო ოჩგანიზაციის წაჩომმადგენელი, იმეჩეთის ზეგიონი

„სხვადასხვა მუნიციპალიტეტიდან ჩამოვიყვანეთ ახადგაზიხდები, შევხვდით და ვეკითხებოდით, ზა პიობდემები აქვთ. ძიხითადად ბავშვები ახსენებდნენ ინფხასტრუქტუხუდ პიობდემებს, ჰომ გზის პიობდემაა, შუქნიშანი აჩის გადამწვაჩი...“ ზეგიონული მთავრობის წაჩომმადგენელი, იმეჩეთის ზეგიონი

საჭიროებებთან დაკავშირებით გამოვლენილი მეორე გამოწვევა ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ საკუთარი პროგრამების რეალური საჭიროებების ცოდნის არარსებობის პირობებში შედგენას უკავშირდება. როგორც წინა თავებშიც აღინიშნა, მუნიციპალიტეტები რეალურად სუბიექტური შეხედულებებიდან გამომდინარე ადგენენ სამოქმედო გეგმას. არ არსებობს მექანიზმი, რომელიც თითოეულ მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ახალგაზრდების რეალურ საჭიროებებს დაადგენს და შემდეგ უკვე ამაზე აენყობა სამოქმედო გეგმა. ასეთ მექანიზმად რესპონდენტები კვლევებს მიიჩნევენ. გარდა იმისა, რომ აღნიშნული ადგილობრივ თვითმმართველობას დაეხმარება რეალური საჭიროებების იდენტიფიცირებაში, ეს ასევე მნიშვნელოვანი მასალა იქნება არასამთავრობო ორგანიზაციებისთვისაც. ერთ-ერთი არგუმენტის თანახმად, უკვე არსებულ ინფორმაციაზე დაფუძნებით, არასამთავრობო სექტორიც შეძლებს პროექტების დაგეგმვა-განხორციელებას, რომელიც ასევე რეალური პრობლემების გადაჭრაზე იქნება ორიენტირებული.

„კახგი იქნება ცენტრალური ხელისუფლებიდან დავალება თვითმმართველობებისთვის, ჩაატარონ ახადგაზრდების კვლევა მუნიციპალიტეტებში, რომ ვიცოდეთ საჭიროებები. ქუთაისსა და სამგხელიაში ნამდვირად სხვადასხვა საჭიროებები აქვთ ახადგაზრდებს... ეს კვლევები მხოლოდ მუნიციპალიტეტისთვის ახი იქნება მნიშვნელოვანი... ჰეაღური კვლევა იქნება ჰეაღური საჭიროებების შესახებ და ახასამთავირობო ორგანიზაციებსაც და თვითმმართველობებსაც ეცოდინებათ, ჰა გააკეთონ.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წაჰმომადგენელი, იმეჰეთის ჰეგიონი

„ის, რომ მაჰგო ბანაკები გააკეთო და ბანაკი ვეჰცეჰთ კომპეტენციებზე ვეჰ გადიოდეს, ᰄმედიც ახადგაზრდას სჭიღება გაძღიეღებისთვის, ეს აჰის ცყუიღად წყაღში გადაყიღი ფუღი.“ ახასამთავირობო ᰄრგანიზაციის წაჰმომადგენელი, იმეჰეთის ჰეგიონი

„ჰობღემაა, სამწუხაიოდ, თვითონ ახადგაზრდების ნაკღები დაინგეჰესება აღნიშნუღი სახის ჰიოეღებით და ამავღიოუღად, გამოცღიღების აჰქონა ახადგაზრდუღი გიპის ღონისღიების ᰄრგანიზების იმიტომ, რომ კონცეჰტი დააოჰგანიზო, ჩამოიყვანო ვიღაც და ამღეჰო... გასავებია, ეს აჰის ჰაღაც ეჰთი კონკეღტუღი ღონისღიება, მაგჰამ ეს აჰ აჰის გჰძღვადიან ჰეჰსპეღტივაში განხიღუღი.“ ჰევიონუღი მთავირობის წაჰმომადგენელი, იმეჰეთის ჰეგიონი

ძირითად ინფორმანტთა კვლევამ ახალგაზრდული პოლიტიკის ეფექტიანი განხორციელების პერსპექტივებთან დაკავშირებით პოზიტიური განწყობები გამოავლინა. როგორც აღმოჩნდა, ამგვარი განწყობის ერთ-ერთი განმაპირობებელი ახალგაზრდობის სააგენტოს შექმნაა, რომელიც პასუხისმგებელია ამ მიმართულების განვითარებაზე. რესპონდენტთა შეფასებით, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამინისტროს გაუქმებისა და ახალგაზრდობის საკითხების განათლების სამინისტროს ქვეშ გაერთიანების შემდეგ იყო გარკვეული ჩავარდნა ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების თვალსაზრისით. მიუხედავად იმისა, რომ თითქმის იმავე კადრებით დაკომპლექტებული დეპარტამენტი კურირებდა საკითხებს, რესპონდენტთა შეფასებით, არასაკმარისი იყო კოორდინირება და უშუალოდ ახალგაზრდობის საკითხების პრიორიტეტულობის აღიარება. ამიტომაც გაჩნდა ახალი სააგენტოს შექმნის აუცილებლობა, რომელიც პრემიერ-მინისტრს ექვემდებარება და უკვე შეძლებს შესაბამისი თემების კოორდინირებას. მთავარი არგუმენტის თანახმად, ახალგაზრდული პოლიტიკა მულტიეფქტორულია და მხოლოდ განათლების სექტორით მისი შემოსაზღვრა არარელევანტურია. სწორედ ამიტომ, სხვადასხვა სექტორთან, სფეროსთან უკვე კოორდინირებისთვის დამოუკიდებელი სააგენტოს შექმნა ცალსახად დადებითადაა შეფასებული.

„გაჩნდა საჭიროება, რომ ახადგაზხედუი პოლიტიკა ყოფიდიყო უკეთესად კოოხდინიხებუდი, ვიდეუ მანამდე იყო და გამოსავადი დინტეხეხებუდმა პიხებმა დავინახეთ იმაში, რომ ცადკე სააგენტო შექმნიდიყო, ხომელიც უშუადღე პეხმიეხ- მინისტხს დეექვემდებახებოდა. ამით მეგი დევიტიმაცია ექნებოდა და მეგი ძადა ექნებოდა იმისათვის, რომ უკეთესი კოოხდინიხება მოეხდინა ახადგაზხედუი პოლიტიკის შემუშავებისა და განხოხციეების პოცესების.“ ცენტხადუიხი ხედისუფების წახმომადგენელი, თბილისი

სახელმწიფო ამ ეტაპზე მუშაობს ახალგაზრდული პოლიტიკის სახელმწიფო კონცეფციაზე, რომელიც პარლამენტმა უნდა დაამტკიცოს. აღნიშნულ კონცეფციაზე დაყრდნობით კი, ახალგაზრდობის სააგენტო შეიმუშავებს სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებს. კონცეფციაზე მუშაობა და სააგენტოს არსებობა მით უფრო მნიშვნელოვნად შეიძლება შეფასდეს იმის გათვალისწინებით, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკა და ახალგაზრდული საკითხები, როგორც კვლევის რესპონდენტებმა აღნიშნეს, თითქოს ნაკლებად სერიოზულადაა აღქმული. მეტიც, ერთ-ერთი მოსაზრებით, შესაბამის სამსახურებში ხშირად დასაქმებულები არიან არა კომპეტენციების, არამედ პოლიტიკური ფაქტორების გამო. ამ უკანასკნელში, რესპონდენტები გულისხმობდნენ თვითმმართველობებში როგორც ძველი, ასევე ახალი პოლიტიკური აქტივის დასაქმების მანკიერი ტრადიციის გავრძელებას.

„ძიხითადად ახადგაზხედობის საკითხებს უყუხებენ [ადგილობივი თვითმმართველობები] ცოტა ზეხედედ. აი, სამსახუიდან გასაშვები ხადხი რომ ახის, წინა მეხის დხოს რომ მუშაობდნენ, დახვდნენ და ვეხ გაუშვეს სამსახუიდან, ასეთი ხადხის თავშესაფხადაა ქცეული ახადგაზხედობის სამსახუიები.“ ადგილობივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ხევიონი

„ახის ასეთი პიხობდმა [ახასეხიოზუი დიდგომა ახადგაზხედუი საკითხებისადმი]... უფო მეგი ძადა უნდა ქონდეს ახადგაზხედუი პოლიტიკას და მეგი აღქმადობა. პიხვედ ხიგში, საჯახო მოსამსახუიეებს უნდა ესმოდეთ ახადგაზხედუი პოლიტიკის მუშაობა. მალადი თანამდებობის პოლიტიკუი პიხებს უნდა ესმოდეთ ამის მნიშვნელობა და ეს უნდა იყოს ქვეყანაში პიიოხიგეტი. თუ ეს პიიოხიგეტიად ახ გამოიკვეთა და ხესუხსები ახ გამოიყო შესაბამისი, ისე, ხა თქმა უნდა, გაუმჯობესება ახ იქნება და დავიჩებით ისე იმ დონეზე.“ ცენტხადუიხი ხედისუფების წახმომადგენელი, თბილისი

მართალია, პოლიტიკური გავლენებისგან ახალგაზრდობის სფეროს სრულად დაცლას რესპონდენტები არარეალისტურად მიიჩნევენ, თუმცა არაფორმალური განათლების გზით ახალგაზრდების გაძლიერება ამგვარი გავლენების პრევენციის საუკეთესო მექანიზმადაა მიჩნეული. კვლევის რესპონდენტთა შეფასებით, სწორედ შედეგზე ორიენტირებულმა ახალგაზრდულმა საქმიანობამ უნდა უზრუნველყოს მუნიციპალიტეტებში ახალგაზრდების თვითორგანიზება და გაერთიანება განსხვავებული ინტერესების გარშემო. სხვადასხვა ჯგუფში თემატურად გაერთიანებული აქტიური ახალგაზრდები, რომლებიც ჩართულები იქნებიან მათთვის საინტერესო თემების ადვოკატირებაში, მთელ პროცესში, გადაწყვეტილების მიღებიდან მის აღსრულებამდე, მობრუნებულნი არიან პოლიტიკურ აქტივად მათი განხილვისგან თავის არიდების ერთ-ერთ საუკეთესო გზად.

კვლევის შედეგების თანახმად, ახალგაზრდული პოლიტიკის ეფექტიანი იმპლემენტაციისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვნად იდენტიფიცირდა ასევე პოლიტიკური ნების არსებობა. როგორც უკვე აღინიშნა, ახალგაზრდობის სააგენტოს შექმნით, ასევე ახალგაზრდული პოლიტიკის სახელმწიფო კონცეფციაზე მუშაობის დაწყებით პოლიტიკური ნების არსებობა დასტურდება. თუმცა, ეს არ არის საკმარისი და რესპონდენტები ამასთან ერთად უმნიშვნელოვანესად მიიჩნევენ მეშვიდრეობითობის პრინციპის დაცვას. რადგან ახალგაზრდულ სფეროში ჩადებული რესურსი ეფექტს გრძელვადიან პერსპექტივაში იძლევა და შედეგები დღესვე არ შეიძლება იყოს თვალსაჩინო, რესპონდენტთა აზრით, აუცილებელია ახალგაზრდული პოლიტიკა, მიდგომა ახალგაზრდული სფეროსადმი არ იცვლებოდეს პოლიტიკური რეალობის ცვლილების კვალდაკვალ. მეტიც, კრიტიკულად მნიშვნელოვნადაა მიჩნეული ახალგაზრდული სფეროს ვინროპარტიული ინტერესებიდან გამიჯვნა და იმ მანკიერ პრაქტიკაზე უარის თქმა, რომლის თანახმადაც პრიორიტეტების განსაზღვრა კონკრეტული სუბიექტების პირადი, მათ შორის, პოლიტიკური შეხედულებებისამებრ ხდება. კვლევის რესპონდენტთა შეფასებით, რეალური ახალგაზრდული ეკოსისტემის შესაქმნელად ამ ეტაპისთვის პირველი ნაბიჯები გადადგმულია და აუცილებელია განვითარების არსებული ხაზი გაგრძელდეს, მიუხედავად იმისა, თუ როგორ შეიცვლება ქვეყანაში პოლიტიკური რეალობა. კონცეფციაზე დაყრდნობით შემუშავებული სტრატეგიის განხორციელება ეტაპობრივად უნდა მოხდეს, დაინტერესებულ მხარეებს კი გააზრებული უნდა ჰქონდეთ, რომ ამ პროცესში ნებისმიერი წყვეტა ახალგაზრდულ სფეროზე მხოლოდ ნეგატიურად აისახება.

„აჲ გვაქვს სტრატეგიული დოკუმენტი შექმნილი, რომლითაც ახადგაზხდული პოლიტიკა იქნება განსაზღვრული. მაგალითად, მე წავედი დროებით დეკლარაციულ შევებულებაში, ვინც დახრა, მას ახანაიი დოკუმენტი აჲ ავადებულებს, რომ იგივე ჩემი გზა გააგხდელს, ხასაც მე ვთვლიდი პიროიიგეგად... ამიგომა საჭირო განვითაიების ხაზის გაგხდება, ხაც კვევაზე დაფუძნებით განსაზღვრულ საჭიროებებს მოეხება და აჲ იქნება ვილაცის პოლიტიკუი გემოვნებაზე და ახრევაზე დამოკიებული.“
ადგილობრივი თვითმმართველობის წაჲმომადგენელი, იმეხეთის ხეგიონი

„მე ვფიქრობ, საჯაო სამსახური, ზოგად, თუ გამიჯნავს პაიტიას და ახადგაზხდულ საქმიანობას ეხთმანეთისგან, კაიგი იქნება იმიგომ, რომ მეიის ბიუჯეტი ეკუთვნის ყველას, პოლიტიკუი მწაშის, ხედიგიუი მწაშის და ა.შ. მიუხედავად.“
ადგილობრივი თვითმმართველობის წაჲმომადგენელი, იმეხეთის ხეგიონი

„მთავაიია, ბოლომდე დაიჩეს პოლიტიკუი ნება იმიგომ, რომ ხალაც შუაში რომ გაწყდეს, თუნდაც ახრევენებამდე ან მის შემდეგ, მეხე ამის „ამოქოქვა“ ძალიან ძნელია... ბოლო ჲამდენიმე წელი ახადგაზხდულ სფეროზე მომუშავე ახასამთავრობო ოგანიზაციებს, ექსპეიტებს ხელი ქონდათ ჩაქნული... მათი შემდეგ კიდე ეთხედ თავიდან შემობიუნება ძალიან ძვიი დაჯდება ყვედანიიი გაგებით, ჲოგოიყ დროის, ისე ფუდის თვადსაზიისით.“
ცენტრალური ხელისუფლების წაჲმომადგენელი, თბილისი

პოლიტიკის ეფექტიანი იმპლემენტაციისთვის მნიშვნელოვანია ადგილობრივი და ცენტრალური ხელისუფლების კოორდინირების საკითხი. როგორც კვლევის შედეგები უჩვენებს, ადგილობრივი თვითმმართველობებისა და ცენტრალური ხელისუფლების, ასევე, მერიისა და საკრებულოს თანამშრომლობა სიმბოლურ ხასიათს ატარებს. როგორც აღმოჩნდა, ცენტრალური ხელისუფლების შემთხვევაში ძირითადად გაიცემა დირექტივები გარკვეული აქტივობების დაგეგმვის თაობაზე და მოთხოვნას განსახორციელებელი/განხორციელებული აქტივობების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებაზე. აღნიშნულს ადგილობრივი თვითმმართველობები ასრულებენ, თუმცა, ზოგიერთი მათგანის შეფასებით, სასურველია ცენტრალურ ხელისუფლებასთან მეტი კომუნიკაცია და მათ მიერ როგორც არსებული რეალობის შეფასება, ასევე სამომავლო გეგმებზე ერთობლივი მუშაობა. რაც შეეხება საკრებულოსთან მერიის თანამშრომლობას, აღნიშნული ძირითადად ბიუჯეტის განხილვით, დამტკიცებითა და წლის ბოლოს მერიის საქმიანობის ანგარიშის მოსმენით შემოიფარგლება. თუმცა, რესპონდენტთა მოსაზრებით, საკრებულოს უფლებამოსილების გაზრდა და ახალგაზრდულ საკითხებში მეტი ჩართულობა არც არის საჭირო. ერთ-ერთი არგუმენტის თანახმად, ბიუჯეტის დამტკიცება-არდამტკიცება „პოლიტიკური საკითხია“, შესაბამისად, საკრებულოსთვის მეტი უფლებამოსილების მინიჭების აუცილებლობა დღის წესრიგში არ უნდა დადგეს.

„ცენტრალური ხელისუფლებიდან მოსული აბსოლუტუტუხად ყველა ღონისძიება ჩატახებულა.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ჰეგიონი

„ჩვენ ღონისძიებებს სურ ვაგზავნით ხოდმე [სამინისტროში], ხას ვგეგმავთ, ხა შედეგები მივიღეთ და ა.შ. მაგხამ იქიდან ახასოდეს მოღის ხაიმე: მოეწონათ ან ახ მოეწონათ, უკეთესს ელოდნენ თუ ახ ელოდნენ, ახაფეხი ვიცით... მიუხედავად იმისა, ხომ მე შეიძლება ვთვლიდე, ხომ ყვედაფეხი კახგად გამომივიდა, იქნებ უკეთესი ხამეც გვიჩირონ ან თუნდაც სტატეგიული გეგმის ჩამოყადიბებაში დაგვეხმარონ და შემდეგ უკვე ჩვენ ვიმუშავებთ ამ მიმართულებით...“
ადგილობრივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ჰეგიონი

„სიმახთდე გითხხათ, საკხებუდოს წევხებს ახც აქვთ ბევხი უფებადმოსილება იმის, ხომ ჩაეხიონ ჩვენს საქმიანობაში. ეხთადეხთი ეგ ახის, ხომ საკხებუდო და მეხია ძმობიდეება ბიუჯეტის შედეგენის დხოს და ხოცა ხლაც ცვიდეება ხდება ბიუჯეტში; ასევე წდის ბოდოს ანგახიშს ისმენენ და შეიძლება გააკეთონ შეფასება. ეს შეფასება კახგი იქნება თუ ცუდი იქნება, ჩვენს საქმიანობაზე დიდად გავდენას ვეხ ახდენს და ვეხც მოახდენს.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წახმომადგენელი, იმეხეთის ჰეგიონი

დეცენტრალიზაციის მნიშვნელობისა და მუნიციპალიტეტების როლის გააქტიურების აღიარების მიუხედავად, როგორც უკვე აღინიშნა, კვლევის რესპონდენტები აუცილებლად მიიჩნევენ გარკვეული გზავნილების მიღებას ცენტრალური ხელისუფლებისგან. მართალია, ადგილობრივი საჭიროებების განსაზღვრასა თუ სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში მთავარი როლი სწორედ მუნიციპალიტეტებს უნდა ჰქონდეთ, მაგრამ, მათი აზრით, ცენტრალური ხელისუფლების კონკრეტული გადანყვეტილებები, ადგილობრივი ხელისუფლებისთვის განსახორციელებელ აუცილებლობად უნდა ითვლებოდეს. ერთ-ერთ ასეთ გადანყვეტილებად, ადგილობრივ თვითმმართველობებში ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელი კადრების შერჩევაში, გარკვეული ცვლილებების შეტანა მოიაზრება.

რესპონდენტთა შეფასებით, დეცენტრალიზაცია და ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ პოლიტიკის დამოუკიდებლად განხორციელება აუცილებელია, მაგრამ ამ პროცესში ცენტრალურ ხელისუფლებასთან „ჰორიზონტალური კომუნიკაციაც“ მნიშვნელოვანია. აღნიშნული გულისხმობს არა დირექტივების მიღებას ცენტრალური ხელისუფლებისგან და მათ შესრულებაზე ორიენტირებას, არამედ კოორდინირებულ თანამშრომლობას, რომელიც კონკრეტული, გაზომვადი მიზნების მიღწევაზე იქნება ორიენტირებული. ერთ-ერთი

არგუმენტის თანახმად, ცენტრალური ხელისუფლება უნდა იყოს მხარდამჭერი, ასევე ახორციელებდეს შესრულებული სამუშაოების ხარისხისა და მიზნებთან შესაბამისობის მონიტორინგს, უნდა არსებობდეს საერთო ჩარჩო-დოკუმენტი, რომლითაც ყველა იხელმძღვანელებს, მაგრამ კონკრეტული სამოქმედო გეგმის განხორციელებაზე მთავარი პასუხისმგებელი სწორედ მუნიციპალიტეტი უნდა იყოს.

„სიმახტე გითხიათ, მეუხეხუდება ამის თქმა, ხადგან დეცენგჩადიზაციის მომხე ვახ, მაგჩამ თუკი ზემოდან [ცენგჩადუხი ხედისუფდება] მოხდება ჩახევა და ახდაგაზხედუდ განყოფილებაში ადგილობრივ თვითმმართველობებში იმუშავენბენ ჰეაღუხად ახადგაზხედუბი, ახადგაზხედუდი საკითხების მცოდნეები, ეს იქნება ყვედაზე კახი ჩახევა ცენგჩადუხი ხედისუფდებაის.“ ადგილობრივი თვითმმართველობის წაჩმომადგენედი, იმეხეთის ჰეგიონი

„კომუნიკაცია ცენგჩადუხი და ადგილობრივ ხედისუფდებას შოხის უნდა იყოს აუცილებდად, კოოხდინაცია სხვადასხვა ჰეგიონს შოხის და ჰეგიონში შემდეგ უკვე ჩაიონებს, მუნიციპალიტეტებს შოხის.“ ცენგჩადუხი ხედისუფდებაის წაჩმომადგენედი, თბიდისი

როგორც კვლევის შედეგები უჩვენებს, ახალგაზრდული პოლიტიკის დოკუმენტები ნაკლებად პრობლემატურია, პრობლემები მის განხორციელებას უკავშირდება და აქ ერთ-ერთი მთავარი გამოწვევა კადრების დაბალი პროფესიული კვალიფიკაციაა. კვლევამ ასევე უჩვენა, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელების პროცესში ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მოთამაშედ არასამთავრობო სექტორია მოაზრებული, რომელთა მუნიციპალურ დონეზე გააქტიურება კრიტიკულად მნიშვნელოვანად ჩაითვალა რესპონდენტთა მიერ. არასამთავრობო სექტორის როლი ძირითადად სერვისის მიმწოდებლისა და არაფორმალური განათლების კომპონენტის გაძლიერების როლშია მოაზრებულია. რაც შეეხება ურთიერთობას ცენტრალურ ხელისუფლებასთან, კვლევის მონაწილე ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა შეფასებით, ცენტრალურ ხელისუფლებასთან ურთიერთობა უნდა იყოს არა სიმბოლური, არამედ შინაარსობრივი. კერძოდ, ურთიერთობა უნდა გულისხმობდეს მუნიციპალიტეტების მუშაობის რეალურ, შინაარსობრივ შეფასებას; არსებითი კომენტარების გაზიარებას ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებისთვის და სამოქმედო გეგმების შემუშავებაში მათ მხარდაჭერას.

როგორც ფოკუსური დისკუსიების, ასევე ძირითადი ინფორმანტების კვლევის შედეგები მოწმობს, ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ თბილისსა და იმერეთის რეგიონში ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებას ბევრი გამოწვევა ახლავს თან. ახალგაზრდობის სააგენტოს შექმნა, პოზიტიური მოლოდინის ინვესტაცია რომ სფერო შესაძლებელია მდგრად განვითარებაზე იყოს ორიენტირებული, თუმცა არსებული მდგომარეობით, ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელება ნაკლებად ეფექტიანია. პრობლემაა ის, რომ პოლიტიკის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი ადამიანები არ ფლობენ სფეროსათვის რელევანტურ ცოდნასა და უნარებს; არ არსებობს მექანიზმი, რომელიც დაადგენს ახალგაზრდობის რეალურ საჭიროებებს; აქტივობები სხვადასხვა კომპეტენციის განვითარებაზე ნაკლებადაა ორიენტირებული; სამოქმედო გეგმები კონკრეტული სუბიექტების შეხედულებების მიხედვით იქმნება და გრძელვადიან პერსპექტივაში ახალგაზრდობის გაძლიერებისაკენ ნაკლებადაა მიმართული.

პოლიტიკის იმპლემენტაციის პროცესს უფრო ეფექტიანს გახდის ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში სტრატეგიის შემუშავება თითოეული მუნიციპალიტეტისთვის; მეტიც, სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების შემუშავება დამოუკიდებლად ყველა მუნიციპალიტეტისთვის მათი თავისებურებების გათვალისწინებით.

ადგილობრივ დონეზე ახალგაზრდობისთვის აქტივობების დაგეგმვისას უნდა მოხდეს კვლევების გამოყენება ახალგაზრდობის საჭიროებების იდენტიფიცირებისთვის, ნაცვლად იმისა, რომ ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზე პასუხისმგებელმა პირებმა იხელმძღვანელონ სუბიექტური შეხედულებებით ან წარსული გამოცდილებით.

მნიშვნელოვანია სამოქმედო გეგმაში წარმოდგენილი თითოეული აქტივობისთვის განისაზღვროს მიზანი და ამოცანები, ბიუჯეტი, აქტივობის განხორციელებაზე პასუხისმგებელი დაინტერესებული მხარე და მისი შესაძლო შედეგები.

რამდენადაც გამოწვევად სფეროს ნაკლებად კომპეტენტური კადრებით დაკომპლექტება იდენტიფიცირდა, კრიტიკულად მნიშვნელოვანია განსაკუთრებული ყურადღება მიექცეს ახალგაზრდული პოლიტიკის იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელი საჯარო მოხელეების შესაბამის მომზადებას. კვლევის მონაწილე ცენტრალური ხელისუფლებისა და არასამთავრობო

სექტორის წარმომადგენელთა მიერ, არაფორმალური განათლების კომპონენტის გაძლიერების განსაკუთრებულ მნიშვნელობაზე გამახვილდა ყურადღება. ამ თვალსაზრისით, მნიშვნელოვანი იქნება არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებთან კონკრეტული აქტივობების დაგეგმვაზე, საგანმანათლებლო მოდულების შემუშავებაზე მუშაობის დაწყება და მათი სერვისებით შესაძლო სარგებლობაზე მუნიციპალიტეტების წარმომადგენელთა ინფორმირება.

კვლევის შედეგების თანახმად, იმერეთის ყველა მუნიციპალიტეტში პრობლემაა ისეთი სივრცეების სიმწირე ან სულაც არარსებობა, რომლებსაც ახალგაზრდები გართობასთან ერთად, კომუნიკაციისა და არაფორმალური განათლების მისაღებად გამოიყენებენ. თბილისისთვის მსგავსი სივრცეების სიმწირე პრობლემად არ გამოვლენილა. შესაბამისად, სასურველია რეგიონებში ახალგაზრდული სივრცეების შექმნა, სადაც უზრუნველყოფილი იქნება დისკუსიების მოწყობა ახალგაზრდების მაქსიმალური ჩართულობით. აღნიშნულისთვის კარგი იქნება საინციპივო ჯგუფების მობილიზება, რომლებიც, თავის მხრივ, წაახალისებენ სხვა ახალგაზრდებს ჩაერთონ დისკუსიებში და აითვისონ არაფორმალური სივრცე.

რამდენადაც ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში დაგეგმილი აქტივობები ძირითადად სკოლის ასაკის ახალგაზრდებზეა ორიენტირებული, კრიტიკულად მნიშვნელოვანია აქტივობების დაგეგმვა უფროსი ასაკის ახალგაზრდებისთვისაც. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია მუშაობა არა მხოლოდ სკოლის მოსწავლეებზე, არამედ სხვა ასაკობრივ ჯგუფებზეც. ასევე, მიგრაციასთან დაკავშირებულ გამოწვევებზე საპასუხოდ აუცილებელია დროისა და მეტი რესურსის ინვესტირება 18-29 წლის ასაკობრივ კატეგორიაში.

რამდენადაც იმერეთის რეგიონში აქტივობები ძირითადად მუნიციპალურ ცენტრებში იგეგმება და არ ფარავს სოფლად მცხოვრებ ახალგაზრდებს, მუნიციპალურ დონეზე განხორციელებული აქტივობების დეცენტრალიზაცია არსებითია. ამდენად, მნიშვნელოვანია მეტი შესაძლებლობა გაჩნდეს სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისთვის, რომელთაც მუნიციპალურ ცენტრებამდე გადაადგილება აქვთ შეზღუდული ტრანსპორტზე ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით არსებული გამოწვევების გამო. ასევე, კრიტიკულად მნიშვნელოვანია ადგილობრივი ახალგაზრდების მხარდაჭერა სოფლების/ქალაქების დონეზე.

რამდენადაც ახალგაზრდების ჩართულობა სხვადასხვა პროცესში დაბალია როგორც თბილისში, ასევე იმერეთის რეგიონში, არსებითია არაფორმალური განათლების კომპონენტის გაძლიერება და კონკრეტული აქტივობების დაგეგმვა სამოქალაქო ჩართულობის ფორმების, აქტივიზმის შესაძლო შედეგისა და ახალგაზრდების როლის შესახებ ცნობიერების ამაღლების თვალსაზრისით. ასევე, მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტებში არსებული აქტიური ახალგაზრდების მცირე ჯგუფების განსაკუთრებული მხარდაჭერა, რომლებიც შესაძლევ

ბელია იქცნენ აზრთა ლიდერებად, საკუთარ თანატოლებში ცოდნის/იდევნის გამავრცელებლებად და რომლებიც უზრუნველყოფენ ახალგაზრდობასთან დაკავშირებული საკითხების საუკეთესოდ ადვოკატირებას.

ახალგაზრდული აქტივობებისათვის აკუმულირებული ბიუჯეტის გამოყენება უნდა მოხდეს ეფექტიანად და მიზნობრივად იმ აქტივობებზე ფოკუსირებით, რომლებიც ახალგაზრდული პოლიტიკის მიერ მნიშვნელოვნად იდენტიფიცირებული კომპეტენციების განვითარებას შეუწყობს ხელს. აღსანიშნავია, რომ ახალგაზრდული აქტივობებისთვის გათვალისწინებული თანხა მუნიციპალიტეტის საერთო ბიუჯეტის 1%-ზე ნაკლებია როგორც თბილისში, ასევე იმერეთის რეგიონის მუნიციპალიტეტებში, რაც შესაძლოა მივიჩნიოთ ერთ-ერთ გამონკვევად მუნიციპალიტეტებში, აქტივობების განხორციელების თვალსაზრისით.

ახალგაზრდული პოლიტიკის ფარგლებში ადგილობრივი თვითმმართველობების წარმომადგენელთა ურთიერთობა ცენტრალურ ხელისუფლებასთან, ისევე როგორც საკრებულოსა და მერიის ურთიერთობა უნდა იყოს არა სიმბოლური ხასიათის, არამედ მიზანზე ორიენტირებული. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია მჭიდრო თანამშრომლობის სისტემის განვითარება, რომელიც უზრუნველყოფს ადგილობრივი თვითმმართველობების მხარდაჭერას კონკრეტულ მუნიციპალურ საჭიროებებზე მორგებული სამოქმედო გეგმების შექმნაში.

რამდენადაც კვლევამ ახალგაზრდული პოლიტიკის შესახებ ცნობიერების დაბალი დონე გამოავლინა გამონკვევად, კრიტიკულად მნიშვნელოვანია კონკრეტულ საკითხებზე იმ ადამიანთა ცნობიერების ამაღლება სპეციალური მოდულებისა და ტრენინგების შემუშავებით, ვინც ახალგაზრდული პოლიტიკის განხორციელებაზეა პასუხისმგებელი. ასევე, უმნიშვნელოვანესია ახალგაზრდული მუშაკების ინსტიტუტის შექმნა დამათ ხელშეწყობა რათა მათ შეძლონ არაფორმალური განათლების დანერგვა და შესაბამისი, ახალგაზრდული აქტივობების განხორციელება.

როგორც აღმოჩნდა, ახალგაზრდების პროცესებში ჩართულობის დაბალი მაჩვენებელი სხვა ფაქტორებთან ერთად იმასაც უკავშირდება, რომ მათ ადგილობრივი თვითმმართველობის მხარდაჭერის არ სჭერათ. აღნიშნული რელევანტურია თბილისისთვის და, განსაკუთრებით, იმერეთის რეგიონის ყველა მუნიციპალიტეტისთვის. შესაბამისად, სასურველია საკომუნიკაციო სტრატეგიებში ახალგაზრდული ინიციატივების წარმატებული მაგალითების პოპულარიზაციაზე განსაკუთრებული აქცენტირება და ახალგაზრდების დარწმუნება, რომ მათ ინიციატივებს შესაძლებელია ჰქონდეს მუნიციპალიტეტების რეალური მხარდაჭერა.

პროფესიის არჩევა სასკოლო ასაკის ახალგაზრდებისთვის პრობლემად იდენტიფიცირდა როგორც იმერეთში, ასევე თბილისში. შესაბამისად, თვითმმა-

რთველობების მიერ ისეთი აქტივობების დაგეგმვა, რომლებიც სკოლის მოსწავლეებს გააცნობს სხვადასხვა პროფესიას, ასევე მიანვდის ინფორმაციას დასაქმების ბაზარზე არსებულ მოთხოვნაზე, მნიშვნელოვანია. აღნიშნულში შესაძლებელია კერძო სექტორიც იყოს ჩართული. ამასთან, სასურველია შემუშავდეს პროფესიულ სასწავლებლებთან თანამშრომლობის ფორმატი, რომლის ფარგლებშიც, ეს უკანასკნელნი საკუთარ შეთავაზებებს გააცნობენ ახალგაზრდებს.

კვლევამ მსუბუქი ნარკოტიკისა და აზარტული თამაშების ნეგატიური გავლენის, ასევე ბულინგის შესახებ ცნობიერების ამაღლების აუცილებლობა გამოავლინა, განსაკუთრებით სასკოლო ასაკის ახალგაზრდებში როგორც იმერეთში, ასევე თბილისში. სასურველია ამ აქტივობების მთავარი სამიზნე სეგმენტი იყოს სკოლის მოსწავლეები, მათთვის განერილი პროგრამები/პროექტები არ უნდა იყოს ერთჯერადი ხასიათის და თავად მოსწავლეების მაღალი ჩართულობით უნდა განხორციელდეს. ამ კონტექსტში შესაძლებელია ე.წ. „უფროსი ძმის/დის“ მსგავსი ინსტიტუტის შექმნაც, რომელიც თავად ახალგაზრდების მენტორობას და თანატოლებისთვის ან უმცროსი ასაკის წარმომადგენლებისთვის სხვადასხვა ცოდნის/ინფორმაციის გაზიარებას უზრუნველყოფს. ამასთან, „უფროსი ძმის/დის“ ინსტიტუტი მოხალისეობრივ საქმიანობაში ახალგაზრდების ჩასართავ მნიშვნელოვან მექანიზმდაც შეიძლება იყოს მოაზრებული.

რამდენადაც იმერეთის რეგიონში პრობლემებია დაგეგმილი აქტივობების შესახებ ახალგაზრდების ინფორმირების თვალსაზრისით, სასურველია ინფორმირების გზების დახვეწა ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელების პროცესში და მათი პროცესებში ჩართვისთვის შესაბამისი ზომების მიღება. მაგალითად, ასეთ მექანიზმად შესაძლებელია მოვიაზროთ მუნიციპალიტეტის ახალგაზრდული სოციალური ქსელის გვერდის ან ჯგუფის შექმნა; აქტიური ახალგაზრდების მონაცემთა ბაზის შექმნა; არასამთავრობო ორგანიზაციისა თუ აქტიური ახალგაზრდების საშუალებით შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდება სოფლად მცხოვრები ახალგაზრდებისათვის. ასევე, სხვადასხვა სარეკლამო-საკომუნიკაციო საშუალების გამოყენება (მაგალითად, სიუჟეტები ადგილობრივ მედიაში, ბანერები, პოსტერები და სხვ.).

საქართველოს სახელმწიფო ახალგაზრდული პოლიტიკა. [http://msy.gov.ge/files/veko/2014%20weli/marti/ %E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9A%E1%83%9B%E1%83%AC%E1%83%98%E1%83%A4%E1%83%9D %E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%92%E1%83%90%E1%83%96%E1%83%A0%E1%83%93%E1%83%A3%E1%83%9A%E1%83%98 %E1%83%9E%E1%83%9D%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A2%E1%83%98%E1%83%99%E1%83%90.pdf](http://msy.gov.ge/files/veko/2014%20weli/marti/%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%94%E1%83%9A%E1%83%9B%E1%83%AC%E1%83%98%E1%83%A4%E1%83%9D%E1%83%90%E1%83%AE%E1%83%90%E1%83%9A%E1%83%92%E1%83%90%E1%83%96%E1%83%A0%E1%83%93%E1%83%A3%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%9E%E1%83%9D%E1%83%9A%E1%83%98%E1%83%A2%E1%83%98%E1%83%99%E1%83%90.pdf)

სტატისტიკის ეროვნული სამსახური. (2017). დემოგრაფიული ვითარება საქართველოში. https://www.geostat.ge/media/13833/demografiuliviTareba-sagarTveloSi_2018.pdf

საქართველოს კანონი ბავშვთა და ახალგაზრდული კავშირების სახელმწიფოებრივი მხარდაჭერის შესახებ. 1999 წლის 22 ივნისი. კონსოლიდირებული ვერსია (საბოლოო). <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/11836?publication=8>

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 26 აგვისტოს დადგენილება №411 „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – ახალგაზრდობის სააგენტოს დაფუძნებისა და დებულების დამტკიცების თაობაზე“. <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/4642829?publication=0>

Hendrik, O., and Yael, O. (2009). The eight key competencies for lifelong learning: an appropriate framework within which to develop the competence of trainers in the field of European Youth Work or just plain politics? IKAB September. https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1881/Trainer_%20Competence_study_final.pdf

The Council of European Union Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (Text with EEA relevance) (2018/C 189/01) in Official Journal of the European Union. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2018.189.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2018:189:TOC

United Nations. (2019). World Population Prospects. <https://population.un.org/wpp/Download/Standard/Population/>

World Bank. (2019). Exploring the Diversity of Young People Not in Employment, Education or Training (NEET): The Gender Profile of NEETs in Georgia and Armenia. <http://documents.worldbank.org/curated/n/591061559766670862/pdf/Exploring-the-diversity-of-young-people-not-in-employment-education-or-training-NEET-the-gender-profile-of-NEETs-in-Georgia-and-Armenia.pdf>

ასევე, ანგარიშში გამოყენებულია: (1) თბილისისა და იმერეთის ყველა მუნიციპალიტეტის ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელი სამსახურების მიერ მოწოდებული ინფორმაცია სამსახურში დასაქმებული და უშუალოდ ახალგაზრდულ საკითხებზე პასუხისმგებელი პირების რაოდენობის, განხორციელებული აქტივობების, ბენეფიციარების რაოდენობისა და ასაკის, აქტივობებზე დახარჯული თანხების თაობაზე. (2) საქართველოს პარლამენტის სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა კომიტეტის მიერ მოწოდებული ფინანსთა სამინისტროს ფუნქციონალური კლასიფიკაციის მიხედვით ჩაშლილი ყველა საკვლევო მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი 2015-დან 2019 წლის იანვარი-მარტის ჩათვლით.

ფრიდრიხ ებერტის ფონდი

სამხრეთ კავკასიის რეგიონული ოფისი
ნ. რამიშვილის ქუჩის ჩიხი 1, #1, 0179

T: +995 32 225 07 28
+995 32 222 67 26

<http://www.fes-caucasus.org>
[https://www.facebook.com/fesgeorgia/
stiftung@fesgeo.ge](https://www.facebook.com/fesgeorgia/stiftung@fesgeo.ge)